„LIETUVA", SĄVAITINIS LAIKRASZTIS
ISZEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Užtose viešpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos mėnesis skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Pagarsinimų preklų klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

M CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 24 d. SAUSIO, (January), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

LITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

askoliškiejie Nauji metai pra- Su Naujais metais caras apnojo savo ištikimesnius, arba, u sakant, tokius savo tarnus, ems labiau užsitiki, prie kurių algų mano taikyti savo valdybudą. Iš tų apdovanojimu ėjų metų dienoj visada Maskogalima buvo numanyti, kopolitikos sekančiuose metuotaras mano prisilaikyti. Ne ia užmiršti, jog politika maspa iškųjų carų, jų valdymo budas, k ač paskutinių trijų carų keitėsi t tai keitėsi beveik vienodai. Užtojęs ant sosto po garsiai Krimo karei, kurioj Maskolija tapo prancuzų sumušta, Aleksandras II iš yk pakreipė valdymo budą į liberališkesnes vėžes, negu buvo valdant kraštą Mikalojui I. Aleksandras II įvedė šiokias tokias reformas, bet pabaigoj valdymo jas, su jo paties pritarimu, išnaikino valdžią turinti urėdninkai. Ir Aleksandras III pradžioj rodėsi liberališku valdonu, bet greitai pakreipė valdymo budą į reakcijos ir tikėjimiško fanatizmo vėžes. Teip buvo ir su dabartiniu caru, Mikaloju II. Jis iš syk pasirodė liberališkesniu negu fanatikas jo tėvas; prie liberališkumo ji vertė nepasekmingoji karė su ponija, o paskui užgimusios ušės ir žmonių neužsiganėdinimas. Po karei, kurią jo jenerolai p negražiai pralošė, caras Mikajus nesigailėjo manifestų, kuose žadėjo gyventojams visoas laisves, bet jas įvykdinti nedo jo paties tarnai. Kadangi ionių neužsiganėdinimas ne nyko, aro administratoriai pradžioj ryso žiaurumais tuos užsiganėdinimus naikyti, bet kur vo galima, griebėsi paprastos levide et impera" (skirstyk ir valdyk!) metodos. Jie, kur tik buvo galima, siundė vienas tautas ant kitų: Lietuvoj, Odesoj ir kiose vietose Mažrusijoj jiems pasisekė pagimdyti žydų skerdynes, ant Kaukazo užsiundė totorius mahometonus ant krikščionių gruzinų ir armenų. Valdžių supiudyti autiški gaivalai skerdėsi, kraujas monių liejosi, valdžia gi nesikišo. Alsino mat skerdynėms žmonis, tiskėdama, kad tose skerdynėse sulirps visi energiškesniejie išsiverdinkų neužganėdinimo. Ir neapsiro Energija žmonių ištikro išsipaalsinti žmonės įpuolė vėl gedulį. Tąsyk tik caras ir jo jau atvirai, drąsiai pakreipė aldymo budą į reakcijos vėžes.

rado baudžiamiejie buriai oj, Latvijoj, Lenkijoj, o ant zo ypač siuto caro jenerelatoriai. Jie pradėjo kousiu budu malšyti jų supiurius mahometonus su krikščioVadovai baudžiamųjų buač Gruzijoj degino gruzinų s, sušaudė tukstančius žmoPanašiai elgėsi ir Latvijoj. ejo žmonių kraują, o kad jis ip greitai kaip šaltinių vantsiteka, o sumažėjus kraujui, a ir žmonių energija. Tas o Maskolijoj. Caro valdžia iriko, o drauge su apsilpnėjiužganėdintų žmonių energiugo ir reakcija, administratoradėjo naikinti vieną po kitai žmonėms žadėtas laisves.

šaukimas vienos po kitai dujų išvaikymas valdžios buvo mas su mieriu vien kuo lasiai paalsinti laisvių reikalauus žmonis. Kol žmonių enerne buvo dar užmigusi, minispirmininkai nedryso perdaug ai perkeisti rinkimų teises. ant atstovus antrosios dumos inkėjų teisės buvo šiek tiek urintos, bet rinkimai antrodumos ir buvo tik išbandymu ų energijos. Stolypin, pajos apsilpnėjimą, jau maisė, ką kalba antrosios duatstovai, nuo jos susirinkimo radėjo taisyti naujus pamatus nams trečiosios, kadangi pajog žmonės ne stojo apgynicaip galima buvo tikėtiesi, sarnųjų rinktų atstovų, tai jis o, kad dar labiau paalsinti, jie dar mažiau užtars už atstovus antrosios. Sutaisė jis todėl teip rinkimus trečiosios dumos, kad į ją galėtų patekti vien reakcijonieriai ir paalsinti žmonės nepasipriešino. Dabar caras turi tokią dumą, kokios geidė. Su jos pagelba caras gali pakreipti visą valdymo budą ir senas vėžes, valdyti kraštą teip, kaip valdė prieš karę su Japonija. Gali biurokratai valdyti kraštą ir be dumos, jeigu gi ją sušaukė, tai vien todėl, kad be žmonių atstovų pritarimo užrubežių bankininkai ne duoda paskolos. Trečioji duma todėl sušaukta muilinimui užrubežių bankininkų akių. Gavęs paskolą, caro randas greičiausiai ir trečiąją dumą paleis ir valdys kraštą senovišku budu. Duma tam nesipriešys, joje turinti persvarą reakcijonieriai ne kartą išsitarė, jog trečioji duma bus paskutinė.

Naujų metų dienoj caras apdovanojo žiauresniuosius savo tarnus, o daugelis laisvesnių pažiurų žmonių pasitraukė iš valdininkų eilių. Žinomą budelį, Lenkijos jenerel-gubernatorių Skalloną, sumaskolėjusį prancuzą, turbut už persekiojimus lenkų, caras pakėlė į kavalerijos jenerolus. Apdovanojo jis ir Latvijos jenerel gubernatorių, teipgi kitus atsižymėjusius žiauriais darbais, persekiojimais laisvės savo tarnus, o užmiršo visai apie doresniuosius, apie tokius, kurių rankos nesuteptos jo valdomo krašto ukėsų krauju.

Taigi, jeigu jau ne kas kitas, tai tos Naujų metų dienoj caro suteiktos dovanos rado, kokio valdymo budo mano šiuose metuose prisilaikyti Maskolijos caras.

Paprastai Trijų karalių dienoj Peterburge ant upės Nevos budavo iškilmingos ceremonijos šventinimo vandens; tose ceremonijose dalyvaudavo ir caras su savo šeimyna, su pačia, paprastai ne maskoliškos kilmės, su prievarta priskirta prie išpažintojų stačiatikiškosios bažnyčios. Keli metai atgal, šventinant vandenį Peterburge, jaunas oficieras, prižiurintis kanuoles, į jį paleido aštrų kanuolės šuvį ir be mažo nenudėjo caro ir pačios. Šįmet šventinimo vandens ceremonijų ant Nevos nebuvo, tas atsibuvo Carskame Sele parke. Mat caras pabugo, kad Peterburge vėl jam kokia nors nelaimė neatsitiktų.

MOROKKO.

Prancuzai ištraukė jau nuo pakrančių toliau į Morokko vidurio kraštus. Prancuzai turėjo keletą kruvinų susirėmimų su besilaikančioms Mulai Hafigo pusės maurų giminėms ir, žinoma, turėdami kur kas geresnius ginklus, sumušė jas, užėmė kelis miestus.

Paryžiun atkako pasiuntinys Mulai Hafigo, prancuzas, perstatyti Prancuzijos randui tikrus mierius visų pietinių kraštų gyventojų apšaukto sultanu Mulai Hafigo. Pasiuntinys užtikrina, jog Mulai Hafig apšaukė šventą karą ne prieš prancuzus, ir ne prieš kitus europiečius, bet vien prieš išnaudojančius visą kraštą urėdninkus ir šalininkus sultano Abdel Aziso. Mulai Hafig apreiškė ir sau prilankių maurų giminių vadovams, jog jis apšaukė šventą karą vien norėdamas išgauti paramą maurų giminių kovoj su broliu Abdel Azisu. Jis prisakė ne skriausti europėnų, ne naikinti jų turtų.

Bet visgi neapsieina be užpuolimų ant prancuzų tulų maurų giminių. Štai dabar į Tangerą atėjo prancuziškojo vadovo, jenerolo d' Armade telegramas, jog besilaikanti Mulai Hafigo pusės Medjouna maurų giminė užpuolė ant gabenančios maistą ir amuniciją prancuziškos kariumenės dalies. Matyt prancuzams buvo gana karšta, kadangi jenerolas d'Armade turėjo jiems greitai siųsti pastiprinimą, su kurio pagelba vienok pasisekė užpuolimą atmušti ir išgelbėti kareivių maistą ir amuniciją. Iš Prancuzijos išsiuntė jenerolui d'Armade daugiau kareivių. Matyt, prancuzai ištikro mano pradėti tikrą karą su Morokku ir traukti į krašto vidurius, nepasiganėdinti vien apgynimu pakrančių.

Mulai Hafigo priešas, senasis sultanas, numestas nuo sosto gyventojų vidurinių apskričių, apreiškė, jog jis su ištikimais kariautojais traukia į Fezzą prieš savo brolį ir jį žada pergalėti. Žadėti, rods, galima, bet išpildyti pažadėjimą daug sunkiau, ypač dabar, kada gana didelė jo kariumenės dalis perėjo į jo brolio, Mulai Hafigo pusę. Sultano Abdel Aziso laiškai likosi šiaurinių provincijų mahometoniškose bažnyčiose kunigų perskaityti.

PRUSAI.

Prusų seimas galutinai priėmė rando sumanymą priverstino išpirkimo žemės nuo lenkų Poznaniaus ir Vakarinių Prusų provincijose. Pirmutinis vienok rando sumanymas likosi žymiai perkeistas: randas reikalavo priverstinai išpirkti žemę nuo lenkų, kur tik kolionizacijos komisijai ji pasirodys reikalinga, be jokio aprubežiavimo ir tam tikslui reikalavo apie pusę milijono markių pinigų. Seimas vienok ne tik sumą reikalaujamų pinigų sumažino ant pusės, bet ir aprubežiavo ir plotus žemės, kokius kolionizacijos komisija gali priverstinai, be jų suvininkų noro, pirkti nuo lenkų, iki 70000 hektorų, taigi apie 200000 akrų ir tai tik devyniuose paviečiuose Vakarinių Prusų ir Poznaniaus provincijų. Lenkai seime pakėlė protestą prieš tokį prusų valdžios pasielgimą, bet kad ne rado pritarėjų, nieks jų protesto nepaisė.

Riaušės dėl nepritarimo Prusų rando visuotinam, slaptam balsavimui renkant seimo atstovus pasibaigė šiuom tarpu. Dabar agitacija vedama vien raštuose ir susirinkimuose, demonstracijos ant gatvių pasiliovė visai.

AMERIKA.

Japonija ant galo pagarsino, jog jos visas kariškasis laivynas nesislepia niekur, bet yra namieje. Apie tai pranešė Japonijos randas Amerikos laivyno atstovui, šeančiam Japonijoj. Nesutikimai, vienok, dėl rengiamo nejleidimo japonėčių į Ameriką neišnyko dar su visu, bet visgi nužudė aštrumą. Tarybos traukiasi toliau ir abidvi pusės tikisi jas užganėdinančiai užbaigti. Pavojus yra vien tame, kad vedama grafo Okumos japoniškoji liberališkoji partija varo smarkią agitaciją prieš dabartinę ministeriją, kuriai užmeta stoką drąsos užrubežiniuose reikaluose. Jeigu dabartinė ministerija pultų, o valdžia pereitų į liberatų rankas, užgimtų vėl didesni nesutikimai su Amerika.

Pereitą nedėlios dieną Washingtonan atėjo žinia, buk Braziilijos sostapilėj, Rio de Janeiro, policija susekė anarchistų suokalbį, kurie buk buvo pasirengę dinamitu išnaikinti Amerikos kariškąją laivyną, kada tas atkaks į Rio de Janeiro. Suareštavo daug sukalbininkų, daugume svetimtaučių: penkis italus, vieną kanadietį ir du vokiečius. Vadovu suokalbio ėsąs vokietis Johann Fehder.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Vilniuje manoma įsteigti tarptautiška artistų - dailininkų draugija, kurios inicijatoriais yra p. p. Juoz. Biliukevičius ir Stanislovas Flaurie, lenkai, p-lė Gimbutaitė ir A. Žmuidinavičius, p Hanson, vokietis, Ribakovas, rusas, Antokolskis, žydas ir kiti. Ta draugija turės savo nuolatinį butą bendram darbui, parodoms, pasilinksminimams ir tt. Sanarių metinis mokesnis bus 5 rub., ir 5 rub. įrašymo.

Pakilo kalbos, buk Vilniuje žadama įsteigt universitetas ar politechnika. Jų įsteigimas nemaža priguli nuo to, kiek pinigų paaukos tam tikslui "miesto tėvai". Kai-kurie ragina ir musų dvarininkus prisidėt prie aukų, tik vargiai kas išeis iš to.

Gruodžio 11 d., vietinei valdžiai įsakius, tapo uždengtos bažnytinės lenkų vaikų prieglaudos Vilniuje. Vilniaus miesto valdybos balsuotojų kuopa, šiomis dienomis padavė miesto galvai prašymą, kuriame prašo sušaukti nepaprastą Vilniaus miesto valdybos susirinkimą, apsvarstyti klausimą atidengimo politechniškos mokyklos Vilniuje.

Šiomis dienomis laukiama atvažiuojant į Vilnių žmonių švietimo ministerio padėjėjo Gerasimovo.

Žmonių švietimo ministeris atmetė prašymą Disnos rymo-katalikų draugijos, kuri prašė leisti atidengti Disnoje 4 kliasų progimnaziją.

Vilniaus gubernatorius nubaudė 200 rub., arba vienu mėn. kalėjimo, "Žarijos" redaktorę Oną Šechtel už patilpusį paskutiniam numeryj straipsnį: "Biurokratų puota".

Girdėjome, kad buvusis Rygos general gubernatorius, baronas Meller-Zakomelski, bus paskirtas Vilniaus karumenės apskričio vadu, vieton dabartinio vado Kšivickio, kuris ketinąs atsisakyti.

Susekta, kad pastojo šį rudenį į Tomsko universitetą du studentu su netikrais paliudijimais pirmosios Vilniaus vyrų gimnazijos išduotais.

— Skaičius ypatų, patrauktų į teismą už netikrus paliudijimus visi lauginasi. Pastaruoju laiku patraukta teisman už naudojimasi tokiais paliudijimais apie 50 žmonių. Jų tarpe yra ir keliatas vietinių valdiškų įstaigų valdininkų.

Šiemis dienomis Vilniaus gubernatorius užtvirtino įstatymus naujos draugijos "Vilniaus artistų atelis". Tikslas to atelio — vienyti žmones, kurie myli daila ir jos pakėlimas. To atelio įsteigėjai: Vilniaus miesto teatro artistai ir artistės, vietinių laikraščių laikraštininkai ir kiti. Nariais to atelio gali buti žmonės abiejų lyčių, be skirtumo tikėjimo ir tautystės.

Lapkričio 31 d., karo teismas pasmerkė mirtim Juozą Kunicką, suimtąjį keli mėnesiai atgal Vilniuje gatve beeinant. Jį kaltino, buk jis užmušęs kelis Suvalkų gubernijoje šnipus, padaręs keliatą ginkluotų užpuolimų ir apiplėšimų, prigulėjęs prie anarchistų-komunistų kuopos "Giltinė" ir tt. Juozas Kunickas baigė Veiverių mokytojų seminariją ir jau kelis metus mokytojavo Lenkijoje. Paskutinį metą buvo paskirtas į Subato (Kauno gub.) valsčiaus mokyklą.

Kunickio apginėjai padavė apeliaciją.

Vilniaus gubernijos lietuviai apšvietime stovi žemiau už kitų Lietuvos kraštų lietuvius. Daugumas jų ne moka nė rašyti nė skaityti, ir kaipo toki, žinoma, nieko negali skaityti, laikraščių nė į rankas neima.

Pl.

Neužilgio Vilniuje žada buti visos Vilniaus vyskupijos rusų dvasiškijos susivažiavimas, kuriame bus paketlas klausimas apie įsteigimą specijališkos misijos kovai su katalikyste.

Nedėlioje, Gruodžio 2 d., apie 9 val. vakare Ligonbučio gat., neoli Okunio busto, sprogo bomba, nuo kurios kilo gaisras, bet buvo tuojaus užgesintas. Nelaimių su žmonėmis nebuvo.

Vilniaus miesto valdyba apturėjo daug užklausimų nuo Rusijos ir užrubežinių firmų, kad suteikti jiems smulkesnes žinias kaslink įtaisymo elektriško tramvajaus Vilniuje.

Pastaruoju laiku išsiaiškino, kad buvusis Vilniaus miesto valdybos buchhalteris Pasternackis per paskutinius 3 metus išaikvojęs suviršum 50 tukstančių rublių. O dasižinoti kiek jis iš viso yra išaikvojęs Vilniaus miesto pinigų, tam darbui paskirta yra 4 mėnesiai laiko.

Neužilgio žada atvažiuoti Vilniun Japonų trupa, susidedanti iš 8 japonių, kuri ketina pastatyti keletą spektaklių Miesto Salėje.

General - gubernatorius leido gubernatoriui bausti tuos, kurie peržengs veikiačiuosius Vilniaus gub. general-gubernatoriaus paliepimus. Tuo pasirėmęs, Vilniaus gubernatorius nutarė pats baust laikraščių redaktorius, jeigu jie peržengs tuos paliepimus ir negalima bus jų patraukt atsakyti teisme.

Gruodžio 4 d., "Žarijos" administracijoj buvo krata pas buvusįjį antrosios dumos atstovą Povylių. Paėmė kaliatą nesvarbių laiškų ir knygelių.

Vilniaus gubernatorius liepė užmokėt "Žarijos" redaktoriai O. Šechtelytei 200 rublių, arba atsedėt mėnesį kalėjime, už patalpinimą No. 22 straipsnio: "Biurokratų puota".

(Iš "Ž.")

IŠ BUKAIČIŲ DVARO.

Bukaičių dvaro giriose likosi nušauti Ludvikas Palšauckas ir jo draugas Vincentas Dirutis užtai, kad jie pono girioj zuikius gaudė. Juos girioj užpuolė Bukaičių dvaro urėdas ir peršovė kaip žvėris.

A. Jan.

IŠ DABROVALĖS VALSČIAUS, Naumiesčio pv.

(Ištrauka iš laiško).

Priėmiau laikraščių daugybę, peržiurėjęs juos, išdalinau draugams. Ištariam tau širdingą ačiu už siutinėjimą mums laikraščių. Dabar gavom dar "Lietuvos Ukininką".

Dabar pas mus vėl išduoti nauji valdžios įstatymai. Uždrausta visokias draugijas steigti, knygynus, skaityklas, draugijų ženklus nešioti, vaikučius mokyti be valdžios leidimo. Viskas uždrausta. Tokia tai laisvė ir smaguma Lietuvoj! Nesuprantu, kaip dar tuos laikraščius ne atima. Aš suprantu, kad jeigu Lietuvoj butų toks gyvenimas kaip Amerikoj, butų linksmiau, jeigu nebūtų valdžios prispaudimo. Amerikoj Lietuviams rupi vien darbas, o Lietuvoj turime dešimtis rupesčių. Amerikoj dirba 8 arba 10 valandų, Lietuvoj darbui dienos nepakanka, reikia dirbti ir naktimis, nes šeimyną pas rėtą ukininką galima rasti.

Renkant Dabrovalės viršaitį norėjom, kad Bujanauskas neliktų, bet šiuom kartu degtinė taiso jam dirvą.

Stanislovas.

(Iš "V. Ž.")

IŠ ILGUVOS, Naum. pav.

Ilguvos dvare pernai buvo įsteigta mokykla prieglauda, užlaikoma p. Mlynarski'o Ilguvos savininko lėšomis. Šįmet ta prieglauda tapo legalizuota. Jos vedėja p. Dobrovolskytė išguldo viską lietuviškai. Dabar tą prieglaudą lanko dvidešimts keli vaikai. Valdžios leista priimti prieglaudan tik dvaro darbininkų vaikai ir tai ne senesni, kaip iki 7—8 metų. Aplinkiniai ukininkai neturi arti jokios mokyklos ir noriai leistų vaikus mokytis dvaro mokyklon, bet į ten jiems kelias užkirstas. Labai butų gerai, kad p. Ml. išrupintų leidimą įsteigti Ilguvoje pradinę mokyklą, kaip tai Trako folvarke įtaisytą. Tokioje mokykloje galėtų mokytis netik dvaro, bet ir aplinkinių ukininkų vaikai, ir prietam dar daug daugiaus galėtų pramokti, negu dabar prieglaudoje.

Reikia čionai paminėti, kad ir Panemunyje pernai veikė įsteigta p. Zanienės prieglauda - mokykla. Ar ji ir šią žiemą veikia, neturiu žinios.

Pas kitus Naumiesčio pavieto dvarininkus ikišiol neįsteigta jokių mokyklų.

J. St.

(Iš "V. Ž.")

IŠ NAUMIESČIO.

Naumiestyje draugija "Žiburys" įsteigė lietuvišką mokyklą. Prie atidengimo mokyklos buvo sutarta, kad toje mokykloje butų mokinama vientik lietuviškai, išskiriant išguldymą rusiškos kalbos ir tai tik antrus ir trečius metus lankantiems mokyklą. Kada sutarta buvo atidengti mokykla, surinkta pinigai nusamdyt kambariui mokyklos ir algai mokytojui, ilgai nelaukę, pasamdė kambarį Meištuose— prie pat miesto, pasijieškojo mokytoją. Tai buvo Varšavos veterinorių Instituto mokinys p. Krasackas. Mokėjo jam "Žiburys" po 30 rub kas mėnuo ir viskas rodėsi buvo gerai. Praslinkus trumpam laikui, p. K. atsisakė nuo tos vietos — matyt nepatiko Instituto mokiniui mokytojaus duona. Tas liudnumas neilgai tetraukėsi; netekus K. "Žiburys" į vietą K. atradro kitą mokytoją; tai buvo panaitė Krašiauckiutė. Ne daug laiko praslinkus ir tai nepatiko ta duona — ir ta metė vietą. Atsisakius p. K. nuo vietos, jos vietą užėmė Kudirka, buvęs antruoju raštininku Liestnictvos valsčiaus. Rodės, kad čion jam viskas bus gerai. Tiktai kokia nelaimė? Policija pareikalavo, kad "Žiburio" mokytojas butų su mokytojo teisėmis, o čion toks nelengva yra gauti; ant tokiu išlygų, kokiose randasi "Žiburio" mokykla Naumiestyje, nežinau, ar galima yra surasti mokytojas su teisėmis? Užmokestis mokytojui po 25 rub. mėnesiui, mokytojui duodasi prie mokyklos toks mažas kambarėlis, kad lovą pastačius į kambarį, jau nėra vietos pastatyti nė viena kedė. Užmoka mokytojui tiktai už tuos mėnesius, kuriuose mokytojas užsiima mokinimu; už dienas švenčių, arba kada mokykloje nebus užsiėmimo, mokytojas užmokesčio (algos) negaus. Kas čia gali sutikti buti mokytoju ant tokių išlygų? Ant laimės Žiburiečių atsiralo pabaigęs mokytojaus tarnystę, turįs mokytojaus teises, gaunąs emeriturą — p. Katilius. Jis sutiko mokytojauti. Tiktai p. K. gaudamas emeriturą ir gali užimti vietą, kurioj nemoka už laiką, kuriame nėra užsiėmimo. Prie tokių išlygų ar galima yra pastatyt mokykla ant atsakančio laipsnio? Jeigu męs norime įsteigt tautiškas geras mokyklas, tai pastatykime ant tokių išlygų, kad mokytojui laike švenčių nereiktų eit užpelnyt ant šmotelio juodos duonos, taip sakant, malkų kirst pas žydelį.

Įsteigė kitos tautos saviškas mokyklas, tokias, kokios jiems tinka, nepriguliančias nuo valdžios, kaip antai lenkai, arba nors žydai; jie tą darbą pastatė visai kitaip. Ten mokytojas turi visą užlaikymą ir net geraį yra apmokamas. Tokiu budu, kaip dabar yra sumanyta, musų tautiškoji mokykla nieko gero ateityje negali žadėt ir iš jos nieko gero tikėtis negalima. Sunku yra ir beveik negalima, reikalauti nuo mokytojaus tokio pasišventimo, kad dirbtų tokiose mokyklose, kuriose darbuotusi mokslo laike, o liuosame laike nuo mokyklos eitų uždarbiaut kur-kitur. O ant galo prigulėt nuo tokių tamsuolių, koki randas dar ikišiol tarp mųsų! Apsvarstykite tą dalyką tie, kurie taip trokštate tokio pasišventimo mokytojų.

Juodvarnis.

IŠ SUVALKŲ.

Lapkričio 22 d. Suvalkuose Vilniaus karo teismas nagrinėjo politikos bylą. Kaltino Kunickį, Pavadį ir Vėždauską. Pirmu du pasmerkė pakarti, trečiąjį katargon. Paduota kasacija. Vilniaus general-gubernatorius priėmė ją. Dar kokį mėnesį lauks jie savo bylos išrišimo.

("V. Ž.")

IŠ KYBARTŲ, Suvalkų gub.

Išvažiavus kun. Antanavyčiui, vaidai tarp "Šviesos" ir "Žiburio" kiek tilstelėjo. Laikraščiuos nebuvo nieko rašyta apie tuos vaidus, o ypač apie "Šviesos mokyklėlę, kurią išpradžių praminė marijavitiška, paskui bedieviška, pekla grąsindami neleisti jon savo vaikų. Čia faktų begalybės. Bet dabar, administracijai įsikišus mokyklėlės dalykuosna ir pareikalavus mokytojo su teisėmis, "Šviesa" perleido mokyklėlę į privatiškas rankas. Pasinaudodama gerų dalykų stoviu Lenkiškoji Macierz, kurios šalininkų esama ir Kybartuos, sumanė įsteigti savo mokyklą su lietuvių kalbos, kaipo atskiro dalyko, išguldinėjimu. Sakosi, turi per 500 rublių. Kadangi tie ponai jokios doros principų nepripažįsta, tai veikiausia jie ir pasistengs įstumti dar nesusipratesius žmones į tautiškąją kovą, atitraukdami juos nuo tikrųjų savo reikalų supratimo. Vaistai jau bręsta. Kai-kurie šviesiečiai ir tuli žiburiečiai jau galvoja apie bendrąją lietuvišką mokyklą. Tasai klausimas bus pakeltas visuotiname "Šviesos" susirinkime. O tuo tarpu "Šviesa" rengia lietuvių vakarą ir laisvą savo jau kelis syk pasirodžiusį chorą. Rengiama taip pat kelios viešos lekcijos apie "Alkoholizmą", "Ameriką seniau ir dabar" ir kitos. Kybartų "Žiburys" rupinas bažnyčia. Virbalio "Žiburys", savo paskutiniame susirinkime, kaip girdėt, beveik nutarė įsteigti Virbalyj "Žiburio" mokyklą, sakau beveik, nes dalis Žiburiečių iš Kybeikių kaimo rėkte rėkė, kad jiems jokių mokyklų nereikią, nes vaikai, anot jų, ugterėję, eina Prusuosna kiaulių ganyti, taigi prusams, o ne jiems nauda darytų. Apskritai, kas link "Žiburio" susirinkimų, reikia pabriežti, kad jų vadovai bijos viešumo ir jokių pašalinių neįsileidžia, dėlto ir visas žinias apie jų susirinkimus reikia žvejoti. Daugiaus viešumo, ponai "Žiburio" vadovai, daugiaus laisvos konkurencijos!

— Kybartų progimnazija pernai itaisytoji labai vargiai tarpsta. Pernai jau ji buvo kiek sustiprėjusi, bet apsivogus p. Čiurilovui, buvusiam teisėjui, užsienin išplėšėjusiam, vos-vos begyvavo. Inspektoriauja joje p. Žibusis, Peterburgo un. stud. Vyrų progimnazijoj yra į 25 žmones. Progimnazijos tarpimas priguli dabar nuo mokytojų pasišventimo, energijos ir inicijatyvos. Sužuvusioji progimnazijos garbė tiktai gerai joje patį mokslą pastačius, galės atsigauti ir atgauti tėvų prijautimą.

A. V-as.

(Iš "V. Ž.")

IŠ SINTAUTŲ, Suvalkų gub.

Sudegus Sintautų bažnyčiai, buvo jau sušaukta keturios sueigos. Kilo klausimas apie naujos bažnyčios pastatymą. Pakol kas, nieko dar nenutarta. Žmonės pasidalino į dvi priešingas kuopas. Viena kuopa, drauge su vietiniais kunigais ir viršaičiu, nori statyti murinę bažnyčią. Kita kuopa, daug skaitlingesnė, nori medinės. Visus nenorinčius murinės klebonas vadina "bedieviais", "marijavitais" ir masonais. Žmonės pyksta. Kai-kurie sutarę padavė skundą gubernatoriui, kad juos klebonas varu nori priversti statyti murinę bažnyčią. Pasidarė daug nesmagumų tarp žmonių, barnių ir užpuldinėjimų. Klebonas ir viršaitis per sueigą apskelbė viešai ir rodė popieras, kad medinės bažnyčios negalima statyti. Sintautų parapijonai yra gana susipratę ir apsišvietę: jų negalima taip greit prigauti. Tokiu keliu eidami, mažai gali laimėti mųs galiunai. Nors užsipelnėm "bedievių" vardus, vienok norim pasiekti teisybę. Męs matom, jog murinė bažnyčia bus mums persunku pastatyti, nes neturim nė akmenų, nė plytų, nė kalkių, nė žvyriaus. Mums niekas nepadės nė medžiaga, nė pinigais. Šimtas tukstančių reikės sudėti, tai prie dabartinių gyvenimo sąlygų męs neįstengsime ir pražudysime savo ukį. Visoki lupikai jau po kiek eilių nukirpo mųs vilnas, o ant galo nori nulupti kailį. Medinė bažnyčia mums gali atsieiti į dešimtį tukstančių, tai ir tai nelengva bus surinkti, o šimtas tukstančių!.... Ar rupi mųs vadams žmonių gerovė? Jie nori tiktai butinai savo biurokratiškus užmanymus įvykdyti.

Ponulis.

IŠ KAUNO.

Gruodžio 15 d. išryto kalėjime kilo sumišimas. Kaliniai reikalavo pagerinti jų valgį ir šiaip visą gyvenimą; vyresnybei atsisakius iš-

pildyti jų reikalavimus, kaliniai pakėlė protestą, laužė koikas ir kedes, daužė langus. "Tvarką padarė" policija.

"Nedėldienio Skaitymas" jau nebeis. Jo vieton išeina *"Vienybė"*, tokios pat pakraipos, kaip ir "Ned. Skait.", švento Kazimiero draugijos leidžiama.

—

Gruodžio 2 d., apie 10 val. ryto, Kauno kalėjime kilo maištas. Kaliniai - virėjai atsisakė virti valgį, ir visiems susitarus, kaliniai išstatė kalėjimo administracijai ekonomiškus reikalavimus. Kuomet nuo reikalavimo išpildymo administracija atsisakė, kalėjime kilo triukšmas: kaliniai pradėjo laužyti stalus ir kedes, mušti duris; dargi buvo bandyta išlaužyti languose grotus. Pribuvusiai policijai pasisekė numalšyti kalinius be ginklų vartojimo.

(Iš "V. Ž.")

IŠ PAPILĖS, KAUNO GUB.

10 d. rugsėjo, 12 val nakties, keli plėšikai, išvertę langą, su revolveriais rankose įlindo į monopolį ir pareikalavo pinigų. Monopoliaus šinkorius atidavė 66 rubl, rando pinigų. Bet tuom nepasiganėdino įsiveržėliai, reikalavo vis daugiau. Monopolčikas atidavė jiems ir savo 53 rubl. Paskui liepė pasilenkti ir jie paėmė tiek degtinės butelių, kiek tik galėjo, likusią degtinę sudaužė. Atlikę savo darbą, šaudydami, išsinešdino ir pasislėpė tamsoj.

Lietuvos varguolis.

IŠ SKUODO,
Kauno gub.

Kulių sodžiuje, naktį į Gruodžio 6 d. tapo papjauti pas vieną ukininką latvį, jaunas 19 metų vaikinas J. Skaukantas, latvis, ir čia pat tarnavusi mergina, lietuvaitė, Katrė Mamkaitė. To baisaus atsitikimo priežastis aiškinama tuo, buk tas vaikinas prigavęs tą merginą ir ji grieztai pareikalavusi, kad jis ją vestų; tačiaus latviukas to nė girdėti nenorėjęs. Spėjama, kad jis pirma papjovęs tą merginą ir pats, teismo bijodamas, persipjovė sau gerklę.

Tr.

(Iš "V. Ž.")

IŠ SVEDASŲ,
Ukmerg. pav.

Kas žino pedagogiką ir kam rupi vaikų sveikata, tas, be abejonės, negali neatkreipti atydos į blogus mokyklos apsireiškimus. Kiekvienas gerai žino, kad mokykla turi buti atsakanti iš higieniško atžvilgio, tai yra, neturi kenkti vaikų sveikatai. Oras mokykloj butinai privalo nuolatos buti sveikas, tyras. Kambaryj-gi, kur kvėpuoja kelios dešimtįs ypatų, jeigu nebus pakaktinai per kur įeiti tyram orui, yra oras kenkentis sveikatai. Svėdasų mokykloj nėra įtaisų, su pagelba kurių galima butų prašalinti smirdantis, kenkiantis sveikatai oras. Gal ir yra mokyklų, kur venteliatoriaus nėra, bet aš dručiai abejoju, kad butų tokios mokyklos, kur languose kvartkų ne butų. Svedasų mokykloj netik nėra venteliatoriaus, bet ir nė vienos atidaromos kvartkos lange. Vasaros mete be šių įtaisų galima dar kvėpuoti smirdančiu ne sveiku orų, kas, žinoma, labai kenkia sveikatai. Bet kadangi vaikus į mokyklą daugiausiai leidžia žiemą, kada kitokiu budu negalima ištirinti oras, tai svėdasiečiam vertėtų pasirupinti savo vaikų sveikata. Taip-pat ir kambariai vaikų mokinimui netikę: labai tamsųs, nes kambariai dideli, o langų mažai, į tą taip-pat vertėtų atkreipti atydą, nes ir normališka šviesa mokykloj lošia taip pat svarbią rolę vaikų auklėjime. Negaliu taip pat užtylėti, kad prie mokyklos nėra atsakančios vietos, kur vaikai galėtų atlikti gamtos reikalus. Prie kiekvienos mokyklos privalo buti atsakanti vieta vaikams pabėgioti ir gimnastikai daryti. Bet ir to čia nėra. Tokios nenormališkos mokyklos sąlygos dručiai kenkia vaikų sveikatai ir jeigu mums brangi vaikų sveikata, tai butinai turim prašalinti minėtasias musų mokyklos ydas.

Atkreipiu taip-pat svėdasiečių atydą į jų pradinės mokyklos knygyną. Teisybė, dvi spintos gruste prigrustos knygų, bet kokla nauda iš jų? Ar atrasi jose teisybę? Ne! Skaitysi ir širdį skaudės, nes dergia kaip galėdamos musų prigimimą. Jos yra įvestos rusifikavimui musų vaikų, kad tik juose užmušti jų tautiškus jausmus ir įkvėpti biurokratišką "pagodą". Laikas jau atbusti tautiečiams ir suprasti, kad jau praėjo laikai, kad kvailinti musų vaikus tokioms knygoms. Aplinkraštis nuo Balandžio 16 d. 1907 m. po No. 4329 skamba, kad liaudies mokyklų knygynuose galima turėti lietuviškos knygos pasiskaityti namie vaikams. Vertėtų svėdasiečiams pasinaudoti tokiu aplinkraščiu ir paaukoti geriaus kelis rublius lietuviškų, o ne netikusių rusiškų knygų pirkimui, jeigu geidžiate, kad jųs vaikai neišeitų iš mokyklos doriškai apakę.

Atsiminkit, kad kol medis jaunas, jis galima ton ar kiton pusėn lenkti.

Pytskorė.

(Iš "V. Ž.")

IŠ GULBINŲ,
Panevėžio pav.

Seniai jau nebuvo apie musų kraštą rašyta laikraščiuose; tarytum kad jau pas mus viskas gerai susitvarkė, bet čia daug reikia triuso, kad prikelti iš amžino miego musų brolius, bet nelaimė, nėra kam budinti.

Kunigėliams mųsų, matyt, nerupi parapijonų apšvietimas, nors kun. Snapštis dalina žmonėms knygutes "Atsargiai su ugnim" ir kitas panašaus turinio knygeles. Kokią naudą tokios knygelės duoda skaitytojui, tai jau visiems žinoma. Jei koksai drąsuolis skaito laikraščius, išskiriant "Saltinį" arba "Nedėl. Skait." arba knygutes be dvasiškos aprobatos, tai tas "cicilikas" ir "bedievis".

Kad musų kunigėliai nemėgsta, kad žmonės skaitytų knygeles paimtas ne iš kunigų rankų, liudyja toksai atsitikimas:

Praėjusiame rudenyje 1906 m. kunigas Šnapštis, kalėdodamas, rado Pasvaliečių sodžiuj pas Ukininką Prakaitą kokias ten jam nepatinkamas knygeles, tuoj liepė sukurti ugnį ir nelaimingos knygelės supleškėjo. Tokiu tai budu platinasi pas mus apšvietimas!

Valsčiaus raštininką jau nuo 1095 m. turime lietuvį, paeinaitį iš topaties valsčiaus, p. A. Rutą. Naudos iš to valsčius turi tiek, kad galima raštinėj susikalbėti lietuviškai. Kol buvo raštininkas rusas, tai, žinoma, rusas kalbėdavo vis rusiškai, nes jis lietuviškai nemokėdavo ir jo kaltinti perdaug negalima. Dabar gi valsčiaus raštinėj turėtų viešpatauti lietuviška kalba, bet kur tau....

Įeina į raštinę koksai juodą švarką apsivilkęs, jau su p. raštininku šnekučiuoja "poniškai" (lenkiškai). Toksai p. Rutos lenkiškos kalbos vartojimas kenkia lietuvystei, nes galima girdėti, kaip tamsųs mųsų žmoneliai niekina savo prigimtą kalbą sakydami: "kas ten per kalba lietuviška, kad ji butų graži, tai ponai nekalbėtų lenkiškai". Tai tokią turi naudą musų valsčius iš lietuvio raštininko.

Gulbinų žmogelis.

(Iš "V. Ž.")

IŠ SKAISGIRIO,
Šiaulių pav.

Skaisgiryje degtinės pardavinėtojas ("monopolčikas", kaip jį čia vadina) rusas gydo žmonės užkalbinėjimais. Pernai Taučiunų sodžiuje sirgo jauna mergaitė Zlabyčia; jai skaudėjo koja. Tasai degtinės pardavinėtojas apsiėmė ją išgydyti. Žlabys, ligonės tėvas, kasdien po du kartu, saulei tekant ir užsileidžiant, vežiojo tą rusą pas save namo. Ir taip visą sąvaitę žavėjo-žavėjo, kalbėjo kalbėjo ir, jei nebutų nuvežę Žagarėn pas daktarą, tikrai butų nupuvusi toji jos koja. Šįmet Reibenių sodžiuje serga proto liga ukininkė Paugienė ir tą "monopolčikas" žadąs išgydyti; dievobaimingos moterelės pataria atsiduoti ant jo valios.

Žiižė.

("V. Ž.")

IŠ PIKELIŲ,
Kauno gub.

Judeikių dvaro blogas darbininkų padėjimas. Ponas — rusas. Sulygai dirbti nuo saulės lig saulės, o jisai liepia dirbt nuo aušros lig aušros. O jeigu kas neklauso, tai laukan veja, sako kitas ateis; o jeigu dar drąsiau šneka, tai žada atsikviesti kariumenę. Darbininkai, nerazdami darbo kitur, vėl grįžta prie jo ir rankas bučiuoja. — Duoną kad pakepei po pečium, tad reikia su lopeta imti, o išėmus, gali dievaičius dirbti. Saldi ir nereikia nei cukraus pirkti prie arbatos. Ponas šiaip sveikas. O kai reikia darbininkui pinigų, tai ir suserga. Su grudais taip-pat eina. Vis kvepia pelėsiais. Visai poniškai.

B. Kiškius.

(Iš "Ž.")

IŠ ŠIAULIŲ.

Seniau kunigai kalėdodami mokydavo vaikus poterių ir katekyzmų ir kartais mažus vaikus apdovanodavo cukriniais, o mergaites paveikslėliais, ir po sodžius važinėdami, budavo ypatingai linksmus. O dabar jau virto kitokie laikai, politikos laikai, kunigų linksmybė kaž-kur dingo, ir vietoj juokų ir poterių, ėmė varyt klerikalų politikos darbą. Šiaulių kun. Sultė lapkričio mėnesį, kalėdodamas, vietoje katekyzmo tik visų klausinėjo, kas skaito "Žariją" ir "Šaltinį", ir prikalbinėjo kad "Žarijos" nė į rankas neimtų; dargi ant Žadžiunų dešimtininkų už "Žarijos" skaitymą užpykęs, užsimanė jiems atkeršyti: važinėdamas, visur pasakojo, kad jie slaptą spaustuvę turį, ir tt. Bene nori šnipams ir policijai atimti duonos kąsnį?

V—lis.

(Iš "Ž.")

IŠ VEIVERIŲ.

Lapkričio 24 (gruodžio 7) dieną areštuotas dar vienas Veiverių mokytojų seminarijos mokinys, I. Štarkis. Areštavimo priežastis buvo šiokią: lapkr. 22 (gruodžio 5) dieną naktį kažin-kokie nežinomi žmonės atėmė iš vietinio monopolio 20 su viršum rublių ir paskui apiplėšė vieną ukininką. Vadovu buvusi viena mergina. Bet plėšimas jiems nepasisekė: tą pačią naktį Veiverių policija areštavo, ir kad ištrukt iš policijos, toji mergina apskundė policijai I. Štarkį, buk jis dalyvavęs pasikėsinime ant mokytojo Šniežkos gyvybės. Ant rytojaus atvyko į Veiverius prokuroro padėjėjas, ir I. Štarkis tuoj buvo pašauktas tardyti. Po tardymo policija padarė pas jį kratą ir areštavo. Ant rytojaus t. y. sekmadienį jį nuvežė Kauno kalėjiman, kur ligšiol tebesėdi. Po kelių dienų atvažiavo į Veiverius tardytojas, kuris šaukė mokinius ir prašaliečius žmones. Ir išsiaiškino, jog I. Štarkis visai nekaltas pasikėsinime ant Šniežkos, nes yra liudininkai, kad jis pasikėsinimo laike buvęs namie, bet, kad neišrast nekaltu, vietinė valdžia pramanė dar daug nebutų daiktų ant I. Štarkio, ir kankina kalėjime. 14 dieną gruodžio parvažiavo iš Kauno kalėjimo išimtas ant parankos už 300 rublių pirmiau areštuotas mokinys M. Vitkauckas, kurį taippat smarkiai kaltino pasikėsinime ant Šniežkos, kaip dabar Štarkį, bet pasirodo, jog ir jis nėra kaltas. Kaip girdėti, dar bus tardymai, kratos, suėmimai.... Gal dar nekaltai nukentės ne vienas iš mokinių....

"X2."

("V. Ž.")

IŠ PANEVĖŽIO.

Lapkričio 26 d. Vilniaus teismo rumas nagrinėjo keliatą politikos bylų. Matyti buvo ministerijos pranešimas įtekmė. Bausmės skaudžios.

Valerijonas Žilinskas lapkr. m. 1905 m. Sedoj laikė prakalbas į žmones, platino atsišaukimus; tik 2 metams praslinkus įvyko teismas. Gavo 8 mėn. tvirtapilės.

Juozas Sruoga, Petrapilės universiteto studentas, 21 metų, Kazys Matulis, provizoriaus padėjėjas, ir Povylas Žitkevyčius, kaltinami už priklausimą prie Liet. S. D. P., kalbėjimą mitinguose, mėtymą prokliamacijų, sušaukimą valsčiaus sueigų, įvedimą naujos tvarkos valsčiuose. — Jie visi gavo ištrėmimą į Sibirą.

Beto, kaltino dėl to paties Vaitiekuną, Joną Vosylių ir Antaną Vosylių, bet juos išteisino.

("V. Ž.")

IŠ ANTUZAVO,
Panevėžio pav.

Musų klebonas bažnyčia pavertė į vietą, kur galima užsiimti politiška agitacija. Per pamokslus duoda pipirų socijalistams. Kalėdodamas, platina juodašimtiškas arba kazimierines knygeles. Iš poterių klausinėjimo padarė politikos varymą. Suprantamas jo paslinkimas prie juodųjų: mokslo menko patsai, pinigų turi, derėjo dvarą už 40 tukstančių rublių, davinėjo tik 30 tuks. Ir žmonių tamsume mato savo išganymą.

Parapijonis.

(Iš 'Ž.')

IŠ PABIRŽĖS VALSČIAUS.
Panevėžio pav.

Ponai nuskriaudė ukininkus, bedalinant žemę. Nuolatos buvo bylos dėl žemės, ganyklų ir girių. Jų tarnai dar labiau įerzindavo žmones. Tik tokie ir galėjo užsilaikyti. Žinomas yra Rindaugų dvare miško sargas Leopoldas Grumštis. Buvo nuolatos pono liudininku. Užėjo laisvės dienos. Žmonės pakilo. Atminė padarytąsias skriaudas. Leopoldas pabugo. Jį ėmė gązdinti. Naktį bėgo už 4 myliu, jieškodamas socijalistų vyriausiojo: prašė prisakyti savo valdiniams jo neužmušti. Neradęs jo, grįžo namo, kreipėsi prie "mažesniųjų" socijalistų. Greitai atsirado sargybiniai. Visi nenaudėliai atsigavo. Leopoldas pats pasisiulė į sargybinius, bet jo nepriėmė. Tai jis tik vadžiojo ir rodė neištikimas ypatas. Dragunai, sargybiniai siautė visur. Suimta, kankinta, varginta. Leopoldas triusė ir lakstė visur. Jisai nurodinėjo ir jų prasikaltimus. Tarp suimtųjų atsirado Bieliakas, ir jo sunus. Dabar viskas grįžo į senasias vėžias.

(Iš "Ž.")

IŠ KUPRELIŠKIŲ,
Panevėžio pav.

Musų aplikėje yra gr. Tiškaus palivarkas. Tą palivarką nuomoja J. Pučeta, lietuvis. Kaimynai jo labai neapkenčia kaipo neteisingo žmogaus ir apgaviko. Žadeikių sodžiaus P. Šablickas paėmė pas jį pievos piauti iš 2 penktų dalių (Pučetai 3 vežimai, Šoblickui 2 vež.) ir davė 3 rub. ant rankos. Kol P. Šablickas prisiruošė pievą piauti, Pučeta nuganė ją savo arkliais. Tada P. Šoblickas atsisakė nuo pievos ir pareikalavo nuo Pučetos tuos 3 rub. J. Pučeta pinigų neatidavė. Tada P. Šoblickas pasiėmė su savim du vaikinu, K. Šoblicką ir K. Saučių kaipo liudininkus, nuėjo pas Pučetą, ir pareikalavo pinigų. Pučeta pradėjo juos kolioti, o 3 rub. grąžinti nenorėjo, galų gale, jo pati atidavė pinigus. Pučeta po to viso, įpykęs, apskundė tuos vaikinus policijai, kaipo plėšikus, buk jie šaudę, duris išlaužė ir tt. Valsčiaus raštininkas su "stražninkais" suėmė P. Šoblicką ir smarkiai sumušė, kliuvo taipgi ir K. Jeniuliukui.

K. Šoblickiui ir K. Lauciukui pasisekė išsprukti sargybiniams iš nagų. Sargybiniai iš piktumo suėmė Šoblicko motiną, bet paskui paleido. Taipgi suėmė 2 vaikinu iš Girsteikių sodžiaus. K. Lauciuko motinai Pučeta prižadėjo pasirupinti, kad nesuimtų jos sunaus. Ji įtikėjo jam ir davė 35 rub.. Tuo tarpu Lauciuką suėmė, o pinigų Pučeta neatiduoda. Kalba žmonės, buk tai žadąs 20 r. sugrąžinti. Dabar Pučeta pastatė du sargu su šautuvais dvaro daboti.

Kupreliškiečiai gerų laikraščių neskaito, tik kunigo įpirštas "Šaltinis" su lioterijomis tesimaišo. Nors mokytojas pas mus lietuvis, bet mažai jis rupinas raginti žmones prie skaitymo gerų laikraščių.

P. Keleivis.

(Iš "L.U.")

IŠ PUMPĖNŲ,
Panevėžio pav.

Mokyklos "rumas" stovi ant pat galo miestelio, Panevėžio gatvėj; sakau "rumas", nes kitaip ir negalima vadinti, tikras rumas: namas didelis, augštas raudonas muras, su dideliais langais, su raudonu stogu ir tt. vienu žodžiu, tokios mokyklos niekur dar neesu matęs, ne tik menkuose miesčiukuose, bet ir ne viena miesto mokykla užvydėtų mums. Viduj taip-pat labai ruiminga: didžiojoj salėj (yra dvi, viena mažesnė, kita didesnė, mokinama abiejose) nors susirenka į šimtą vaikų, o suolai užima vos tik pusę kambario. Sienos papuoštos įvairiais piešinėliais iš gamtos kaip iš "zoologijos", taip ir "botanikos" skyriaus; na, čion neapsiėjo ir be patriotiškų" piešinėlių, kaip antai, įvairių "didvyrių" iš Rusijos praeities. Bet menka vertė iš pastarųjų, nes niekas į juos atydos neatkreipia ir tuščia biurokratijos svajonė įkvėpti musų vaikams "ruską" dvasią. Dėlei tos gal priežasties kampe dar riogso "ikona", bet be "liampelės". Turime du mokytoju: vienas rusas — Davidov ir antras lietuvis — Bukevičius, pastarasis vos tik pirmus metus tarnaujantis, nes šįmet tik baigęs Veiverių mok. seminariją. Tikėjimo dalykus išguldo kun. Jankevičius, kuris lanko mokyklą du kart per sąvaitę.

Kol męs neturėjome lietuvio mokytojo, į mokyklą eidavo ne daugiaus į 60 — 70 vaikų, bet kuomet pernai sulaukėme lietuvį mokytoją, p. Zubrį, mokykloj tuoj neteko ir vietų, reikėjo daryti naujus suolus. Šįmet-gi vėl ankšta, vėl padaryta 4 nauji suolai, bet ir tų dar nepakanka ir vaikai rašo stati ant langų. Daug lanko mokyklą ir mergaičių; niekuomet taip nepri-sirinkdavo kaip šįmet; skaičius jų siekia į 50.

Labai geistinas apsireiškimas! Matomai visi suprato naudingumą išguldymo prigimtos kalbos, nes tėvai, atvedę mokyklon savo dukterį ar sunų, reikalauja, kad pramokyti jo vaiką "lietuviškai skaityti, rašyti ir rokuoti" (skaitliuoti). Labai ramu ant širdies, kad ir musų "tamsuoliai" jau tą suprato ir nė vieno jau neišgirsi kalbant: "kam mums tas lietuviškas?" arba: "ar toli nueisi su tuo lietuvišku", — nors ir atsiranda panašios ypatos, bet jų balsas — tuščias balsas, niekas jų nebeklauso ir niekas į tai atydos neatkreipia, kaip tai sakosi: "šuo loja — vėjas nešioja".

Rusas mokytojas gauna gera užlaikymą, nes turi butą, gauną algos virš 700 rub. metams, prie to ir iždas dar duoda 5 sieksnius malkų kurui. Užlaikymas puikus, galima gyvent; lietuvis gi mokytojas gauna iš iždo tik 22 rub. per mėnesį, neturįs nė buto prie mokyklos, reikia nabagui samdytis butas nuošaliai. Žinoma, su tokia "suma" nekaip galima pragyventi, bet turi gyventi, turi kęsti, nes gauna nors kvėpuot "Lietuvos oru". Rusas mokina tik II ir III sk., kur yra į 50 vaikų, o lietuvis — įžengiamąjį ir I — kur yra netoli 100; vienam perdaug saldu, o kitam per daug kartu. Visur skriaudžiami tie musų mokytojai lietuviai! Mums, valstiečiams, reikėtų atkreipti į tai atydą!!!....

Smailys.

("V. Ž.")

IŠ ANYKŠČIŲ,
Ukmergės pav.

Gruodžio 2 d. miestelyj, ties Andriškevičiene kažinkas nukabino, nejuntant, vienam sargybiniui kardą. Pasijutęs, kad kardo nebėra, pasiskundė staršai, o tas pribuvo su gauja apsiginklavusių sargybinių ir ėmė krėsti namus. Visus žmones iškrėtė, apie 10 jaunesniųjų vyrukų nusivarė į kalėjimą. Kardą berods rado kur ten patvoryje, bet tat negelbėjo. Emė mušti šautuvais, kumščiais. Nesužinojo, kas nusegė kardą. Paskui nusivarė į kazarmes; leizdami pro duris, dar mušė, bet nieko neišgavę, paleido visus. Kiti žmonės spėja, kad atėmimas kardo, tai pačių sargybinių darbas, kad galėtų prikibti prie žmonių.

Sargybiniai neduoda moterims praeiti, vis jas kabina. Ir sunku visados lengvai atstumti, ar ištrukti.

Kaimynas.

("V. Ž.")

IŠ KOVARSKO,
Ukmergės pav.

Lapkričio 30 d. ir gruodžio 1 d. buvo atvažiavęs Kovarskan įsprauninkas. Šitose dienose atvarė pas mus iš Ukmergės kalėjimo anykštėną Laskauskį, baigusį techniškąją mokyklą Vilniuje. Policija kaltina jį anstolio Orlovo užmusime, ir prakalbų laikime laike 1905 m. revoliucijos. Tik nėra darodymų. Jau toks uolus šnipas, kaip musų urėdninkas Kovaliauskas, ir tas nesuranda liudytojų ir darodymų.

Dėlto taĭ gruodžio 1 d. įsprauninkas sušaukė sentikius, gyvenančius netoli Kovarsko, ir rodė jiems L., ar jie jo nepripažins. Nė vienas sentikių nepripažino. Ir tiktai arbatinės prižiūrėtojos brolis, visam miestelyje žinomas pusgalvis Nikalojus, uriadninko paragintas, pasakė pripažįstas, buk L. turėjęs prakalbą Kovarske. Visas miestelis gal paliudyti, kad tas Nikalojus yra ne viso proto. O mųsų teisingajai policijai gal užtekti paliudijimo kokio tai pusgalvio, kad tik pražudyti nekaltą žmogų. Dėlei to paties L. keli kovarskiečiai buvo šaukti Ukmergėn prie žandarų apiciero tardymui. Žandarai norėjo, kad jie pripažintų, jog L. laikė prakalbą Kovarske. Visokiais budais policija nori išrasti priekabę kad tik nekaltąjį L. pražudyti. Visiems gerai yra žinoma, kad L. kaipo techniškos mokyklos mokinys 1905 m. rudenyj gyveno Vilniuje.

Jau trečias mėnuo, kaip 5 Kovarsko valsčiaus ukininkai: J. Tumas, J. Tamoliunas, S. Kaunietis, C. Jankelūnas ir K. Gabrylavičius padavė gubernatoriui prašymą, kad Gruodžio 30 d. leistų surengti Kovarske vakarą. Ikišiolei leidimo nėra, ir įsprauninkas, budamas Kovarske, pasakė: "pakol aš čia, įsprauninku — vakaras nė Kovarske, nė Anykščiuose nebus leistas, nes tai yra lizdas "socijalistų". Taigi apie leidimo išgavimą nėra ko svajoti, nes viskas priguli nuo įsprauninko, o jis visur mato tik socijalistus, agitatorius ir revoliuciją. Dar gegužės mėn. norėta padaryti mokykloje repeticija ir pradėti rengti choras — nujuto policija, atlėkė antstolis, pristatė prie mokyklos 2 sargybiniu su šautuvais, o sumanytojui pagrąsino suėmimu, jeigu be gubernatoriaus leidimo išdrįs daryti repeticijas. Dabar pas mus policija nebeišmano ką daryti. Kad tik kuo daugiau jai varžyti ir slėgti žmones.

Nuo gegužės mėnesio turime mokytoją - lietuvį — A. Žilinskį. Doras žmogus ir darbštus mokytojas. Mokykloje yra 100 su viršum vaikų; tarp jų apie 30 mergaičių. Dėlei vietos stokos, daug vaikų liko į mokyklą nepriimta.

— Lapkričio 17 d. naktyj kažin kas apvogė Kovarsko bažnyčią. Vagįs įlindo per langą. Paimta daiktų už 200 rub. Kažin kodėl čia musų uolioji policija neparodo savo darbštumo?! Ikišiolei vagių nesusekta.

G. P.

(Iš "L.U.")

IŠ EŽERĖNŲ,
Zarasų pav.

Blogai prisieina darbininkui. Sunku dvaruose ir sodžiuose. Ar turi žemės kąsnelį, ar jmanįi, ar už kumetį dvare estį, kitos kalbos neišgirsi, kaip tik: šiemet duona brangi, kaip reiks pragyventi, gal reiks paskutinė karvė parduoti ir duona pirkti. O duona brangi: rugių puras 4 rubliai. Bet ar ilgai valgysi? Uždarbiai menki, ar nėra visai: 10 — 15 kap. ant dienos. Dažnai reikia buti be darbo. Ponai mažina užmokesnį kur tik gali. Viename dvare garinė mašina pabaigė kulę lapkričio mėn. Savo žmonių neužteko,reikėjo kitų samdyti. Sulygo po 15 kap. moterims, po 20 kap. vyrams. Atsiradus daugiau darbininkų, užveizda sumanė numušti algą ant 5 kap. Darbininkai negalėjo sutikti, metė darbą, streikavo visą dieną, bet nesant vienybės, grįžo prie darbo.

Odas.

(Iš "Ž.")

IŠ SMILGIŲ VALSČIAUS.

Spaudą šiapus sienos atgavus, iš visų Lietuvos kampelių buvo rašoma į laikraščius apie kilstantį žmonių apšvietimą, apie naujų draugijų steigimą, apie spektaklius ir daug panašių žinių, bet iš Smilgių valsčiaus beveik nė vienos nebuvo žinelės, nes, tiesą sakant, nebuvo ko nė rašyti. Žmonės čia po senovei tebemiega tamsume, apie apšvietimą mažai kas rupinasi.

Lietuviškus laikraščius mažai kas skaito. Į visą valsčių pareina tik "V. Ž." 4 egz., "Žar." — 1 egz. ir "Šaltinio" apie 15 egzem. (pastarąjį persisiųzdina tik lioterijų laike).

Vijurkas A. O.

("V. Ž.")

IŠ ČEDASŲ,
Zarasų pav.

Čedasų valsčiuje gyvena beveik vien lietuviai, išskiriant mažą dalį svetimtaučių, tarp kurių žymesnę vietą užima maskoliai - sentikiai. Maskoliai gyvena šiuose sodžiuose: Dirvonuose, Kukiuose, Meineiyuose, Gaidžgalėje; paskutiniuose dviejuose gyvena mišrai ir lietuviai. Maskoliai morališkai labai žemai stovi; girtuoklyste, nedorais pasielgimais blogą duodą pavyzdį lietuviams. Žmonių apšvietimas abelnai imant stovi ne ant aukšto laipsnio. Laikraščius skaito, matyti, mažai kas; ligšiol nebuvo knygyno nė jokios skaityklos, tik paskutiniu laiku, ačiu gerbiamam klebonui Juozapui Curinskiui, kuris pasirupino, įsteigta skaitykla Onuškio parapijoje. Iki šio laiko valsčiaus raštinėn atėjo laikraščių 8 egzemp. Girdėjau, valsčius skiriąs pinigus laikraščių išrašymui, na ir, valstiečiai, už savo pinigus apturite atžagareiviską laikraštį "Rossija" ir kitus, kurie jums veja botagą. Valstiečiai, susipraskite, reikalaukit lietuviškų laikraščių, kurie naudą atneš, o ne protą apkvailįs. Paskutiniu laiku nepaprastai čia pasidaugino "Šaltinio" skaitytojų skaičius. Atsirado daug visokių platintojų, agentų, net tarpe aršiausių lenkomanų, kuriems ar parupo lietuvių apšvietimas— sidabrinis laikrodėlis.

Kuršo Lietuvis.

IŠ MINTAUJOS.

Mintaujoje yra įsikuręs slaptas vokiečių baronų bankas, kuris gaunąs pinigišką pašalpą iš Berlyno. To banko tikslas esąs—supirkti visus parduodamus dvarus Latvijoje. Organizatoriais to banko esą, kaip rašo latvių laikraščiai, vokiečiai dvarininkai ir ka[illegible] policijos viršininkai. Kuldig[illegible] linkėje jau yra nupirkta apie [illegible] tą dvarų.

(Iš "V. Ž.")

IŠ RYGOS.

Lapkr. 20 d., policija iškr[illegible] są Essingo gatvę ir pn. 2[illegible] slaptą spaustuvę, kur spau[illegible] darbininkų laikraštis 'Zihna" [illegible] kalboje. Jau ilgus metus ėjo [illegible] slaptoj spaustuvėj, ėjo savo [illegible] ėjo dideliame skaitliuje egze[illegible] rių. Policija gaudė jį ir [illegible] niekur surasti negalėjo. L[illegible] dienose ėjo jisai laisvai ir d[illegible] nesislėpdamas; šioms pran[illegible] vėl pradėjo slapstyties. Daba[illegible] rado. džiaugiasi policija.

Aglėskalnio Š—[illegible]

Rygoje ir Mintaujoje lapk[illegible] mėn., karo lauko teismai pasn[illegible] mirtin 15 žmonių, į katorgą [illegible] žm., ir administratyviškai iš[illegible] ta 38 žmonės.

Rygoje pagal paliepimo gen[illegible] gubernatoriaus tapo uždengtas l[illegible] vių progresistų dienraštis "Ry[illegible] Aušra" ("Rita Blazma").

Netoli Rygos, pajūrės miestely-je Gringerburg, vilnimis iš jū-ros išmesta valtis (laivas) su tin-klais pilnais žuvų, kurioje tai val-tyje rasta trįs sušalę žvajai-estai.

"LIETUVIŲ TAUTOS NAMŲ". atsišaukimas į visas lietuvių drau-gijas ir laikraščių redakcijas Lie-tuvoj ir užsieniuose.

Spalių 14 dieną 1907 m. susirin-kę Vilniuje lietuviai nutarė įsteig-ti Vilniuj "Lietuvių Tautos Na-mus". Buvo išrinktas komitetas iš 10 ypatų, ant kurio uždėta pa-reiga rupintis kuoveikiausiu to svarbaus visai tautai sumanymo vykdinimu. Todėl komitetas t[illegible] garbę kviesti visas draugijas [illegible] redakcijas talkon prie šio ber[illegible] lietuvių reikalo. Lengviausia[illegible] susisiekimui su komitetu užkv[illegible] čiame iš savo tarpo išrinkti atsto-vą kaipo narį-patarėją musų kon-tetan.

"Lietuvių Tautos Namų"
Kom[illegible]

ZUBOVO MOKYKLOS.

Teko apsilankyti Ginkunų [illegible] Gubernijos liaudies mokyklose. Jo[illegible] yra grapų Zubovų įkurtos ir ju[illegible] lėšomis užlaikomos.

Ten pat patyriau, kad tie pat[illegible] gr. Z. užlaiko tokias pat mokyklas [illegible] dar: Naisčiuose, Medemrodėje [illegible] Duobekinėje ir Bubiuose.

Jau septinti metai, kaip gyvuoja [illegible] tie šeši tikriejie apšvietimo žydi-niai, suteikdami mokslo pradžią [illegible] vargingiausiems, nes darbininkų [illegible] vaikams.

Gubernijos mokyklą lanko [illegible] giausiai fabrikos darbininkų [illegible] kai.

Trobos mokykloms taip [illegible] nuose, kaip Gubernijoje [illegible] puikios: su aukštomis lubomis [illegible] deliais šviesiais langais.

Vaikams susirinkus, švaru [illegible] ir linksma visur. Sienos ap[illegible] tos gražiais žemlapiais ir įv[illegible] paveikslais iš zoologijos, ar[illegible] jos.

Ginkunuose dviejose k[illegible] prisirenka šimtas vaikų, kito-kyklose po penkias dešimtis [illegible]

Pertraukose tarp lekcijų [illegible] vaikai visais buriais į kiem[illegible] rai vaikiškai besilinksmin[illegible] Berniukai ir mergaitės mok[illegible] bėginėja kartu, vieni kitiems [illegible] nekliudydami.

Tarpe lietuvių maišosi ir l[illegible] kai ir bajoriukai (namie len[illegible] kalbą vartojantiejie), o Gu[illegible] joje teko pasergėti meilią, gr[illegible] veidelio žydę. Bet mokytojo [illegible] sakojo, jog čia nė lyties, nė t[illegible] skirtumas, nė mokslui, nė žai[illegible] nekenkia. Šiųjų mokyklų pr[illegible] etika, neleidžia vaikų širdys [illegible] kiai neapykantai daigus lei[illegible]

Teko ir-gi dalyvauti peda[illegible] kame posėdyje tų mokyklų [illegible] jos su mokytojoms. Tikra[illegible] nos širdis ir rimtas sup[illegible] pilietės priedermių skam[illegible] fienės Zubovienės [illegible] niekvienam [illegible] tarime. Ji gailėdama, kad [illegible] darbininkai dažnai neleidžia [illegible] vaikams baigti visų trij[illegible] skyrių, norėjo kokiu nors [illegible] įgyti įtekmę ant tų tamsuolių [illegible] tikrinti juos, kad juo da[illegible] mokslo jų vaikas įgys, juo šv[illegible] nis bus, tuo lengviau jam bu[illegible] venti ir kitiems žmonėms su[illegible]

Tuo tikslu buvo ji patarusi [illegible] noms mokytojoms įrengti pas[illegible] bėjimus su tėvais-darbininkais [illegible]

ęti vienok, kad tie pasikal-
i nieko neįveikė. Per viršę-
posėdį mokytojos greitai
ė nuo tokių pasikalbėjimų,
damos, kad su seniais nie-
ikinti negalinčios, ir turi tik
kinti mokinimu priaugan-
artos.

ip buvo nutarta, kad ir to-
kaip ir pirma nelaikyti vaikų
s mokykloje, kaip tris valan-
pirmo skyriaus (pačius ma-
us), keturias — antrojo;
pjo — penkias.

isiminė man santikiai, kurįuo-
nusų vaikai vargsta valsčiaus
yklose. Paprastai ankšta, tro-
tamsi ertvė, užgulta žemų lu-
apšviesta neaiškių langų....
je virš šešių dešimčių vaikų
ikomų be jokio amžiaus skir-
o po šešias, jei nedaugiau, va-
ų....

aip toli visur dar pas mus
tikro supratimo vaikų nau-

omet gr. Z. mokyklose nutarta
putį permainyti mokinimo pro-
ramą. Pirma tokio tipo mokyklos
paliudijimas suteikdavo šiokias to-
kias tiesas, bent sutrumpindavo
tarnavimą kariumenėje. Dabar,
uomet tokia mokykla jokių tei-
sių mokiniams nesuteikia, globėja
neranda reikalo prisitaikyti prie
valdžios teikiamos programos; be-
velija rupinties didesniu vaikų
proto išplėtojimu ir aprupinimu
mokinių praktiškomis žiniomis, la-
biaus gyvenime reikalingomis.

Tuo tikslu nutarta, rusiškos
kalbos mažiau temokyti, vien tiek,
kad butų suprantama; — ypatingo
joje išsiplėtojimo nereikalauti nuo
mokinių.

Jos vietoje daugiaus laiko pas-
kirti aritmetikai ir visos aritme-
kos mokslą išguldyti vien lietu-
škoje kalboje, o ne rusiškoje,
ip ligšiol vyresniuose skyriuose
davo.

Ypač nutarta daug atydos pa-
oti ant antro skyriaus vaikų, nes
skyriaus tėvai - darbininkai dąž-
ausiai vaikus atima. Tų tėvų-
msuolių nuomonėje, seniau už-
kdavo vaikui pramokti skaityti
t maldaknygės; — tai išvydę
bar, kad jų vaikas jau ant kiek-
nos knygos paskaito — nutaria
i, kad jau net per daug
yra.

Užtat tame antramjame skyriu-
nuspręsta apart paprasto moki-
mo dar vaikus mokyti laiškus
ašyti, adresuoti, visokius prašy-
mus į valdžios įstaigas sustatyti,
vekselių formą išaiškinti.

Žada dar išstojantiems, kiekvie-
nam suteikti rašytą tam tyčia rank-
vedėlį su visokiais praktiškais ir
gyvenime dažnai reikalingais pa-
arimais.

Trečiamjam skyriuje yra išgul-
doma geografija, Lietuvos istorija
r visuotinos istorijos trumpa per-
žvalga. Apart to atkreipta didelė
tyda į prigimties mokslą. Kaipo
ankvedis priimta čia Polio Bero
nova knygutė: Dievo Galybė.
ia dar tam skyriuje higije-
aiškinimais apie bakterijas ir
ikcijos nurodymais.

astavo visi, kad neturime
iirų mokykloms rankvedžių.
reikalinga butų geografija,
rodymais Lietuvos ekonomiš-
ėjimo, ir apie Lietuvos tei-
santikius, ypač apie Lietu-
ises sulyginus su kitomis
tystės šalimis ir su pačia
tyste.

art virš minėtų mokslų tre-
ame skyriuje vaikai yra pra-
ė prie laikraščių skaitymo, ir
mi jiems tam tikslui visoki
inimai ir nurodymai.

pridėsiu dar, kad visa moki-
reikalinga medega (knygos-
iniai) pieštukai, plunksnos,
yra ir-gi pačių grapų Žu-
teikiama mokiniams — tai
ors trumpas, bet pilnas pa-
as tų neišsakomai svarbių
kraštui apšvietimo šaltinių.

G. Petkevičaitė.
("V. Ž.")

ETUVIAI ATSTOVAI.

p jau buvo pranešta laikraš-
, keturi iš jų, t. y. suvalkie-
ulota ir kauniškiai: Kuzma,
ys ir Požela nuo pat atva-
Peterburgan apsigyveno
kad parankiau butų išvien
tyti tas ar kitas klausimas,
i atsitikus. Vilnietis gi Ci-
s, nors taip-pat buvo kvie-
s ir kalbinamas drauge su
apsigyventi, gyvena atsky-
ir ligšiol buvo pas kitus lie-
s atsilankęs tiktai vieną kar-
Šiaip kiek teko su juo kalbė-
s žadasi eiti išvien su kitais
vais lietuviais, norint žmo-
matomai, svyruoja ir labai norėtų buti geras ponams lenkams, ypač Lietuvos lenkams, su kuriais Dumoje drauge ir sėdi. Vieną kartą stačiai užklaustas Bulotos, ar priguli prie Lietuvos lenkų atstovų, Cijunėlis atsakė, kad nepriguli, ir net žadėjosi parašyti į lietuviškus laikraščius savo vardu paaiškinimą apie savo rinkimus, butent apie tai, kad jis jokio parašo ar pasižadėjimo Lietuvos lenkams eiti Dumoje su jais išvien nėra davęs, ir apie tai, kad apskelbtas laikraščiuose valstiečių rinkikų protestas prieš jį, Cijunėlį, neteisingas. Vienok kiek žinia, jokio pranešimo nuo p. Cijunėlio laikraščiuose lig šiol dar nepasirodė, ir prie kokios partijos ar kuopos Dumoje jis priklauso, neaišku.

Iš kitų mųs atstovų, Kuzma priklauso prie frakcijos socijal-demokratų, kur turi sprendžiamą balsą; bet įstodamas ten, jis pasiliko sau taip vadinamas "autonomiškas tiesas" lietuviškuose klausimuose, o tai reiškia, kad visuose tuose klausimuose, kurie paliečia Lietuvos reikalus, jis turi tiesą eiti savaip, kad ir prieš s.-d. frakcijos pažiuras. Bulota, Keinys ir Požela pristojo prie taip vadinamos "darbo žmonių kuopos".

Tai yra maž daug pernykščiai trudovikai, arba darbiečiai. Šitoje kuopoje minėti mųs atstovai turi taip-pat sprendžiamą balsą ir tuose klausimuose, kurie paliečia reikalus visos valstybės, laikosi nutarimų kuopos, visuose gi tuose klausimuose, kurie šiaip ar taip paliečia Lietuvą, jie turi "autonomiškas tiesas", tai yra gali eiti savarankiškai.

Tokiu budu Bulota, Požela, Kuzma ir Keinys tveria lietuvių atstovų kuopą, kurios vardu apsvarstant Carui adresą, Bulota ir kalbėjo reikalaudamas įnešti į tą adresą žodžius: "užganėdinti teisingus siekius gyvenančių Rusijoje tautų".

Čia neprošalį pridurti, kad pasiliktį vien tik tokioje lietuviškoje kuopelėje ir nepriklausyti nė prie kokios kitos Dumoje esančios grupos, butų nepraktiška jau vien dėlto, kad tveriant kuopelę iš 4 tiktai ypatų, nepasisektų papulti net į jokias komisijas, o kaip matyt, šitoje Dumoje kone visas darbavimasis bus perkeltas iš viešų posėdžių į komisijas. Tam gi, kas priklauso prie šiek tiek didesnių kuopų, mažne visados pasiseka patekti į geidžiamą komisiją. Taip Bulota yra išrinktas į finansų komisiją, kuri užsiima visokiais klausimais apie mokestis ir čyžes, ir į apšvietos reikalų komisiją, kurioje prisirašė prie pakomisijų apie žemesniasias mokyklas ir apie mokyklas svetimtaučiams. Kuzma išrinktas į agrarišką komisiją ir į apšvietos reikalų komissiją, kurioje prisirašė prie pakomisijų: pedagogiškosios, svetimtautiškosios ir professionalinių mokyklų. Požela yra nariu komisijos apie persikėlimus, kuri lietuviams gal palikti labai svarbi, kadangi eina gandas, buk esąs noras iš Rusijos bežemius pradėti perkraustinėti Lietuvon.

Žinoma, prigulėdami prie tų komisijų, taip pat ir pačioje Dumoje budami mųsų atstovai gerai supranta, kad gero Lietuvai iš šitos Dumos neišgriebsi, užtat gi jie bent stengias, kiek galėdami, apsaugoti tėvynę nuo pikto. Užtat šįmet atstovai jau ir taktikos laikosi atsargesnės, vis laukdami, vis dairydamiesi, vis žiurėdami, kas ką iš kur nori pradėti. Reikia tiesą pripažinti, kad tokios pat taktikos ligšiol laikėsi ir kone visa oppozicija, o net ir spaliečiai. Tik tai Puriškevyčius, Kelepovskis ir kompanija ceremonijų nedaro ir elgiasi po senovei.

Vienas iš jų.
(Iš "V. Ž.")

LIETUVIAI NAUJAMJAME NIKOLAJEVSKE.

Skaitydamas laikraščius niekuomet dar neradau aprašymo apie gyvenančius Sibire lietuvius, tarytum visai jų čia nėra. O jų čia, Sibire, yra tukstančiai, vieni tarnauja ant geležinkelio, kiti kitose valdiškose ir visuomeniškose įstaigose, treti gyvena sodžiuose, kiti vėl darbuojasi rudos ir aukso kasyklose; yra tarp jų ir gerai pasiturinti. Tik jie visi yra išsiblaškę po visą platų Sibirą, nesusižino tarp savęs. Dauguma jų tautiškai mažai susipratę, o kelti juos iš tautiško miego ir gaivinti juose tautiškąjį susipratimą nėra kam. Lietuviškus laikraščius mažai kas skaito, taigi mažai kas ir žino, kas dedasi mylimoje musų Tėvynėj Lietuvoj; nežino, kaip ten musų broliai lietuviai darbuojasi, kaip jie rupinasi Tėvynės gerove. Inteligentų lietuvių čia nevisur užtektinai yra, todėl nėra labai kam ir žadinti tamsesniejie, sulenkėję lietuviai. Tiesa, Sibire beveik prie kiekvienos bažnyčios yra kunigas lietuvis, bet ir jie ne tiktai nesirupina lietuviais, bet dar lenkina juos.

Pasirįžau aš pasidalyti žiniomis apie čionykščių lietuvių gyvenimą. Aš šį kartą parašysiu keliatą žodžių apie lietuvius, gyvenančius Naujamjame Nikolajevske (Tomsko gub.), apie jų vargus ir rupesčius. Kitose gi Sibiro vietose gyvenantiejie lietuviai gal atsilieps apie savo vargus.

Gyvenančių čia lietuvių medžiagiškas padėjimas gan ne blogas, nes visur galima gauti vietą, niekas mųs nevaržo, turime lygias teises su rusais. Tik gaila, kad daug lietuvių ištautėjo, ypač tie, ką vedė moteris lenkes. Ištautina lietuvius čia kunigai, kurie nepripažįsta bažnyčioje lietuviams teisių. Męs, čionykščiai lietuviai, kurių čia apsčiai yra, buvome susitarę su lenkais ir giedojome bažnyčioje vieną šventadienį lenkiškai, antrą lietuviškai. Vieną šventadienį, giedant mums bažnyčioje lietuviškai, ateina bažnyčion klebono tėvas ir varo mus lietuvius iš bažnyčios laukan, bet męs neklausėme ir giedojome toliaus; paskiaus atėjo pats klebonas (lietuvys) ir uždraudė mums giedoti lietuviškai. Tuomet męs susirinkdavome pas ką nors namuose ir giedodavome, bažnyčion gi eidavome tik ant sumos. Sužinojęs klebonas, kad męs giedame namie, pradėjo per pamokslus keikti mus, sakydamas: "jųs ten ne šventas giesmes giedate, tik giedate jųs ten marseljetę ir jei tik praneščiau apie tai valdžiai, tuojaus jus kalėjiman sukištų".

Iš tokio pamokslo visi labai pasipiktino. Ir per išpažintį jis gązdino lietuvius, neduosiąs išrišimo, nevažiuosiąs pas ligonius, jei lietuviškai giedosią, Dievo bausmę ant savęs užtrauksią, be kunigo mirsią ir tt. Vieni iš to labai pasipiktino, kiti gi tiesiog nusiminė ir perstojo lietuviškai kalbėję. Męs lietuviai gelžkeliečiai nenusiminėme, nes ant Sibiro gelžkelio yra septynios bažnyčios ir męs, turėdami dovanai bilietus gelžkeliu važinėti, kiekvieną valandą galime nuvažiuoti ten išpažintį atlikti, bet kitiems lietuviams tas negalima. Tuomet męs išrinkome atstovus ir nusiuntėme pas kleboną, kad leistų mums bažnyčioje giedoti šventadieniais ir (kasdien) nuo 8 ligi 9 val. rytą. Paskiaus męs parašėme Vyskupystės valdžiai prašymą, kad pripažintų mums bažnyčioje lygias teises su kitais parapijonais.

Kuomet buvo statoma bažnyčia, tai kleebonas sakė: duokit pinigus, nesigailėkite, kada turėsime bažnyčią visi melsimės, visi giedosime. Dabar gi kuomet bažnyčia pastatyta, prie kurios statymo ir męs, lietuviai, daug prisidėjome savo skatikais, jis sako, kad ne mųs esanti bažnyčia, nes ne męs ją statę, o lenkai. Kaip greit užmiršo musų aukas! Taigi statant bažnyčias reikėtų buti lietuviams atsargesniems su aukomis, kad neišeitų taip, kaip dabar pas mus išėjo.

Gyvenantiejie už miesto sodžiuose lietuviai daug stipriau laikosi lietuvystės. Jie, kaip man patįs pasakojo, įsitaisę knygynėlį, parsiųzdinę sau "Vilniaus Žinias", ir "Juokdarį". Šventadieniais ir šiaip liuosu laiku susieiną pasiskaityti.

Taip tat gyvena musų broliai lietuviai Sibiro krašte.

Ob.
("V. Ž.")

IŠ AMERIKOS.

ORLAIVIŲ IŠRADĖJAI.

Washington, D. C. Ant pagarsinimo Amerikos kariškų valdžių, kviečiančių išradėjus padirbti kariumenei galinčius lėkti prieš vėją orlaivius, atsišaukė šeši išradėjai siulanti galinčius į valandą nulekti 20 mylių, dviem ypatom orlaivius: Charles Strobel iš Toledo reikalauja 8000 dol. už savo orlaivį ir 120 dienų jo padirbimui; William Reiferscheid iš Streator, 5000 dol. ir 150 dienų, Carl Meyer iš Frankfort $9996 ir 120 dienų; Harry Schiller $25000 ir 120 dienų; John Kurtis 30000 dol. už orlaivį galintį lėkti su greitumu 40 mylių; A. W. Creecy $12500 ir 90 dienų.

MASKOLIČKAS RANDAS REIKALAUJA IŠDAVIMO.

New York. Pareikalavus čianykščiam maskoliškam konsuliui, likosi čia suareštuotas maskoliškas revoliucijonierius, Jonas Pauren, Jį apkaltina maskoliškoji valdžia už plėšimus ir reikalauja išdavimo. Čianykščiai maskoliškiejie socijalistai už jį užtaria ir reikalauja paleidimo. Pauren atkako New Yorkan pusė metų atgal.

MILUKOVO KALBA.

New York. Atkako čia išvaikytosios dumos atstovas Milukov. Carnegie Hallej jis laikė kalbą, kurioje perstatė prietikius Maskolijoj ir prašė amerikonų pritarimo maskoliams su caro valdžia už laisvę kovojantiems.

MILUKOV GRĮŽTA MASKOLIJON.

New York. Išbuvęs čia 5 dienas, Maskolijos demokratų partijos vadovas, profesorius Milukov, grįžta atgal Maskolijon. Jis mat, pasibaigus maskoliškoms šventėms, nori buti Peterburge. Milukov buvo ir Washingtone, bet jo nepriėmė prezidentas Roosevelt, kadangi oficijališkam jo priėmimui pasipriešino maskoliškasis ambasadorius. Jam išvažiavus, atėjo iš Maskolijos telegramas su reikalavimu, kad jis parsivežtų su savim ir savo Amerikoj laikytos prakalbos įturį. Matyt caro valdžia rengia jam kokius nemalonumus.

IŠGELBĖJO.

Ely, Nev. Giroux kasyklų olose užgriuvo 3 darbininkus. Gelbinti draugai darbavosi 46 dienas, kol juos atkasė. Išgelbėjo visus dar gyvus. Vienas iš jų, Brown, ištrauktas į viršų, paprašė draugų ne ko kito, bet tabako į burną įsidėti.

EXPLIOZIJOS.

Puritan, Pa. 11 d. sausio, anglių kasykloj užsidegė parakas. Apdegė 3 darbininkai, du numirė, o trečias yra ligonbutyj, bet teipgi turės mirti. Tą pačią dieną, nupuolęs akmuo, užgavo du darbininku, vieną mirtinai sužeidė.

GAISRAI.

Baltimore, Md. Užsidegė čia masonų žinyčia ant Saratoga gatvės. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 400000 dol.

Sranton, Pa. Sudegė čia Imperial Underwear Factory. Viena darbininkė sudegė, kita, iššokusi nuo viršutinių lubų, užsimušė, 10 darbininkių likosi sužeistų. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 100000 dol.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIŲ.

Corydon Junction, Ind. Nuo tilto nupuolė netoli nuo čia lokomotyva ir du vagonai. Prie to 3 ypatos likosi užmuštos, o dvi mirtinai sužeistos.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Pereitą sanvaitę Amerikoj buvo 435 nusibankrutinimai, arba ant šimto daugiau negu sanvaitę pirmiau.

¶ Wisconsine išduotos 8 vl. darbo dienos tiesos. Už peržengimą tų tiesų telegrafo skyriuj Northern Pacific geležinkelio kompanija pateko po sudu. Nuo jos reikalaujama 50000 dol. bausmės.

¶ Vietoj Mitchelio, kalnakasių organizacijos vadovu likosi išrinktas vice-prezidentas organizacijos "United Mine Workers of America", T. D. Levis.

¶ St. Louis, Mo. Neturinti darbo darbininkai kelė čia demonstracijas, reikalavo darbo. Miestas paskyrė 10000 dol. taisymui gatvių, prie ko tuom tarpu keli šimtai darbininkų turės darbą.

¶ New York. Darbai eina čia blogai. Darbininkai, ypač ateiviai, negalėdami gauti darbo, pulkais grįžta į senąją tėvynę, į Europą.

¶ Scranton, Pa. Pasibaigė streikas darbininkų čianykščių alaus leidyklų. Nesutikimus apie darbo laiką nutarta pavesti išrišti santaikos teismui.

¶ Homestead, Pa. Čianykščiose plieno dirbtuvėse prasidėjo darbai. Dirba pilną laiką. Bessemerinė dalis dar stovi, bet yra viltis, kad ir joje prasidės darbai.

¶ New Castle, Pa. Blėtos dirbtuvėse prasidės darbai nuo 3 d. vasario. Prie darbo patilps 600 darbininkų.

¶ New Castle, Pa. Shenango dirbtuvėse iš dalies pradėjo dirbti. Neužilgio prasidės darbai visose dalyse.

¶ La Jose, Pa. Clearfield and Cambria Coal & Coke Co. reikalauja 100 išlavintų angliakasių.

¶ San Francisco, Cal. Darbai eina čia ne geriausiai, yra daug žmonių be darbo, kiti išvažinėja kitur darbo ieškoti.

¶ Pittsburg, Pa. Dirbtuvėse Republic Iron & Steel Co. numažino pudlerių algas. Darbininkai ant to sutiko.

¶ Pittsburg, Pa. Dirbtuvėse Pittsburg Steel Co. mieste Monepen, Pa. pradėjo gerai dirbti, 2000 darbininkų vėl turi darbą.

¶ Betlehem, Pa. Cemento dirbtuvėse prasidės darbai nuo 3 d. vasario. Prie darbo patilps 1000 darbininkų.

¶ Tarentum, Pa. Taiso dabar dirbtuves Allegheny Steel Company. Darbai jose prasidės 4 d. vasario.

¶ Belefonte, Pa. Kasyklos "Lentia" sudegė ir per tai daug darbininkų neteko darbo.

¶ Baltimore, Md. Darbai eina čia negeriausiai, bet visgi eina jau geriau, negu prieš Kalėdas.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

ANTRA "AUŠROS" DR-STĖS PRELEKCIJA.

Nedėlioj, 26 d. sausio, atsibus antra "Aušros" dr-stės prelekcija 1908 metų. Tema prelekcijos — "Moteris ateities", skaitys M. Šeškienė. Prelekcija atsibus, kaip ir visos tolesnės prelekcijos, Freiheit Turner (mažojoj) svetainėj, 3417 So. Halsted str., prasidės 3:30 val. po pietų. Įženga 10 centų ypatai.

Rodos, visai bereikalinga aiškinti naudingumą "Aušros" dr-stės parengtų prelekcijų, nes apie tai galėjo jau kiekvienas ikišiol persitikrinti. Primįsiu vien tik, kad abelnai, ant prelekcijų atsilanko labai mažai moterų, kas išrodo lyg kad musų moterims nereikalingas mokslas, nereikalingas apšvietimas!

Šitoji prelekcija aiškįs moterų prietikius, todėl ant jos turėtų susirinkti kuodaugiausiai moterų. Vienok nė vien moterys pasimokys, bet teipgi ir vyrai. Tikime, kad ant šios prelekcijos susirinks daugiau publikos negu ant jeib vienos iš pirmesniųjų.

J. Ilgaudas,
Prel. R. K. raštininkas.

IŠ KENOSHA, WIS.

Gyvenantis čia lietuvis, M. Petrauskas, įgavęs tikėjimišką proto sumaišymą, užsimanė nusižudyti. Jis į vieną ranką paėmė kryžių, į kitą maldaknygę ir stojo ant gelžkelio priešais atbėgantį traukinį. Mašinistas, vienok, į laiką patėmijo stovintį ant kelio žmogų ir traukinį sulaikė. Beprotis tapo policijai atiduotas, kuri jį laiko, kol ne suras giminių, kuriems jį galės atiduoti.

St.

IŠ CLEVELAND, O.

5 d. sausio buvo čia parapijos mitingas šv. Jurgio bažnytinėj svetainėj. Likosi išduota metinė parapijos atskaita, kaip tai menkai išmanantiems parapijonams kunigai išduoda ir kitose vietose. Reikia pasakyti, jog kaip kitur, teip ir čia, kunigas yra parapijos iždininku, žmonės jam tiki, kaipo meilės skelbėjui, iždo nekontroliuoja, todėl kunigas gali tokias rokundas išduoti, kokios tik jam patinka. Klebonu čia yra kunigas Halaburda. Jis perskaitė įeigas ir išlaidas: paminėjo, kiek pats ima algos, kiek vargonininkas, kiek išmokėta 2 merginoms mokytojoms (mat prie bažnyčios čia yra ir mokykla); paminėjo 139 dol. išmokėtus žvakių dagiotojui, kurio čia visai nėra, nes tą darbą atlieka mokiniai, kuriems ne reikia nė cento mokėti. Parapijonai, leidžianti vaikus mokyklon, turi nuo vaiko mokėti 9 dol. ir juos viskuom aprupinti.

Terp susirinkusių atsirado tik du, kuriems kunigo išlaidų surašas pasirodė ne aiškiu, juodu pareikalavo parodymo, kur eina tie 9 dol., kokius nuo vaiko moką tėvai, leidžianti juos mokyklon, jeigu mokytojų algos priskaitytos prie parapijos išlaidų, jos sukrautos ant parapijonų; taip-gi kodėl priskaityti 139 dol. žvakių degėjui, kurio nėra? Kunigas, vietoj tą paaiškinti, šoko ant paaiškinimo reikalaujančių, pradėjo šaukti, jog reikia išmesti tuos nenaudėlius, šliuptarnius, cicilikus, nors nė vienas iš jų nėra nė šliuptarniu, nė ciciliku; pašaukė savo ištikimus tarnus ir tie išmetė anuodu vyru reikalaujančiu teisingų rokundų. (Jeigu teip galėjo atsitikti, tai jau kalti ir parapijonai, kad leido kunigui teip pasielgti. Red.). Tai mat kiek pas musų vėlių ganytoją yra krikščioniškos artymo meilės! Argi męs niekada nesuprasime musų skriaudų, argi niekada ne pažysime, kas mus ir kokiu budu labiausiai puldo, demoralizuoja ir skriaudžia!

Ten Buvęs.

Darbai čia sumažėjo, per tai ir daug lietuvių yra be darbo. Laikas dabar liudnas ir nuobodus.

Yra čia L. S. S. 3 kuopa, bet sumažėjus darbams, draugai išvažinėjo kitur darbo ieškoti, per tai ir kuopa susilpnėjo, sumažėjo jos jiegos. Pasigerinus darbams, be abejonės ir kuopa vėl sustiprės. Buvo čia teatrališkoji ir dainorių draugovė, bet ir ji beveik pajro. Laikosi dar 14 kuopa S. L. A.., bet ji teipgi netvirčiausiai laikosi. Pirmiau ji turėjo diktai sanarių, bet dabar, kilus vaidams, ji beveik sujro. Gaila, kad męs, pykdamiesi asabiškai, jeigu vieni kitiems, apart apšmeižimų, pakoliojimų ne daug ką blogo galime padaryti, tai besivarinėdami su asabiškais piktumais, kenkiame viešiems, visus lietuvius apeinantiems darbams!

W. J.

IŠ PITTSTON, PA.

Lietuviai čia pradeda bruzdėti. 10 d. lapkričio buvo parengtos prakalbos ir jos pusėtinai pasisekė. Dabar 26 d. sausio, 7 val. vakare, vėl rengiame prakalbas. Pakviestas kalbėti P. Dubickas iš Philadelphios. Įženga bus po 10c. vyrams, o moterims ir merginoms dykai. Prakalbos rengiamos L. S. S. 32 ir 78 kuopų. Atsibus J. Andriušio svetainėj, pn. 193, Main str.

P. Šlekaitis.

IŠ LEDFORD, ILL.

Darbai eina čia prastai, darbas prastas teipgi ir uždarbiai, todėl tegul čia lietuviai ne keliauja darbo ieškodami. Iš kitur pribuvusiam darbas sunku gauti. Čia yra tik kasyklos, kitokių darbų nėra. Pragyvenimas brangus.

Lietuvių yra čia diktas burelis: bus apie 60 šeimynų, o pavienių dar daugiau. Dabar ketina statyti bažnyčią, bet kaszin, ar pasiseks, kadangi nelabai daug yra lietuvių ir tie patys nenori duoti pinigų.

Neseniai pribuvęs.

IŠ ROCKFORD, ILL.

Kaip kitur, teip ir čia darbininkams užstojo sunkus laikai. Daugelis darbininkų visai neturi darbo. Jeigu kurios dirbtuvės ir dirba, tai sumažino darbininkų algas ant 50c. ir daugiau ant dienos.

Lietuvių čia yra, bet kiek, to negalima tikrai susekti, kadangi jie išsiskirstę, kaipi pasislėpę nuo vienas kito, o vis nauji atkanka iš kitų vietų. Visi vienok gyvena malšiai. Karštuoliai, ypač po kokių švenčių ar apeigų greičiau galima patėmyti, nes tokius, su sulopytoms makaulėms, policistai gabena į teismą.

Imant vienok apskritai, lietuvių bus čia apie 200, yra ir keliolikas lietuviškų merginų.

Girdėjau, kad čia yra kokio šventojo lietuviška draugovė, Susiv. L. A. ir L. S. S. kuopos, bet negalima sužinoti, kur jas rasti, ar surasti nors į tas organizacijas prigulinčius (surasti, turbut, visgi galima, jieškant. Red.). Argi nepriderėtų susirinkimus parengti? Besislepiant, sanarių skaitlius nepasididys. Rengdamos prakalbas, draugovės tos ne tik [illegible]lytų lietuviams, bet ir gerą dar[illegible] nuveiktų: menkiau išmananti galėtų pasimokyti šio to nuo daugiau išmanančių. Snaudulys, nieko neveikimas tai vis tie ką auksą į jures įmetus, ten laikyti. Iš jo juk niekam nėra naudos. Tas vis tiek, ką pamokinančias žmonis knygas, užkasus žemėj, laikyti, kur prie jų niekas negali prisigriebti. Reikia dar pridurti, kad nepakanka ir susirinkti, bet reikia dar ir susirinkimuose padoriai, mandagiai užsilaikyti. Reikia saugotiesi vaidų, besiniekinimų, nes vaidai ir besiniekinimai labiausiai žemina ir kenkia juos keliantiems. Matome juk gerus paveikslus tarpe svetimtaučių. Kodėl mes nuo jų tik blogą paimame, o gerą atmetame, arba jo nematome? Todėl męs, susidurę su kitais, puolame ir doriškai, nors priderėtų nuo augščiau už mus stovinčių vien gero mokytiesi.

Pr. Snarglius.

IŠ DAYTON, O.

Lietuvių yra čia apie 20 šeimynų ir apie 200 pavienių. Visi rugoja ir skundžiasi ant sunkių bedarbės laikų, bet laikosi čia keturios gertuvės. Yra čia apie pusė tuzino nuo seniai gyvenančių lietuvių.

Jauni ir blaivus vaikinai sutvėrė čia S. L. A. kuopą. Tas labai nepatiko tamsos šalininkams. Seniau gyvenantiejie čia išsirinko komitetą vokiečių mylėtojų, ardymui kuopos ir pradėjo ją ardyti, vadindami ją anarchistų lizdu ir visaip ją šmeižti, reikalauti, kad nieks sąnarių kuopos komiteto nelaikytų ant boardo. Bet visi geresniejie lietuviai turi viltį, kad tamsus darbai Susivienyjimo priešų neišduos vaisių.

Darbai Daytone sustojo, vos trečia dalis darbininkų dirba, todėl tegul čia nieks ne keliauja darbo ieškoti.

S. Kurdžius.

IŠ PATERSONO, N. Y.

Karts nuo karto ir pas mus pasirodo šviesos spinduliai. Nesakau, kad pas mus vien tamsa iki šiol viešpatavo, kad čia nieko nebuvo veikiama draugijos labui. Bet dabar pas mus smarkiau pradeda kilti supratimas, jau ir moterįs kelias iš miego.

31 d. gruodžio pereitų metų čianykštė šv. Onos moterų draugovė parengė balių savo naudai. Besilinksminant, išgirdome varpų gandimą ir švilpimą dirbtuvių švilpynių. Buvo tai ženklas, jog pasibaigė seniejie metai. Susirinkę, vienas su kitu sveikinosi, linkėjo viens kitam geresnės kloties. Draugystės pirmsėdė išreiškė susirinkusiems kuo geriausius linkėjimus. Priminė, jog ne visi linksmai sutinka naujus metus, nes mums besilinksminant, tėvynėj broliai kenčia ir vargsta. Kalbino atminti kovojančius už musų tėvynės laisvę ir paaukot, jų labui, kiek kas išgali. Kinderas tą reikalą paaiškino dar plačiau. Jis trumpai aiškino skurdą Lietuvoj gyvenančių brolių, priminė, jog ten ir moterys lygiai vargsta ir stoja kovotojų eilėse. Kvietė visus, moteris ir vyrus, nesiskirstyti, bet kovoti iš vien už geresnę ateitį. Kalbos abiejų visiems patiko. Aukų surinkta $2.75. Skiriame tuos pinigus Lietuvos kankiniams. Pinigus siunčiam "Lietuvos" redakcijon. Nors tai maža auka, bet reikia atminti, kad ir lietuvių yra čia ne daugiausiai; apart to, nereikia užmiršti, kad užstojus bedarbei, pats čianykščiai lietuviai negali pertekliu pasigirti. Tikimės, kad čianykščios moterys pasirupįs toliau, užstojus geresniems laikams, surinkti daugiau ir kitokiems reikalams. Reikalų gi tų turime be galo daug: kankiniai vargsta kalėjimuose, arba Siberijos tiruose, o mokslaeiviai, ateinantiejie musų tautos mokytojai ir vadovai, besimokydami vargsta, ne vienas, dėl vargo, pirm laiko ir kapuose atsiranda.

M. Učinskienė.

PERSERGĖJIMAS IMANTIEMS UKĖSYSTĖS POPIERAS.

1902 m. aš ėmiau pirmutines amerikoniškas popieras ir užmokėjau 50 c. Pereitą rudenį norėjau gaut pilnas ukėsystės popieras. Po kelių dienų vaikščiojimo, pašaukė teisman, kur pirma turėjau užmokėti 2 dol. Po prisiegai, advokatas pasakė, jog imdamas pirmutines popieras neturėjau dar pilnų 21 metų; todėl, jeigu ukesystės popieras noriu išsidirbt, turiu viską pradėti iš naujo, o tas kaštuos 5 dol., o truko vos kelių valandų. Taigi dėl tų kelių valandų užmokėjau $4.50 ir be trijų metų negaliu tapti pilnu Amerikos ukėsu. Todėl, apsisaugojimui nuo bereikalingų išlaidų, jeigu kas neturi pilnų 21 metų, tegul ne mėgina gauti pirmutinių popierų, nes imdami jas, tik be reikalo pinigus išleis (Tuos dalykus, skaitę naujus ateivystės įstatus, visi žino. Red.).

P. Urbantas.

IŠ VISUR.

|| Netoli Sektal, Morokko, prancuziškas jenerolas d' Armade turėjo mušį su vadovu sultano Mulai Hafigo pajiegų, Mulai Rašidu. Mušis traukėsi dešimtį valandų, bet morokkonai likosi sumušti, jiems nužudė kelis šimtus kariautojų. Prancuzų dvidešimtis tapo pašautų. Prancuzai paskui nutraukė toliau ir užėmė miestą Kusbak. Mulai Hafig iš miesto Morokko ištraukė prieš prancuzus su visomis savo pajiegoms. Mahometoniškiejie kunigai šaukia visus mahometonus į šventą kovą su krikščionėms.

|| Japonijos iždo ministeris padavė parlamentui biudžeto sumanymą. Įplaukimai ministerio iškaityti ant 611 milijonų yenų, o išlaidos ant 615 milijonų. Taigi išlaidos 4 milijonais jenų (yena—50 c.) didesnės negu surinkimai. Uždengimui nepritekliaus manoma pakelti mokesčius, stengtiesi apsieiti be paskolų.

|| Ant salos Hayti, (vidurinėj Amerikoj) negrų respublikoj to paties vardo, užgimė vėl revoliucija. Revoliucijonieriai, po vadovyste Jóno Juneau užėmė jau kelis miestus. Randas išsiuntė prieš revoliucijonierius savo kariumenę. Todėl neužilgio reikia laukti kruvinų susirėmimų.

|| Stoką pinigų ir Europoj, apart gal Prancuzijos, visur atjaučia. Antai Prusų randas, uždengimui iždo nepritekliaus ateinančių metų, leido paskolą $62000000, bet užsirašanti pasiulė tik $45250000. Kitais metais pasiulymų budavo net kelis kartus daugiau, negu randas reikalaudavo.

|| Kroatijoj (pietijoj Austrijoj) likosi paskirtas naujas banas (provincijos administratorius). Atkakus jam į Agramą, kroatai priėmė jį labai neprilankiai: susirinkę ant geležinkelio stoties, priėmė jį akmenimis ir supuvusiais kiaušiniais ir mėtydami jais, lydėjo poną į jo rumą.

|| Paryžiuj, išvežant iš ligonbučių minyškas, kurios čia nuo seniai buvo ligonių prižiurėtojoms, susirinkę gyventojai išreiškė joms savo pritarimą. Susėdus į karietą, žmonės norėjo iškinkyti arklius ir pats jas vežti ant geležinkelio stoties, bet policija mėnias išvaikė, suareštavo rėkaujančius.

|| Londone, 17 d. sausio moterys kovojančios už savo teises kėlė prieš ministerių rodos rumą demonstracijas. Prie diržų prisirišo geležinius retėžius ir juos pririšo prie aptvaro. Atėjusi vaikyti jas policija turėjo pirma retėžius sudaužyti. Pulką jų suareštavo ir teisėjas jas pasmerkė trims sanvaitėms kalėjiman.

|| Japonija Chinų randui padavė paskutinį reikalavimą uždrausti angliškai kompanijai dirbdinti Mandžurijoj naują gelžkelį. Jeigu Chinų randas to nepadarys, Japonija žada pati tą padaryti. Taigi išpultų, kad ji tokiame atsitikime savo kareiviais užims tuos Mandžurijos plotus, per kuriuos rengiamas naujas gelžkelis.

|| Pereituose metuose Prancuzija parsigabeno iš svetur išdirbinių, o daugiausiai žalių produktų už $1,-209,529,600, arba už 84098400 dol. daugiau negu užpernai. Savo gi išdirbinių svetur išgabeno už $1,-108,406,000, arba už 55064000 daugiau negu užpernai.

|| Paryžiaus universitetas kasmetai vienam iš geriausių baigiančių mokslą studentų duoda 12000 frankų, kad jis galėtų po svetimus kraštus važinėti, bet turi aprašyti savo įspudžius ir patėmijimus. Šįmet dovaną gavo Henri Labroue. Jis turi aprašyti savo įspudžius apie moterų gyvenimą visokiuose žemės kraštuose.

|| Maskolijos biudžeto sumanyme paskirta $33510000 policijos išlaidoms, kokios negali but paaiškintos. Taigi pridėjimo policijai reikalaujama daug daugiau negu apšvietimo reikalams: apšvietimo reikalams reikalaujama vien 7 milijonų rublių daugiau.

|| Brazilijos porte Rio de Janeiro, jurininkai atplaukusių čia Amerikos kariškųjų laivų susipešė su Brazilijos ir Portugalijos jurininkais.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

---

o kitos — broliai Zborovskiai, beje Jonas, Gniezno kaštelionas, ir Andrius, priedvarinis maršalkas. Varšaviškiame konvencijos seime, vasario mėn. 1587 m., šalis Zborovskių paėmė viršų, iš dalies todėl, kad prie jos prisidėjo Gniezno archivyskupas arba primas, persenėlis Korukovski — augščiausioji valdžia laike bekaralybės. Andrius Zborovski, kaipo priedvarinis maršalkas, buvo vadu ceremonijų šitame seime. Senate vyriausia atrama šitos partijos buvo Górka, Poznaniaus vaivada, o pasiuntinių trobesyje iškalbus referendorius Čarukovski (atsižymėjęsis Liublino seime 1569 m.); šis, nors jau apakęs, perkunavo savo kalbose Zamoiskį, ir reikalavo paskirti teismą ant jo už neteisų nubaudimą dviejų brolių Zborovskių. Bet hetmanas pasinaudojo iš kariumenės respublikos, ėsančios po jo vada, ir užėmė gresmią stovenę prietaikmiui prie savų priešgynų. Partija Zborovskių, dar pirmiau turėjusi susinešimus su Austrijos dvaru, pastatė kandidatu ant Lenkijos sosto vieną iš Austrijos erchercogų. Šitąjį kandidatą parėmė ir popiežiaus lėgatas Hannibalius, archivyskupas Kapuos. O partija Zamoiskių, pagal velyjimą našlės karalienės Onos Jagėliunaitės, stojo už jos seserėną, Švedijos karalaitį Zygmantą (sunų karaliaus Jono Vazos ir Katarinos Jagėliunaitės).

Kuomet Lenkai pasidalino tarp dviejų pretendentų ant sosto, lietuviškiejie *) arba, geriaus sakant, vakarinės Russijos ponai ir šlėkta palinko ant pusės trečiojo pretendento, Maskvos caro, ir pasiankiai įsileido į šnekas tame reikale su Maskvos bajorais. Ivano Gresmiojo, kurs juos baidė savu liutumu, nebuvo jau gyvo, o susivienyjimas su Maskolija jiems išrodė ėsąs naudingu. Maskvoje labai prisidingėjo išrinkimo Švedijos karalaičio, iš ko galėtų įvykti suvienijimas lenkiškai lietuviškosios viešpatystės su Švedija, ir todėl išsiuntė į seimą didelę paniuntinystę, kurios vadais buvo bajoras Steponas Godunov, kniazius Fedoras Trojekurov ir djakas Vosylius Ščelkalov. Maskvos vyriausybė, jeigu aprinktų Thėodorą Ivanovyčių, žadėjo nekuštinti šlėktiškų privilegijų, apdovanoti ponus žemėmis savoj viešpatystėje, apmokėti skolas Batorio samdytiems Vengrų kareiviams (100.000 auksinių) ir tt. Iš savo pusės lietuviški ponai pasakė pasiuntiniams, kad dėl išrinkimo Thėodoro reikią pergalėti tiktai tris kliutis, "perkirsti tris kalades", paristas iš pusės lenkiškųjų ponų. Šitiejie reikalavo: 1) kad viešpats karunuotas butų Krokavoje, katalikų bažnyčioje; 2) kad savam titule rašytųsi pirma Lenkijos karaliumi ir didžiu Lietuvos kunigaikščiu, ir 3) kad atmainytų savo tikėjimą ant katalikiškojo. Ir šiuomsyk, kaip prie dvaro, Maskvos vyriausybė nenorėjo mėtyti pinigus ant paprakų; pasiuntinystė apsiėjo tik pašnekomis ir žadėjimais. Vienok, kada prieš rinkimo seimą ant lauko pas Varšavą tapo pastatydinti trįs vėlukai, Maskviškis su kepure ant viršaus, Austrijos su skrybėle ir Švedijos su silke, tai žymi dalis šlėktos susirinko aplink Maskvos papartį. Bet vos prasidėjo sušnekos pasiuntinių su Lenkijos ponais ir su Lietuviais - katalikais, tuojau pasirodė, kad perkirsti tris minėtasias kalades nebuvo jokiu budu galima. Ypačiai apie atmainymą religijos Maskvos įgaliotiejie nenorėjo nė girdėti, ir todėl sušnekos su jais pasibaigė tiktai pasiilginimu sątaikos.

Tokiu budu rinkimų kova susicentravo aplink du pretendentu, Austrijos ir Švedijos. Abi šali atkako į elekcijos seimą su geroka ginkluota spėka. Vieną syk dalykai vos ne atėjo iki mušiui aplink senatoriškąją šėtrą, stovinčią vidur lauko. Tiktai pastangoms primaso pasisekė pačioj pradžioj sustabdyti tą mušį. Potam Karukovski liepė sudeginti sukruvintą šopą. Jis pats perėjo į pusę Zamoiskio, ir tuomi suteikė jai persvarą. 19 d. rugpjuties 1587 m. rata Zamoiskio, susidedanti labiausiai iš Maž-lenkių ir pietinių Rusų, apšaukė karaliumi Zygmantą; Lietuva pristojo prie jo kaipo prie ainio savos dinastijos. Princas su hetmanu kako į bažnyčią šv. Jono, kur ir atlaikė padėkavonės maldas ant garbės naujai aprinktojo karaliaus. Bet rata Zborovskių, susidedanti labiausiai iš Did-lenkių, nepripažino šito aprinkimo; ir po trijų dienų, Kyjevos vyskupas Jokubas Voroniecki, apšaukė karaliumi erchercogą Masimilijoną, vieną iš brolių ciesoriaus Rudolpho II, o kardinolas Radivilas dėlei to aprinkimo užgiedojo Te Deum laudamus Bernardinų bažnyčioje Varšavoje. Išsiųsti tapo pas Maksimilijoną su pranešimu apie aprinkimą ir užprašymu ant sosto Jokubas Voroniecki, Kyjevos vyskupas, Jonas Zborovski, Gniezno kaštelionas, ir Aleksandras kunigaikštis Prunski. Tuomi tarpu Zamoiskis sutarė su Švedų pasiuntiniais sąlygas, beje pacta conventa, kurių svarbiausia buvo: tegul Švedų vyriausybė nutaria su Lenkija patektiną sątaiką ir atiduoda jai Estoniją. Abu princai, ir Zygmantas ir Maksimilijonas, priėmė aprinkimą ir sutiko ant paduotų kožnam sąlygų. Dabar kilo klausimas, katras iš jų suspės pirmiau pributi į Krokavą ir apsivainikuoti. Maksimilijonui buvo daug arčiaus; su nedidele kariauma jis patraukė į Lenkiją, tikėdamas, kad sudrutins jį prisidėjimas lenkiškų šalininkų. Jau jis prišiartino prie pačios Krokavos; bet Zamoiski nesnaudė ir išsirengė ant energiško atspyrimo. Atmuštas po nenusisekusio antpuolimo, Maksimilijonas atsitraukė į Čęstochavą, laukti naujų prigelbėtojų. Tame laike Zygmantas įsėdo Gedanoje; iš čion, po priedanga kareivių tunto, skubinosi į Krokavą, kur ir atkako laimingai. Vainikuotas čion tapo primaso Karukovskio 28 d. gruodžio 1587 m. Potam šalis Maksimilijono ėmė žymiai mažėti; daugelis Lenkų pametė jį ir kako pas naująjį karalių jieškoti jo mylistų. Zamoiski su pažymia spėka ištraukė į kelionę prieš Maksimilijoną. Tasai atsitraukė į Silėziją ir stovėjo pas Byčiną. Zamoiski drąsiai perėjo per rubežių, užgulė ant priešininkų ir sumušė juos (13 d. sausio 1588 m.). Ant lauko Byčiniškio mušio buvo rasti 1800 lavonų su paskustomis galvomis pagal Lenkų ir Vengrų paprotį ir 1200 su nukirptomis vokišku budu. Tuojau Zamoiski apgulė Byčino pylį, kur užsidaręs buvo Maksimilijonas, ir erchercogas priverstas tapo pasiduoti nelaisvėn. Ilgainiui, reikalaujant Austrijos rumui ir Romos kurijai, jis tapo paleistas iš nelaisvės, ir nors, priešingai sulygimui, nesiliovė vadintiesi Lenkų karaliumi, tai vis-gi darė be jokios sau naudos. Pergalė pas Byčiną sudrutino lenkiškai lietuvišką vainiką ant galvos Zygmanto III.

Ypatoje jauno Švedų princo ant lenkiškai lietuviško sosto atsisėdo aiškus proto aprubežiavimas, suvienytas su tiklu atsidavimu popiežiui ir katalikų bažnyčiai. Ir tokia pasibudžio apibrėža tinka visam šitam ilgmetiniui viešpatavimui. Respublikai neteko jokių vairesnių naudų iš šito aprinkimo: vyriausioji sąlyga, beje atidavimas Estonijos — kur susivienyjusios butų visos žemės Vidžemiškio zokono po Lenkijos valdžia — netapo išpildytas Švedų karalių, ir pati sąjunga su Švedija netik neįvyko, bet, priešingai, potam atsisakymas Švedų - protestonų pripažinti savo karalių Zygmantą kaipo atkaklų kataliką, privedė prie nedraugingumo abiejų šalių. Trukumu rasmo, o taip-gi nerangumu ir nemitrumu iš pažiuros, naujas karalius iš pačių pradžių Lenkijoje labai nepatiko. Prie pirmo su juomi pasimatymo, Zamoiski nustebo atkakliu tylėjimu ir šaltumu 20-metinio Zygmanto, taip jog, vienam savo draugui jis pasakė: "kokį nebylį pasiuntė mums nelabasis"! Tas pats Zamoiski, kuriam Zygmantas galėjo pasidėkavoti už savo vainiką, pirmas prityrė ant savęs jo juodą nedėkingumą. Pavyduoliai kanclerio ėmė įkalbinėti karaliui, kad spėka ir ženklumas jo didiko užtemdino paties karaliaus ypatą ir kad jis atvirai stengiasi karalių pastatyti po savo nuolatine įtekme. Zygmantas patikėjo toms pašnabždoms, po įvairiomis priedangomis ėmė prašalinti iš dvaro vyriausius šalininkus kanclerio, o potam savo atviru neprilankumu privertė atsitolinti ir jį patį, ypatingai po apsivedimo su Austrijos erc-hercogiute Ona, kuriam apsivedimui veltui priešinosi lenkiškai patrijotiškoji partija Zamoiskio. Artimiausiomis prie karaliaus ir įtekmingiausiomis ypatomis pastojo jo priedvariniai kunigai — jezuitai (Golynskis, Laterna, Kvadrantinas etc.), tarp kurių buvo taip-gi žinomasai Petras Skarga. Įtekmė jų neužtruko atsispindėti prietikiuose naujo karaliaus prie dissidentų abelnai ir prie pravoslaviškos Russijos atskirai.

Jezuitai rodė savo didelį džiaugsmą iš aprinkimo Zygmanto III visose lietuviškose ir lenkiškose kollegijose, bet labiausiai Vilniuje 1589 m., kada Zygmantas III, norėdamas pasimatyti su savu tėvu, Jonu III Švedijos karaliumi Reveliuje, atkako į sostapylę Lietuvos. Ulyčioje, kuria į Vilnių atvažiuodamas, turėjo keliauti, pastatė triumphališką lanką, iš kurio bokštelių keturi aniuolukai pasveikino atkankantį monarchą lotyniškomis eilėmis. Kada į patį bromą to lanko važiavo, šeši vaikiščiai, kiekvienas atskirai, pakėlė džiaugsmo riksmą; vienas: Ilgai gyvuok Zygmante! kitas: Sveiks karaliau ir tt. Ant paties lauko patalpino visokias tepliones, perstatančias paveikslus Jagėliunų, herbus lenkiškų provincijų ir tt. Už tai Zygmantas III, po kelių dienų pabuvojimo Vilniuje, prisileido jezuitus ant audiencijos, kur jie ir jų mokintiniai *) lotyniškai rentė, lygindami monarchą išmintyje su Saliamonu, drąsoje su Aleksandru Didžiu ir tt. Ant rytojaus po tos audiencijos karalius aplankė kollegiją ir universitetą, kurio sienas padabino visokiomis eilėmis garbei svečio, kalbose lotyniškoj, graikiškoj, hebrajiškoj, hišpaniškoj, itališkoj, francuziškoj, vokiškoj, angliškoj, lenkiškoj ir lietuviškoj. Taip garbindami silpną monarchą, jezuitai patraukė širdis liaudies, net dissidentų, kurie kaskart labiaus ėmė augštinti mokslą zokono ir savęs klausinėjo: kodėl-gi jų kunigai nieko tokio padaryti negali?

Zygmantas III, tekdamas ant Lenkijos sosto, pasistatė — arba geriaus jezuitai apibrėžė plianą, nuo kurio nė žingsnio neatstojo, plianą išnaikinimo kitverių Lenkijoje. Apsisiautė jezuitai, kurie jo mintis valdė despotiškai, o jeigu ko jie nestengė, tai prie jō širdies prisigriebė per tetą jo Oną, arba per pačias Oną ir Konstanciją. Taip antsėdę ant silpno monarcho, suorganizavo jo dvare tikrą karę prieš skirtvierius. Apsisiautė karalius uoliausiais katalikystėje ministrais, kaip va: Bobola, Stan. Alb. Radivilas, Levas Sapieha ir k. Mirus kokiam dissidentui, jo urėdus ir starastijas atidavinėjo katalikams, draugams jų zokono. Kiltuosius skirtvierius, kurius negalima buvo išstumti iš senatorių krėslų, iš urėdų ar dvaro, stengėsi atversti į katalikystę, nežiurint į įrankius. Atvertinėjimas kitvierių jiems tuom labiaus sekėsi; kad kollegijos jų pasidaugino *) prie Zygmanto III be mieros, ypačiai Lietuvoje, o skaitlius jų mokintinių pakilo iki 10000 galvų. Su pagelba tų kollegijų, pereidinėjimas skirtvierių į katalikystę, kartais iš persitikrinimo, tankiaus dar dėl svietiškų nuožvalgų prie karaliaus, kurs tokius pereidinėjimus visokiais budais apmokėjo, labai sutankėjo Lenkijoje ir Lietuvoje ir suteikė čion katalikystei persvarą ant protestantizmo. Priegtam Lenkai smalsčiai jau ėmė smerktiesi į Lietuvos urėdus, nors tatai dar ne labai gerai jiems sekėsi.

Augštesni urėdai, kaip senatorių, infulų, dignitorių ir tt., pagal aktą unijos ant pamato senų tiesų ir privilegijų, nesykį patvirtintų, turėjo tekti Lietuviams iš gimimo arba ypatoms, Lietuvoje apsigyvenusioms. Kad Lietuviai gynė savo privilegijas, parodo seimo konstitucija kaslink Vidžemio starastų, kur liepta buvo, kad pusė tokių starastų butų Lietuviais ir kad mirus lietuviškamjam starastai, taptų paskirtas į jo vietą Lenkas, o mirus lenkui — lietuvis. Dabar taip-gi, kada Zygmantas III nominavo ant Vilniaus vyskupo Bernardą Maciejevskį, Lietuviai privertė jį atsisakyti nuo vyskupystės, tai-gi ir nuo senatorystos krėslo laban Abraomo Vainos, ukėso did. kunigaikštystės *).

VAZŲ ŠEIMYNA.

GUSTAV, KARALIUS ŠVEDŲ.

Jonas III (1568 — 1592)
Zygmantas III, karalius Lenkų.
Karolis IX (1604—1611).
Vladislovas IV — Jonas Kazimieras — Karolis Ferdinandas vyskupas — Ona Katarina už Filipo Vilhelmo, kunigaikščio Neuburgo.
Gustav Adolph (1611 — 32).
Christina (1634 — 54).
Ona už Heinrikio Juliaus kunigaikščio d'Enghien.
Katarina už Jono Kazimiero, kunigaikščio Dvi-tiltės.
Karolis X Gustavas (1654 — 1660).
Karolis XI (1660—1697).
Karolis XII (1697 — 1718).

Žvilgterkime dabar, nors trumpai, į prietikius Zygmanto III su kaimyniškomis viešpatystėmis. — Borys Godunov liepė Uglyčiuje nugalabyti brolį Thėodoro Ivanovyčiaus, Dimitrą, ir pasimirus Thėodorui (1598 m.), pats užėmė sostą išgesusios šeimynos Riurikaičių Maskvoje. 1600 m. dėl sušnekų apie patenkančią sątaiką atkako nuo Zygmanto III pasiuntiniai į Maskvą, kurių vadu buvo lavus diplomatas liet. kancleris Levas Sapieha. Tuos pasiuntinius ten laikė lyg apkabinę, apsiautę pristovais, neleisdami jokių susižinojimų su pašalinėmis ypatomis; sąkalbos traukėsi beveik per metus, ir maskoliai, nelaimėję nusileidimų kaslink Livonijos, sutarė 20-metinę sątaiką.

Bet Godunov (kaip kad Ivanas Gresmusis su M[illegible] užsimanė dar laike tų sušnekų Livoniją padaryti [illegible]ka valstija ir pasodinti ten svetimžemį princą, aps[illegible] su rusiška cariute. Su tuomi mieriu Borys (1599 m.) [illegible]sikvietė į Maskvą princą Gustavą, sunų nuverstojo [illegible] sosto Švedų karaliaus Erikio XIV ir besibastančio [illegible] išguja po Europą. Kaipo pusbrolis Zygmanto [illegible] nepotis Karolio IX, Gustavas buvo pavojingu prie[illegible] vienam ir kitam. Godunov ketino išleisti už jo savo [illegible]terį Ksėniją, o [illegible]iki Livonija netaps atimta, pavedė [illegible] Kalugą su keletu miestų. Bet Gustavas neįtiko: [illegible] nenorėjo, pametęs katalikystę, priimti pravoslaviją, [illegible] nenorėjo atsižadėti nuo tulos apsivedusios vokietės, [illegible] tokį atkaklumą Godunov atėmė nuo jo Kalugą ir p[illegible] jam suardytą Uglyčių; aulinkui, riaušių laike, jis [illegible] Kašine (1607 m.).

Tuomi tarp Russijoje radosi zokoninkas bazilij[illegible] kurs, sakėsi, ėsąs caraičiu Dimitru ir panudino S[illegible] mieriaus vaivadą Jurgį Mnišech, pasipiršdamas pr[illegible] dukters Marinės. Krokavoje jis priėmė lotynišką t[illegible]mą, žadėjo įvesdinti katalikystę Maskolijoje, ir mirus [illegible]dunovui (1605 m.), remiamas Zygmanto ir magnatų, [illegible]mė carų sostą. Apsivedė su Marine, kuri, lydima [illegible] iš ponų ir šlėktos, iškeliavo į Maskvą. Kniaziai p[illegible]maištą, Dimitras tapo užkoneveiktas; naujasai caras [illegible]sylius Šuiskis, liepė jo pačią su kitais Lenkais užd[illegible] kalėjime. Dabar kitas netikras Dimitras artinosi [illegible] Maskvos su tytveika lenkiškų liuosnorių. Zygmantas [illegible]skelbė carui karę ir traukė pas Smolenską. Hetman[illegible] Zólkievski pas Klušiną (1610 m.) sumušė Švedus, bee[illegible]nančius Smolenską atkirsti. Bajorai detronizavo carą V[illegible]sylių ir išdavė jį su broliu Dimitru Šuiskiu Zólkievski[illegible] siulė Maskvos sostą karalaičiui Vladislavui, apsergėdar[illegible]sau neužkabinimą graikiškos religijos ir tiesą Neminen[illegible] captivabimus. Palikę Maskvoje įgultinę po vadu Alex[illegible] Gosievskio, Zólkievski grįžo su suiminiais į Smolenską, ap[illegible]gultą karaliaus. Zygmantas pareikalavo vainiko sau. Smolenskas pasidavė (1611 m.), bet bajorai nenorėjo Zygmanto, žinomo religiška netolerancija, net atsiėmė atgal [illegible] prižadėjimus kaslink aprinkimo karalaičio. Bajoras Lepunov, kniazius Požarski ir miesčionis Minin sukurstė Maskvoje pamišimą prieš Lenkus. Varšavos seimas neužgyrė Zygmantui mokesčių karei su Maskva. Patrauktinė kariumenė, negavusi algos, neklausė vadovų. Le[illegible] įgultinė Maskvoje, skvirbinama bado, turėjo pasidu[illegible]. Nepagerino situacijos nei asabiškas išsirengimas Zy[illegible]manto su karalaičiu Vladislavu. Maskvos patrijotai pa[illegible]lė ant carų sosto Mikolą Thėodoraitį Romanovą (1613 [illegible] 45), nunų metropolyto Filarėto. Porą metų vėliaus [illegible]mas jau rėmė karalaitį Vladislavą: šturmas Maskvos [illegible] nusisekė, nežiurint į gelbėjimą hetmano "zaporoginių" [illegible]zokų, Petro Sagaidačnio. Tarpininkaujant d. lit. kan[illegible]riui Leonui Sapiehai, Vladislavas sutarė su caru Dyvi[illegible] sądorą 16 metų (1618 m.), per ką Lenkija laimėjo pa[illegible] bežinį ruožtą su Smolensku, Novgorodu Sieviersku ir Č[illegible]nygovu. Taip tai Maskva neparėjo į uniją su Lenki[illegible] Zygmantas III augščiaus kėlė katalikystę negu laimę [illegible] tos ir po įtekme jezuitų nenorėjo unijos, užlaikant [illegible]gijos valnybę. Nuo to sykio maskoliai pradeda neapk[illegible]toti Lenkų.

Dar aršiaus nusisekė Zygmantui III karėje, [illegible] dėlei tėvoniško sosto Švedijos. Karolis Sudermandi[illegible] apėmė pirma Estoniją, potam įsigriovė į Vidžemį ir [illegible]ėmė žymesnius miestus, be Rygos (1601), nežiurint į [illegible]stangas hetmanų Jono Zamoiskio ir Karolio Chodkev[illegible]čiaus. Karolis apsiskelbė karaliumi Švedijos (1604) [illegible] atliko kelionę prieš Rygą. Chodkevyčius pergalę laimė[illegible] pas Kirchholmą (1605). Karę, pertrauktą mirtimi Kar[illegible]lio IX (+1611), tęsė toliaus įpėdinis, jo sunus Gustav[illegible] Adolfas. Paėmė Rygą ir kitus miestus Vidžemio ir p[illegible] grasino net Gedanai. Zygmantas atmetinėjo sąlygas pri[illegible]šininko, geizdamas atgauti Švediją ir išnaikinti joje pr[illegible] testantizmą; kurstė jį Austrija ir Ispanija. Gustav[illegible] Adolfas gavo pagelbą nuo lėnininko Lenkijos, kunigaik[illegible]čio Prusų, Jurgio Vilhelmo, įsismerkė į karališkus Prus[illegible] ir įėmė žymesnius miestus be Toruniaus ir Gedanos. G[illegible]liaus Prancuzija ir Anglija patarpininkavo sudėjime g[illegible]klų: Altmarke, artymais Štumo, įvyko 6-metinė s[illegible] (1629). Švedai pasilaikė savo rankose laimikius [illegible]myje ir keletą prusiškųjų miestų!

"Iš tikro (Lietuva ir) Lenkija po 45 metine [illegible] Zygmanto III nukentėjo labai daug. Pirklyba, [illegible] ir žemdirbystė nupuolė ir visur, be rumų galingosi[illegible]tos, matėsi vargas; — net mokslai nuėjo taip pat, [illegible]sa valstija, atgal. Blizgėsis kelių didžių vyrų ne[illegible] ženklino visuomenei; universitetai perėjo į nagus [illegible] kurie savo mokintinius laikė dvasiškuose pančiuose [illegible]riausias įrėdnes protestonų naikino jezuitai ir jų [illegible] — karalius. Kunigų valdžia iš naujo pasikėlė ir a[illegible]viską mažne tokia pat tamsybe, kokia viešpatavus [illegible] pirm šimtų metų. Sudarai draugijos rėdo tapo su[illegible]ti: visur valdė šlėkta pagal savo patikimą, spaudė [illegible]nius luomus, darė sądoras savo valia, nors tos, dė[illegible] valinių karių, negalėjo įvykti. Kazokams įgriso [illegible]rybos su Lenkija tuomi labiaus, kuomi labiaus juos[illegible] tai ir kiti kunigai dėl religiškų įmonių persekiojo, [illegible] maištė ir karės su Lenkija pasirodė tuomi labiaus [illegible]kus, kuomi labiaus jų senos tiesos ir laisvės buvo t[illegible]mos" (Goehring).

Nors prie savo vainikavimo Krokavoje Zygm[illegible] III, tarp kitų punktų, prisiekė ginti laisvę tikėjimo [illegible]dentams ir ne katalikams, bet toji prisieka nė kiek n[illegible]dė jam veikiai potam pradėti ilgą, alsinančią kar[illegible] Rusų pravoslaviją; prie to jis pasirodė uoliu įranki[illegible] patarėjų, jezuitų.

Liublino unija 1569 m., sudrutindama polytiš[illegible] gludinimą lietuviškosios Russijos prie Lenkijos, [illegible] plačius kelius įtekmei tosios kulturiškuose prietikiu[illegible] ypačiai religiškose skrytyje. Pasekmingai atvertin[illegible] kiltas šeimynas iš protestantizmo ir pravoslavijos į [illegible]kystę, jezuitai nebenorėjo daugiaus apsiriboti aug[illegible] ju luomu, o užmanė ir visą Rusų tautą cerkvės pr[illegible] se pavergti popiežiškam sostui. Kadangi umai ve[illegible] katalikystę žmonės imtų kelti riaušes ir maištus, ta[illegible] si už suvienijimo bažnyčių, beje pakėlė klausimą apie [illegible]dinimą Florentiškės unijos. Su tuo mieriu žin[illegible] Skarga dar 1569 m. parašė knygą "Apie vienybę [illegible] bažnyčios po vienu piemeniu ir apie graikiškąjį n[illegible] vienybės atsitraukimą", kuri knyga dukart tapo le[illegible] išleista (1577 ir 1590 m.). Kadangi siulomoji uni[illegible] liko pravoslavams jų įmonius ir dievmaldystę cerkv[illegible] niškoje kalboje, o reikalavo tik, kad popiežius butų [illegible] žintas galva, tai daugelis pravoslavų pasiliko ją ga[illegible] liai. Patsai garsus užstavinėtojas pravoslavijos, kun[illegible]

Konstantinas Konstantinavyčius Ostrogski, su paprasau trumparegyste, iš pradžių buvo prilankus tai min-, ir tikėjosi su Romos kurijos pagelba įvesdinti tvarką gerovę tarpan patvirkusios hierarchijos vakarinėje Russje. Mintis apie bažnytinę uniją nederėjo iki Zygman- III; dabar ji greitai artinosi prie įvykdinimo, ir vei- rado nuoširdžius sądarbininkus tarpe pačių lietuvišios Russijos hierarchų.

1588 m. pirmu kartu aplankė Russiją Caregrado pa- rchas, kurio vyriausiąją valdžią ant savęs nuo senų ų pripažino russiškoji hierarchija. Patriarchas Jere- ja, keliaudamas į Maskvą, pakreipė savo kelionę į Len- ą ir Lietuvą, gavęs per kanclerį Joną Zamoiskį nuo ka- iaus gromatą liuosam pervažiavimui per šitą šalį. Jis tojo Vilniuje, kur pravoslavai priėmė jį su didele pa- ba ir kur savo pečviete jis patvirtino įstatus neseniai igtos brolijos šv. Trejybės. Bet neilgai pabuvęs Lie- voje, Jeremija skubinosi į Maskvą. Į metus laiko, kada mon grįžo iš Maskvos, jis Vilniuje apsistojo ant ilgiaus užsiėmė sutvarkinti lietuviškos Rusijos metropoliją, ęs leidimą nuo karaliaus Zygmanto III. Jis sukvietė asišką synodą į Vilnių ir numetė netikusį metropolitą isiphorą Dievočką kaipo dusykvedį (liepos mėn. 1589), o į jo vietą įšventino Minsko klioštoriaus Voznesen- archimandritą Mikolą Ragozą, paskirtą paties karaliaus gmanto III (pašnabždant jezuitams). Bet išgirdęs nu- ikimą naujo metropolito, jis sumanė pataisyti savo klai- tuomi, kad šalymais jo įsteigė urėdą savo ekzarcho, kuriuomi mėtropolitas turėjo dalintiesi sava valdžia. tą urėdą jis pakėlė lavų, guvų ("apgavingą kaip biesas", ot lietopisės) Lucko vyskupą Kirylą Terleckį. Už tai Mik. Ragoza labai tužo už susiaurinimą jo valdžios ir ne- šsitikėjimą jam. Ir kituose dalykuose patriarchas Jere- nija, budamas Lietuvoje ir potam Lenkijoje, parodė savo ežinią ir nepermanymą vietinių ypatų ir aplinkybių, taip g užuot gero, jis darė pats klaidas ir reikalus supainiojo šiaus, negu pirma buvo. Akyva, kad patriarchas vaši- i pas kataliką Joną Zamoiskį, o aplenkė pravoslavijos bėją, kunigaikštį Konstantiną Ostrogskį.

Išvažiavus patriarchui, lietuviškosios Russijos archie- jai beveik kasmet susivažinėjo ant synodų Liet. Bras- ose prašalinimui cerkviškos suirutės; bet tie synodai tik iaus sirpino klausimą unijos. Pirmu iš rusiškų hie- chų pasmilo ant tosios — Kirylas Terleckis.

Aplink tą laiką Lucko ir Ostrogo vyskupas, urėde ek- rcho, Kirylas kentėjo persekiojimus iš pusės svietiškos ldžios. Ypatingai prieš jį siautė Lucko starasta Alek- ndras Siemaška, neseniai atvirtęs iš pravoslavijos į lo- nizmą. Kirylas niekur nerado tiesos; net pats kuni- ikštis Ostrogskis neužstojo už jį, nes žinojo jo nepado- gyvenimą. Sako, kad ant persekiojimų ekzarcho ragi- ypatingai lotyniškas Lucko vyskupas Bernardas Macie- rski. Garbgodus, prie liuono ir goslumų pripratęs, Kiry- Terleckis neiškentė, ir pastojo unijos užtarytoju. Lai- dvasiško synodo Brasčiuose 1591 m. atsirado gromata 4 d. birželio) nuo vardo 4 pravoslaviškų kunigų: trįs iš — Lvovo Gedeonas, Pinsko Leonas Pelčyckis ir Chol- Dionyzas Zbiruskis, įgalioja ketvirtą, Lucko vysku- ir ekzarchą Kirylą, pranešti karaliui apie jų velyjimą siduoti po valdžia Romos popiežiaus, pripažinti tąjį at- vu š. Petro ir vienintėliu vyriausiu piemeniu. Tik ge- vie 1592 m. išėjo atsakymas karaliaus ant tos groma- aralius žadėjo savo globą ir visokias privilėgijas. tą laiką pasiliovė ir nedraugiškumai starastos Šie- os, nes miesto Vladimiro teisme abudu pasisakė susi- ikiną ir panaikino visus abipusinius skundus. Iš savo pusės karalius laviai palaikė vaidus pravoslavų.

1593 m. šalininkai unijos susilaukė padrutinimo ypa- oje vyskupo Potiejaus. Adomas Potiejus kilo iš dorų pra- oslaviškų gimdytojų, jaunas budamas, tulą laiką tarnavo as kunigaikštį Nikalojų Radivilą Juodį, ir priėmė protes- antizmą. Nuo Radivilo Adomas Potiejus perėjo ant arališkos tarnystos, ir ilgainiui įgijo titulą Brasčių teisto- , o po tam kašteliono ir senatoriaus. Norn jis ir pagrįžo pravoslaviją, vienok buvo labiaus linkęs prie unijos. To- l, mirus Meletiui Chrebtavyčiui, vyskupas Vladimiro ir rasčių ir podraug archimandritas Kyjevo Pečeriškės vros katėdrą jo pasiulė Brasčių kaštelionui. Kirylas rleckis pakirpo Potiejų į minykus ir praminė jį Hippa- ipotam jį pakėlė į urėdą Vladimiro vyskupo, ant ko s noringai sutiko. Tuomet ir kunigaikštis Konstan- rogškis draugavo su Potiejumi ir parėmė jo mintis iją, nes jis tikėjosi, kad rytinė bažnyčia palaikys avo įmonius ir turtus, bet kad pravoslavų vyskupai ins su lotyniškais ir politiškose tiesose (dalyvaus r seimuose), ir kad ji įvyks pritariant hierarchams kiems, maskolškiems, valakiškiems ir visatinai vi- ravoslaviškiems. Jis mat svajojo apie tikrą suvie- bažnyčių, rytinės ir vakarinės, o ne apie pajungimą erkvės lietuviškosios Russijos per popiežišką sostą. hoduose per trejatą metų negirdime kalbos apie uni- slapta tarybos ėjo su Kirylu Terleckiu, Hippatiju ni ir Mikolu Ragoza. Bet mėtropolitas ilgai nesi- irai stoti už uniją, ir slėpė nuo žmonių savo atska- Gegužyje 1594 m. Lucko vyskupas, drauge su , užstatė Vladimiro miesto urėde vieną dvarą savo , sakydamas, tai darąs, leidžiant karaliui lėšoms į Romą, kur jis su Potiejumi paliudysią popiežiui mą dėlei suvienijimo rytinės ir vakarinės baž- Gruodžio 1594 m. Terleckis ir Potiejus (synode) vardan rusiškų vyskupų, surašė gromatą apie tarimą susivienyti su Romos bažnyčia po viršenybe us, tačiaus daug jie prisitriusė, iki kiti vyskupai sirašė. Vėliausiai tam pritarė metropolitas Rago- am Terleckis ir Potiejus važiavo į Krokavą pas u artikulais, ant kokių vyskupai priima uniją. Ge- Balabanas taip-gi pristojo prie to akto, ir sausyje Lvove sukvietęs kunigiją prikalbino pasirašyti po

aus birželyje 1595 m. metropolitas ir vyskupai ga- urašė artikulus arba sąlygas unijos, ir be to syno- rašyvą popiežiui. Čion hierarchai ištarė savo pri- mijai ir pripažino popiežių vyresniuoju piemeniu, pranešti įgaliojo vyskupus Hippitajų ir Kirylą Ter- aslink artikulų, kurius turėjo patvirtinti popiežius s, tai svarbesniejie buvo šitie: kaslink dogmos dvasią unijotai velyja tikėti, kad ji paeina o per Sunų. Užlaikydami visus įmonius rytiė- rės, jie ypatingai spiriasi ant užlaikymo komunijos pavydaluose ir pačiavimosi kunigų; prašo, idant itas ir vyskupai gautų vietas senate lygiomis su is vyskupais; idant cerkviškus turtus nieks nesi- aldyti be pritarimo vyskupo ir kapitulos, ir idant įstatymiškai pagriebti svietiškų žmonių, taptų su- cerkvei; idant ant vakantiškų katėdrų dvasiškija turis kandidatus, iš kurių vieną patvirtina kara-

(Toliaus bus.)

H. IBSEN.

ŠIAURĖS KARŽYGIAI

KETURIŲ VEIKSMŲ TRAGEDIJA.

IŠ RUSŲ, LENKŲ IR VOKIEČIŲ VERTIMŲ VERTĖ

K. PUIDA.

minia, įeina Gunnar ir meta kirvį ant žemės prie durų).

GUNNAR Atlikta! Egilis atkeršintas!

SYGURD. Kad tik nebutų peranksti, Gunnar!

GUNNAR. Gali buti, gali buti! Bet Egilis, Egilis! mano mielas sunus!

JIORDIS. Turime dabar ginkluotis ir jieškoti pagalbos pas draugus, nes Torolfą daug kas norės atkeršinti.

GUNNAR *(paniuręs)*. Jis pats bus baisiausiu keršintoju; naktį ir dieną stovės mano akyse.

JIORDIS. Torolf gavo savo užmokesnį. Už giminės nuodėmes giminė turi atsakyti.

GUNNAR. Tas tiesa. Bet prieš užmušant linksmiau man buvo ant širdies.

JIORDIS. Naktis, kurią liejas kraujas, visuomet išrodo baisiausia; praeis ji — viskas praeis. Bjauriu apgavimu užganėdino Ernulf savo kerštą. Nenorėjo stoti į atvirą kovą su mumis; nudavė, norįs santaikos su mumis ir tuomet puolė ant mųsų kudikio!

Geriau tą už jus užmačiau! Jaučiau, kad Ernulf piktas ir neištikimas! Mano tiesa buvo, kuomet kursčiau tave prieš jį ir prieš visą veidmainingą jo giminę.

GUNNAR *(įniršęs)*. Taip, tu tą dariai. Kuo gi yra mano kerštas sulyginant su Ernulfo nuodėme? Tiesa, jis neteko Torolfo, bet liko jam dar šeši sunųs, o aš neturiu nė vieno — nė vieno daugiau.

TARNAS *(greitai įeidamas)*. Ernulf iš Fijordų atvyksta.

GUNNAR. Ernulf?

JIORDIS IR KELIATAS VYRŲ. Prie ginklų! Prie ginklų!

DAGNA *(tuo pačiu laiku)*. Mano tėvas!

SYGURD *(lyg spėdamas)*. Ernulf? O, Gunnarai, Gunnarai!

GUNNAR *(ištraukia kardą)*. Na, vyrai! Kerštas Egilio užmušėjui. *(Ernulf įeina nešdamas Egilį ant rankų).*

GUNNAR *(sušunka)*. Egilis!

ERNULF. Štai jųsų Egilį turite.

VISI *(drauge)*. Egilis — Egilis gyvas!

GUNNAR *(išleidžia kardą)*. Bėda man! Ką gi padariau!

DAGNA. Torolfai, broli mano!

ERNULF *(sodydamas Egilį)*. Štai, Gunnarai, tavo vikrus vaikėsas!

EGILIS. Tėve! Sėnis Ernulf nenorėjo manęs nuskausti, kaip tu mane išveždamas sakiai.

ERNULF *(į Jiordisą)*. Užmokėjau už tavo tėvo mirtį! Dabar galime susitaikinti.

JIORDIS *(užslopinus sujudimą)*. Gali buti.

GUNNAR. Ar tik ne slogus sapnas mane apėmė?.... Tu — tu atneši Egilį?

ERNULF. Kaip matai. Bet žinok, kad netoli nuo mirties buvo.

GUNNAR. Žinau tą.

ERNULF. Ir nesidžiaugi jam sugrįžus?

GUNNAR. Kad butum anksčiau sugrįžęs — labiau bučiau nudžiugęs. Bet apsakyk viską, kaip kas buvo!

ERNULF. Trumpai kalbėsiu. Kore keršindamas judviem nuplaukė su beteisių buriu į pietus, kad suimti Egilį.

GUNNAR. Kore! *(Tyliai)*. Ha, dabar suprantu Torolfo žodžius!

ERNULF *(į Gunnarą)*. Jo pasikėsinimą patyriau aš. Reikėjo kaip nors tą baisenybę perspėti. Nenorėjau mokėti už Jiokulį, ir tave kovoje bučiau užmušęs, bet tavo įpėdinį norėjau išgelbėti. Dėlto tai skubinau su sunais paskui Korės.

SYGURD *(tyliai)*. Čia gi nelaimė atsitiko.

ERNULF. Kuomet tenai atvykau Egilio apgynėjai gulėjo surišti, o tavo sunus buvo jau priešininkų rankose ir nebutų jo pasigailėję. Bet surengiau jiems pereną! Kore ir du jo draugu pabėgo. Kiti kietai miega — ir sunku bus juos prižadinti.

GUNNAR *(neramiai)*. Bet tu — tu, Ernulfai ir taviejie?

ERNULF *(paniuręs)*. Šeši sunųs ėjo su manim į mušį....

GUNNAR *(be atdusio)*. O sugrįžo?

ERNULF. Nesugrįžo nė vienas.

GUNNAR *(nusigandęs)*. Nė vienas! *(Tyliai)*. Ir Torolf.... Torolf!.... *(Jiordis matomai kovoja su savim. Staigus minioje sujudimas. Dagna patylomis verkia, Sygurd stovi šale jos, skaudžiai sujudintas).*

ERNULF *(valandėlę patylėjęs)*. Augti kaip išsikerojus eglė ir vieną audros naktį netekti šakų — kietas likimas. Bet vyras vyrą pakeis.... duokite man taurę — išgersiu sunus minėdamas! *(Vienas Sygurdo žmonių paduoda jam taurę).* Garbė jums mano drąsųs sunųs ten — kur lekiate dabar! Žalvario vartai ne tuoj už jųs užsikels, — daug karžygių seka paskui jųs! — *(Geria ir paduoda taurę tolyn).* O dabar namo, į Islandiją! Ernulfo žygis užbaigtas! Senas medis turi tik vieną žalią šaką ir ją reikia saugoti. Kur Torolf?

EGILIS *(į savo tėvą)*. Taip, nuvesk mane pas Torolfą! Ernulf sakė, kad Torolfas ištašys man laivą ir daug - daug vikingų jame.

ERNULF. Garbė geriemsiems dievams, kad Torolfo nebuvo su mumis drauge. Jeigu ir jis butų užmuštas, nebučiau to pakėlęs, neveizdint į savo jėgas. Bet kur jis yra? Abiem mudviem rodės, kad dienos vienas be kito negaliva pergyventi.

GUNNAR. Ernulfai! Ernulfai!

ERNULF *(vis neramiau)*. Visi taip tylite?.... Kas atsitiko?.... Kur Torolf?

DAGNA. Sygurdai, Sygurdai! — Tai sunkiausias tėvui smugis!

GUNNAR *(kovodamas su savim)*. Seni! — Ne! — Paslėpti to negalima!

ERNULF *(staiga)*. Mano sunus! Kur jis?

GUNNAR. Torolf užmuštas.

ERNULF. Užmuštas! Torolf! Ha! — Meluoji!

GUNNAR. Savo gyvastį už jo gyvastį atiduočiau.

JIORDIS *(į Ernulfą)*. Patsai Torolf tam kaltas, kas atsitiko. Neaiškiais žodžiais davė suprasti, kad užpuolei ant Egilio ir užmušei jį. Kuone priešininkais budami išsiskyrėva.... tu ir anuomet žudei mano gimines.... beto, Torolf elgėsi, kaip plepąs vaikėsas.... pykdavo už juokingumus ir pasakė nemažai!.... Tik tuomet supyko Gunnar ir tik tuomet pakėlė ginklą ant tavo sunaus.... Spėju, kad turėjo tam tvirtą priežastį.

ERNULF *(ramiai)*. Matyti, kad tu moteriškė: daug žodžių vartoji. Kam to reikia? Jeigu Torolf negyvas, — tat jo giesmė užbaigta.

EGILIS. Jeigu Torolf negyvas, neturėsiu vikingų....

ERNULF. Taip, Egili, abudu netekova savo vikingų. *(Į Jiordisą)*. Tavo tėvas gerai pranašavo:

"Jiokulio giminė savo užmušėjui
Keršįs visur ir amžinai."

Gerai rupinaisi, kad jo žodžiai išsipildytų. *(Valandėlę tyli, paskui kreipiasi į vieną iš svečių).* Kurion vieton tapo mirtinai sužeistas?

VYRAS. Stačiai į kaktą.

ERNULF *(pakakintas)*. Hm! Garbinga tai vieta! Tat nebėgo. Ar Gunnarui po kojų pargriuvo, ar į kitą pusę.

TAS PATS. Pusiau į kitą pusę, pusiau Gunnarui po kojų.

ERNULF. Tas liudyja tik pusiau kerštą. Na, pamatysime.

GUNNAR *(artindamasis)*. Ernulfai! Žinau, kad visi mano turtai neatlygįs tavo nuostolio; bet reikalauk iš manęs, ko nori....

ERNULF *(ruščiai pertraukdamas jį)*. Atiduok Torolfo kuną ir leisk mane. Kur jis guli? *(Gunnar tylėdamas nurodo ranka į vidurines duris).*

ERNULF *(eina keliatą žingsnių; bet paskui atsikreipia ir taria griausmingu balsu į Sygurdą, Dagną ir kitus, kurie užjauzdami, nori eiti paskui).* Sustokite! — Ar manote, kad Ernulfui reikalingi palydovai iš gėdulių namo, kaip aimanuojančiai moteriškei? — Sakau, likite čia! Aš vienas pajėgsiu panešti Torolfą. *(Ramiai bet tvirtai).* Išeinu be sunų, bet nieks nepasakys, kad matė mane nelaimės įveiktą.

veiktą. *(Pamažu išeina).*

JIORDIS *(Priverstinai šypsodamasi).* Leiskite jam eiti, kur jis nori. Nėra reikalo rinkti daug karžygių, kad ir keršindamas sugrįžtų. Na, Dagna, — Dagna, — manau, kad tavo tėvas paskutinį kartą plaukė iš Islandijos, norėdamas gauti išsipirktinuosius iš mudviejų.

SYGURD *(pasibjaurėjęs)*. Gėdintumeis taip kalbėti!

DAGNA *(taip-pat)*. Ir tu dar gali tyčiotis iš mųsų — tyčiotis po to, kas čia atsitiko?

JIORDIS. Kuomet žygis atliktas, reikia mokėti juo pasigirti! Širyt prisiekiau Ernulfui kerštą ir neapykantą. Jiokulio užmušimą ir viską kitą galėjau užmiršti — tiktai ne paniekinimą. Pavadino mane verge! Jeigu taip yra, tat nėra ko gėdintis: Gunnar galigesnis dabar už tavo tėvą, drąsesnis ir grebtinesnis už tavo vyrą, Sygurdą!

DAGNA *(Staiga įniršus)*. Klysti, Jiordis. — Tai tu gyveni po bailio stogu!

SYGURD *(staiga)*. Dagna, ką dirbi!

GUNNAR. Bailio?

JIORDIS *(pasityčiodama šypsosi)*. Iš proto išėjai!

DAGNA *(kalba toliau)*. Ne, nėra ko slėpti! Tylėjau, kuomet tyčiojaisi iš mano tėvo ir negyvų brolių; tylėjau, kol čia buvo Ernulf. Jis neprivalė išgirsti, kad Torolfą užmušė paniekinto žmogaus ranka. Bet dabar nesigirk ilgiau Gunnaro žygiu Islandijoje—nes Gunnar bailys! Kardas, kuris gulėjo tarp tavęs ir tavo išvedėjo, kybo prie mano vyro šono.... o petraištis, kurį nuėmei nuo peties — davei Sygurdui! *(Nuima petraištį ir pakelia į viršų).* Štai jis!

JIORDIS *(įniršus)*. Sygurdai.!

MINIA. Tai Sygurdo, Sygurdo žygis!

JIORDIS *(drebėdama iš įniršimo)*. Jis, jis! — Gunnar, ar tai teisybė?

GUNNAR *(ramiai)*. Viskas teisybė! Tiktai ne tas, kad aš bailys ir paniekintas.

SYGURD *(sujudęs)*. Tu nė pirmu, nė antru niekuomet! *(Į kitus)*. Kelionėn, draugai! Kelionėn.

DAGNA *(išeidama į Jiordisą)*. Tat kas gerbtiniausias tarp vyrų — *mano* ar *tavo* vyras? *(Išeina su Sygurdu).*

JIORDIS *(į save)*. Dabar tik viena mintis, vienas darbas atlikti tereikia: ar Sygurd, ar aš, vienas mudviejų turi žuti! *(Uždanga).*

Veiksmas trečias.

Tas pat kambarys Gunnaro namuose. Jiordis sėdi po dešinės pusės, šale sosto ir pina lankryšį; ant stalo guli lankas ir keliatas vilyčių.

JIORDIS *(ištęsdama lankryšį)*. Lankstus ir tvirtas. *(Žiurėdama į vilyčias).* Vilyčios aštrios ir svarios. *(Nuleidžia rankas ant kelių).* Bet kur rasti ranką, — *(Staiga).* Paniekinta.... Sygurdo.... paniekinta! Privalau jo labiaus nekęsti, negu visus kitus, jaučiu tą. Bet nepraeis nė dvi-trįs dienos, kuomet!.... *(Galvodama).* Bet ranka, kur ranka, kuri tą atliktų? — *(Iš vidurinių durų įeina Gunnar tylįs ir susimąstęs).*

JIORDIS *(valandėlę patylėjus)*. Kas gi tau, mano vyre?

GUNNAR. Blogai Jiordis. Vakarykščias atsitikimas erzina mane, slogina ir spaudžia širdį.

JIORDIS. Daryk kaip aš. Surask sau kokį darbą.

GUNNAR. Matyti reikės. *(Tyla. Gunnar prieina arčiau ir atidžiai prisižiuri Jiordisai).*

GUNNAR. Ką dirbi?

JIORDIS *(nežiurėdama į jį)*. Kaip matai, pinu lankryšį.

GUNNAR. Lankryšį? Iš savo plaukų?

(Toliaus bus).

Iš visur.

|| Mieste Rio de Janeiro, Brazilijoj, policija susekė suokalbį anarchistų, kurie buvo susitarę dinamitu išardyti Amerikos kariską laivyną, kada jis atplauks į Rio Janeiro uostą, bent Brazilijos policija teip sako. Greičiau vienok bus tai tyčia paleistas paskalas pačios policijos.

|| Likosi užmuštas mieste Krasno Ufemske žemiečių perdėtinis Sviridov. Užmušė jį brolis Rogozininkovos, kuri užmušė perdėtinį politiško kalėjimo, jenerolą Maximovskį.

|| Trijų Karalių dienoj šįmet caras nedryso pasirodyti ant upės Nevos, kur paprastai popai šventina vandenį. Ceremonijos atsibuvo ant prudo parke Carskame Sele.

|| Mieste Nancy, Prancuzijoj, pas vieną senų daiktų pardavinėtoją rado 300 kyliogramų šmotų bažnytinių daiktų: kielikų, monstrancijų, žibintuvų. Pardavinėtoją ir jo seserį suareštavo, kadangi tie daiktai pavogti iš bažnyčių.

|| Kongo vieešpatystėj, vidurinėj Afrikoj, netoli Kasal River tirinėtojų komisija turėjo smarkų susirėmimą su žmogėdžiais negrais. Mušyje žmogėdžiai nužudė šimtą kariautojų.

|| Kadangi į Australiją neįleidžia chiniškų ateivių, tai tulų laivų kapitonai gabena juos slapta. Susitvėrė ne kompanijos, kurios didelį turi pelną iš slapto gabenimo chiniečių į Australiją.

|| Ne tik Amerikoj užstojo piniginis krizis, jis yra ir pas Amerikos priešininką, Japoniją. Stoka pinigų greičiausiai gali abudu kraštu sulaikyti nuo karės.

|| Prusų seimas priėmė rando sumanymą, kad vokiečių kolionizacijos komisijai butų leista priverstinai nuo lenkų išpirkti žemę. Seimas priėmė, kad butų priverstinai už užmokestį atimta nuo lenkų nedaugiau kaip 174000 hektarų.

|| Ant prigulinčios Holandijai salos Fares (pietinėj Azijoj) sukilo čiabuviai gyventojai. Pereitą sanvaitę holandiečiai paėmė po smarkiam mušiui pasikėlėlių tvirtovę. Mušije krito 130 čiabuvių, išlikę pasidavė holandiečiams.

|| Turkiška kariumenė vėl įsiveržė į Persijos provinciją Arzenbayan, apvaldė miestą Shandshbulak, paėmė rastus ginklus ir 150000 dol. iš kasos pinigų.

|| Garlaivių kompanijos Allan, Dominion ir Canadian Pacific linijų numažino kainas kelionės iš Kanados į Angliją iki 30 dol. antroje kliasoje.

|| Pietinėj Amerikoj, respublikoj Chili, baisus gaisras išnaikino su visu miestą Temuco. Ugnis išnaikino 20 namų blokų.

|| Stoka pinigų atsiliepė ir ant deimantų kainų: deimantai atpigo. Savininkai kasyklų priversti čėdyti ir tą, žinoma, pradeda nuo mažinimo darbininkų algų.

|| Ant salos Hayti, vidurinėj Amerikoj, mieste Gonairės siautė smarkus žemės drebejimai, kurie sugriovė daug namų.

|| Serbijos sostapilėj Belgrade suareštavo daug serbiškų oficierų ir augštas užimančių vietas urėdninkų. Uždarė ir oficierų Kliubą.

|| Australijoj dideli karščiai. Mieste Melbourne nuo karščio pasimirė 32 ypatos vieną tik dieną.

|| Iš Perugijos (Italijoj) vieno knygyno nežinia kas pavogė 200 brangių senų knygų ir rankraščių.

NAUJI RAŠTAI.

"Teisybė". Dvisanvaitinis politiškai krikščioniškai demokratiškas laikraštis. No. 1.

Šitame numeryj telpa: Žodis nuo redakcijos, kuriame žadama leisti laikraštį krikščioniškoj dvasioj, bet ne klerikališkoj. Trumpas paaiškinimas apie dumą. Kas kaltas lietuvių ištautinimui. Svarbiausią kaltę autorius meta ant Lietuvos kunigų ir iš dalies ne be pamato. Straipsnis apie marijavitus parašytas teip, kad ir pats marijavitai ne galėtų labiau savę girtl. Už tą straipsnį Kauno gubernatorius nubaudė "Teisybės" leidėją Petrusevičių 200 rubl.; nors straipsnis tas ir nesikreipia prieš valdžią. Trumpos žinutės iš Lietuvos ir kitų Maskolijos miestų. Tai visas įturis naujo lietuviško laikraščio.

Zemaitė. Kent Kaltas, Kent nekaltas. Vaizdelis. Priedas "Lietuvos Ukininko". Vilnius. 1907m. 39 pusl.

Vaizdelis, kaip ir kiti Žemaitės, parašytas užimančiai. Jauna vargšė kaimo mergina, patekusi miestan, susideda su niekšu, miesto valkata, neklauso persergėjimo tikro jaunystės draugo Juozo, bet su niekšu apvagia monopolį ir primuša degtinės pardavinėtoją. Užtai suima Juozą ir žandarai ir policistai, girti budami, saviškai tardydami, nukankina nekaltą Juozą. Kada atsigavusi monopolio pardavinėtoja pasakė, kas buvo užpuolikai ir atsipeikėję žandarai norėjo Juozą paleisti jis buvo jau negyvas. Jie iš to nieko nedarė, tardami: didelis čia daiktas, jeigu vienu mužiku bus mažiau! Toks įturys šito vaizdelio.

Knygelė apie paženginę kunigo J. Ambroziejaus bitininkystę ir jojo iš bičių išdirbinių išradimas.

Knygelėj toj iš tikro nėra pamokinimų nė apie bičių auginimą, nė sunaudojimą bičių darbo vaisių. Yra tai vien rekliamos knygutė.

ATVIRAS LAIŠKAS

"Vilniaus Žinių" redakcijos ir administracijos į Amerikos ir apskritai užsienių lietuvius ir lietuves.

Gyvendami tarp apšviestų tautų ir naudodamiesi politiška laisve, jųs gerai žinotę, kokią svarbą turi apšvietimas ir laisvė kiekvienos tautos gerovei.

Nors gyvenate svetimoj šalyj, bet jųsų ryšiai su tėvyne nesutruksta; iš anapus jurių ir sienų jųs nemažiaus rupinatės savo tautiečiais, negu męs čion ant vietos.

Taigi, pradėję darbą, kad pakelti Lietuvoj kulturą, susistiprinti pirmeivių judėjimą ir sužadinti laisvės geismą, męs kviečiame ir jus, prašydami dalyvauti drauge su mumis.

Jau mėnuo praėjo kaip paėmėme iš Petro Vileišio dienraštį "Vilniaus Žinios" ir savo spėkomis aną vedame. Tam tikslui sutaisėme įsitikėjimo bendrovę vardu "Jonas Vileišis, Stanislovas Matulaitis ir Ko.", suteikėme dienraščiui bepartijinę, pirmeiviškąją pakraipą. Praėjusį mėnesį pergyvenome savo lėšomis, kurios susidėjo iš pirmųjų bendrų - įsteigėjų įnešimų, dabar tos lėšos jau baigiasi, užtatai kviečiame jus visus, kurie užjaučiate musų darbui, įstoti į musų bendrovės narius.

Kam sunku vienam įdėti 50 rb. tegul keli sudėję tą sumą inėša, o tuomet gaus vieną balsą bendrovės reikalų apsvarstyme ir vieną ekzempliorių "Vilniaus Žinių", apmokėti reikės tiktai anų persiuntimą *). Kas negali iš karto visos sumos įnešti, tejneša dalimis. Gavę pinigus, męs tuojaus išsiunčiame formališką kvitą. Musų bendrovė ir jos įstatai oficijališkai notaro užtvirtinti.

Pilniejie nariai, kurių vardu pavadinta bendrovė, atsako už visus jos reikalus ir lėšas. Kaip galėdami rupinamės, kad musų dienraštis patsai už save užsimokėtų.

Tuomet visi bendrovės nariai gaus nuošimčius. Tokiame atvėjije jusų įnešimas gali pasidinti iš dividentų. Bet netik šitokiu budu jųs galite mums pagelbėti. Jųs galite prisidėti, rupindamiesi padidinti skaičių prenumeratorių tarp musų tautiečių, padidintl pavienių numerių pardavimą ir siuntimą apskelbimų į musų dienraštį. Nuo Spalių 1 dienos męs siunčiame jums dienraštį kas dieną, tuojaus po išėjimo. Pagerinome jo turinį, ne ilgai trukus, padidinsime ir jo formatą. Atkreipsime didesnę atydžią ir į jųsų gyvenimą svetimose šalyse ir užsienių santikius. Tarp jųsų yra nemažai įvairių verteivysčių, turite įvairius reikalus, kuriuos galėtumėte lengviaus aprupinti per apskelbimus musų vieninteliame dienraštyje. Užtatai atminkite ir apie musų apskelbimus ir tokiu budu padidinkite mums įeigas ir skaitytojų skaičių. Mums reikalingi dabar ir agentai

*) Įnešusiems daugiaus negu 100 rubl. siųsime dienraštį be jokio primokėjimo

prenumeratoriams ir apskelbinams rinkti, o taip pat pavieniams numeriams pardavinėti.

Taigi tinkamos ypatos tekreipias į mus, kad susitarti kaslink sąlygų.

Trečia pagelba, kurią galite mums suteikti — tai literališkas darbas. Siųskite mums straipsnius, korespondencijas, medžiagą. Praneškite mums apie visus dalykus, kurie apeina jus svetimose šalyse. Męsgi noriai suteiksime jiems tinkamą vietą. Rašykite, kaip mokate. Musų dalykas bus pataisyti ir atspauzdinti.

Jau ne kartą parodėte kaip stropiai dalyvaujate visuose musų šalies reikaluose, kaip noriai ir dosniai mus šelpiate. Pagelbėkite mus ir šį kartą, nes musų uždavinis svarbus, nes tauta susidedanti iš kelių milijonų negali pasilikti be pirmeiviško, tikrai demokratiško dienraščio. Męs gi leidžiame jį turėdami už tikslą vien aprupinti musų visuomenės reikalą, neturėdami iš to nė mažiausios ypatiškos naudos. Taigi ir jųs padarykite visa ką galite, kad, netik palaikyti dienraštį, bet ir pagerinti jį ir pastatyti ant kojų.

Pagalios kreipiamės į visus mums užjaučiančius Amerikos ir užsienių lietuvių laikraščius, prašydami perspauzdinti šį musų laišką ir patalpinti savo laikraštyj musų programą, musų bendrovės įstatus ir kitokią apie mus medžiagą, patilpusią "Vilniaus Žinių" No. 194 ir tam tikrame priede prie No. 203. Prašome taip-pat ir toliaus pranešti savo skaitytojams apie musų reikalų stovį, nes męs nuolatos duosime savo dienraštyje žinias apie musų veikimą ir musų dalykų stovį.

"Vilniaus Žinių" redacija ir administracija.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Chicagos vokiečiai nesiliauja kovoję su reikalaujančiais, kad nedėliomis saliunai butų uždaryti. Ne kovos mat! Juk veik visi alaus leidėjai tai vokiečiai ir leidyklose dirba teipgi daugiausiai vokiečiai. Pereitą nedėlios dieną Chicagos vokiečiai, alaus leidėjo Schoenhofeno salėj atlaikė didelį susirinkimą ir kėlė protestą prieš reikalavimą uždarymo saliunų.

— Pereitą sanvaitę, įeinant į teismo biurą, kuriam buvo perkratinėjama byla Johno R. Walsho, kokia tai moteriškė šovė į apkaltintoją Hamill, bet šuviai jo neužgavo. Manoma, kad minėta moteriškė yra ne pilno proto. Yra tai Paulina Medcraft. Ji pati nieko apie priežastis užpuolimo ne nori kalbėti.

— Pereitos nedėlios vakarą, vaikai pardavinėjanti laikraštį "Sunday Sun", užsimanė pasipelnyti: jie pradėjo šaukti: Japonija apšaukė karę Amerikai. Nepaprastas laikraščio išleidimas! Iš syk žmonės griebė laikraštį, kuriame, žinoma, nebuvo to, ką rasti norėjo. Ant galo įsikišo policija, ir šukaujančius laikraščių pardavinėtojus pradėjo areštuoti.

— Chicagoj siaučia influenza arba grippa. Nuo jos pereitą sanvaitę pasimirė 56 ypatos. Išviso pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė 715 ypatų: 381 vyriškis ir 334 moterys. Vaikų iki 5 metų pasimirė 177, senelių virš 60 metų — 182. Daugiausiai mirčių buvo nuo džiovos, nes 71.

— Tunelyj Illinois Tunnel Co., besikeliant į viršų iš tunelio, kompanijos inspektoriui Huntingtonui, jo koja pateko terp sienos ir besikėlimo pretaisos ir tapo sutrupinta. Likosi nugabentas į Monroe ligonbutį. Ar galės jis išgyti, dar nežinia.

— Pereitą rudenį Chicagoj siautė raupłės, bet liga buvo jau išnykusi. Dabar ji vėl apsireiškė ant Peoria ir Sangamon gatvių.

NEGRAŽI POLITIKA.

XXII Seimo S. L. A. įvestas visuotinas balsavimas, t.y. kad kiekvienas sąnarys S. L. A. reikaluose spręstų ir atėjus svarbesniems reikalams arba rinkimams Centro Komiteto, kad patys sąnariai perstatytų kandidatus ir už juos atiduotų savo balsus: kas daugiaus gaus balsų, tas liks išrinktu, žodžiu sakant, kad ne vieni susiorganizavę ant seimo delegatai rinktų, kaip iki šiol darydavos, bet visų kuopų kiekvienas sanarys gali skirti viršininkus. Mat buvo užmėtinėjama, buk ant seimų susivažiavę tokius išrinkdavo, kurie daugiausiai galėją fundyti, arba mokėjo politikuoti — kurie turėjo daugiau savo šalininkų, toki budavo išrinktais.

Dabar prasidėjo skyrimas kandidatų ant kito termino urėdams prezidento ir kasieriaus. Tikėjomės, kad pagal naują sistemą, rinkimai atsibus pasekmingiau, taktiškiau, be trukšmų ir slaptų agitavimų, bet ne taip išpuolė. Apsirikta. Tik teisingai imant teip manyta, tuom tarpu politikieriai, turbut, jau iš laiko buvo susitarę ir laukė tik šios progos, rengėsi prie šito išlaiko, nes visados savę rekliamavo, o peikė ir protestavo prieš buvusius ir dar esančius, kad sau dirvą geriau išsidirbti.

P. F. Bagočius, kurs visokių svajonių prirašęs po lietuviškus laikraščius, ir niekas negali sugaudyti jo besimėtymo į visas puses, dabar rašinėja laiškus į jam ištikimus kuopų viršininkus, kad jį palaikytų kandidatu ant Susivienyjimo L. A. prezidento! Jis savę skaito — socijalistu — todėl šaukiasi socijalistų paramos. Žinoma, fanatikų rasis, kurie jam padės, ir gal gautis ant kandidato. Vaikinas nepastovus, neištikimas, ir karštuolis, stverė ne už savo vadžių.

Bet nenorėčia tikėti, kad mus organizacijos sąnariai tik ant tokių vadovų užsipelnytų! Argi patįs sąnariai teip butų silpnais ir nežinotų ką rinkti, tik klausytų, kas jiems lieptų už ką atiduoti balsą? Jeigu jau teip, tai kam dar ir vadinti "visuotinu balsavimu!" Užtenka, kas pirmiaus spės pasisiulyti, tą rinkti.

Butų geriausia tokius besisiulančius kandidatus visai nerinkti, nes nuo tokių negalima tikėtis ko gero, jiems rupi ypatiška nauda ir garbė, organizacija mažai juos apeina. Rinkite kas pasirodįs geresniu — atsakantesniu, tuomet matysime, kad išsirinkome vadovus sulyg savęs. Musų organizacijoj turi išnykti partijos ir besitąsymai ir tampymai jos į savo pusę! Vyrai ir moters! petis į petį stokime į darbą! Į darbą aktyvišką, ne vien žodžiuose!

M. J. Damijonaitis.

APGARSINIMAI.

750.000 NEGYVŲ.

Medikališkame laikraštyje skaitome, kad kuomet civiliškai karei besitęsiant 210.000 žmonių krito mušyje, tai męs kas keturi metai nustojame suviršum po 750.000 ypatų nuo džiovos vienos. Žinant tą, kad tai yra sulaikoma liga, negalime suprasti, kodėl musų žmonės yra tokiais apsileidėliais. Laikraščiai tankiai atkreipia atidžią savo skaitytojų į tai, kad džiova gali buti išvengiama, ar išgydoma pradžioje, užlaikant gromuliojimo organus pilnoje pajiegoje. Liga gali apveikti tik silpną organizmą. Męs ir vėl patariame visiems skaitytojams, kad kaip tik jų valgumas sumenksta ir su juo jų įprastas viekas, tuojaus imti Trinerio Amerikoniškąjį Eliksyrą Karčiojo Vyno, gamtos stiprybę ir kraujo (valovą) darytoją. Jis veikia tiesiog ant skilvio ir vidurių, duodamas pilną gromuliojimo pajiegą ir tuomi padarydamas naują, gryną kraują. Jis padaris tave stiprum ir pajiegiu atlaikyti daugelį užpuolimų ligų. Gaunamas aptiekose. Juozas Trineris, 616 - 622 So. Ashland Av., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

Viršininkai Centro Komiteto "Aušros" Dr-stės.

Pirmsėdis — Dr. M. Želvienė, 1 Church Str., Plymouth, Pa.

Sekr. susineš. — J. Šernas, 3252 S. Halsted Str., Chicago, Ill.

Finansų sekr. — K. Gugis, 4945 Justine str., Chicago, Ill.

Kasierius — Dr. J. Šliupas, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

ANTRAS LIET. KONCERTAS IR BALIUS!

Chicago. Suvienytų Lietuviškų Muzikantų Kliubas parengė antrą lietuvišką koncertą ir balių nedėlioje, 9 d. vasario šių metų Freiheit Turner salėje, 3417 S. Halsted st.; durys atsidarys 3:30, o koncertas prasidės 4 val. po pietų. Įėjimas 35 c. ir 25c.

Bus puiki muzika, nes grieš 45 muzikantai. Širdingai kviečiama susirinkti visi lietuviai ir lietuvaitės.

Sus. Liet. Muz. Kliubo. Komitetas.

ĮSKILMINGAS BALIUS!

Chicago. Sanjunga Lietuviškų Klerkų parengė antrą iškilmingą balių nedėlioje, 2 d. vasario šių metų Freiheit Turner Salėje, 3417 South Halsted Street. Salė atsidarys 3 val. po pietų, o balius prasidės 4 val. vakare. Įėjimas 25c. ypatai. Balius bus puikiausias iš visų buvusių balių Chicagoje. Visus širdingai kviečia atsilankyti.

Komitetas.

TREČIAS ROŽINIS BALIUS.

Chicago. Lietuvių Giesmininkų Dr-stė parengė Rožinį balių nedėlioje, 2 d. vasario šių metų Walsh'o salėje, kampas Milwaukee av. ir Noble gat.; prasidės 4 val. po pietų. Įženga 25c. ypatai ir Rožė kožnam dykai. Puiki salė ir grieš puiki orkestra po vadovyste Peterburgo Konservatorijos mokinio M. Danauskio. Visus maloniai prašo atsilankyti.

Komitetas.

BALIUS!

New Haven, Conn. Dr-stė Šv. Franciškaus parengė didelį balių 29 d. vasario šių metų Germania salėje, 193 Worcester str., prasidės 7 val. vakare ir trauksis iki 12 val. nakties. Įženga vyrams 25 c., moterims ir merginoms dykai. Bus tai paskutinis balius prieš užgavėnes, muzika grieš be perstojimo visokius šokius ir visi galės smagiai pasilinksminti. Širdingai kviečia atsilankyti visus.

Komitetas.

TĖMYKITE!

Tėmykite sąnariai Dr-tės Apveizdos Dievo Chicagoje ir nepadarykite klaidos, skaitydami apgarsinimus balių ar pikninkų tos draugystės vardu, kadangi yra kita draugystė Apveizdos Dievo No. 1, kuri priklauso prie parapijos Apveizdos Dievo prie 18 ir Union gatvių. Vardan Dr-stės Apveizdos Dievo nuo Bridgeporto.

J. Poceviče, prez.
J. Biežis, rašt.

Pajieškojimai.

Pajieškau Miko Karpio iš Paaglunės, Batakių val., Raseinių pv., Kauno gub.; turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

N. Gendrolius,
224 Athens Str.,
So. Boston, Mass.

Pajieškau Vincento Tamašaucko, Kruopių vol., Rukaičių sod., neseniai pribuvo iš Lietuvos; Karulio Antano ir Aleksandro Varuvsilkų, Žagarės vol., Stalmokų kaimo; Kazimiero Šalkausko, Žagarės vol., Stungių kaimo, treji metai kaip Amerikoje, pirmiau gyveno Aurora, Ill.; Antano Žeimio, Žagarės vol., Stungių kaimo, apie 8 metai kaip Amerikoje, gyveno Chicagoje ir Antano Vitkausko iš Joniškės miesto antru kartu atvykęs iš Lietuvos. Visi Kauno gub., Šaulių pav. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Klemensas Adomaitis,
819 Jackson Str.,
Racine, Wis.

Pajieškau savo brolio Domininko Kalinauckėlio, Kauno gub., Židikų parap., Skirpstių sod., apie 4 metai kaip Amerikoje, gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Uršulė Šilgalatė,
Box 1204, Indiana Harbor, Ind.

Pajieškau savo tikro brolio Ignoto Ševerčiaus, Kauno gub., Panevėžio pav., Žeimių vol., Joniškės parap., Šlapukių kaimo, 18 metų kaip Amerikoje, 5 metai atgal gyveno Morgantowne, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kaz. Ševerčiė,
Box 263,
Greenwood, Ark.

Pajieškau savo draugų: Jono ir Franciškaus Sprendžių, Kauno gub., Telšių pav., Kensiulių sod., gyveno La Salle, Ill. ir Aleksandro Kraučuno, Kauno gub., Telšių pavieto, Krugališkių sod., gyveno Schenectady, N. Y. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Julijonas Vrubliauckas,
882—34th Pl., Chicago, Ill.

Jajieškau savo brolių Juozo ir Jono Keručių, Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., Virbalio gm., Stanaičių kaimo, 5 metai kaip atvažiavo iš Anglijos į Ameriką, į Clevelandą O. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

M. Keručiutė,
Box 17,
Cliffside Park, N. Y.

Pajieškau savo dėdės, Duchavičiaus, gyvena Chicagoje ir priguli prie draugysčių; turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Stan. Slavinskas,
Cedar River, Mich.

Pajieškau savo dėdės Povilo Baranausko, Vilniaus gub., Trakų pav., Merkinės vals., Vertelkų sod., Nemunaičio parapijos., 20 metų kaip Amerikoje; turiu pas jį svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Vlad. Brindza,
Duquesne Club, 6th ave.,
Pittsburg, Pa.

Pajieškau savo giminaičių Juozo ir Kazio Kurtinių, Suvalkų gub., Pajevonio parap. ir kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Vytautas Gėla,
2100 Peoria Road,
Springfield, Ill.

Pajieškau Stepono Albrakto, Kauno gub., Telšių pav., Plungės vol., Šimulių sod. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Leonas Jucis,
Box 529,
Macedon, N. Y.

Pajieškau savo draugo Adomo Budriaus, Kauno gub., Telšių pav., Zarėnų vol. Rietavo parap., penki metai kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jeronimas Kazrogis,
2370 — 38th Str.,
Chicago, Ill.

Pajieškau Marės Kazlauskiutės, po vyrui Kasiulienės; Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Rudaminos gm., Inkištų kaimo ir pusbrolių: Miko ir Izidoriaus Vaičiuniukų iš kaimo Ožkasvilių; turiu labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Melnykas,
250 Wallace Str.,
New Haven, Conn.

Ant Pardavimo.

Už $2800 pirksi lotą su dviem namais ant Wallace Street Chicago Heights. Rendos atneša $31.00 ant mėnesio. Pati renda gali tas propertes išmokėti. Atsišauk pas *A. Olszewski, 3252 So. Halsted St., Chicago.* Męs turime daugybę gerų namų ant pardavimo visose miesto dalyse.

Parsiduoda sankrova valgomų daiktų ir mėsos; pirklystė jau varoma 12 metų, po No. 4440 So. Wood st. Atsišaukti reikia pas savininką, Joną Novakovskį.

Parsiduoda labai pigiai naminiai rakandai dėlei išvažiavimo į kitą miestą, proga pirkti tik iki 28 d. sausio šių metų. Rakandai galima matyti tik subatomis ir nedėliomis. 790 N. Wood str., 2 nd floor, City.

Parsiduoda pigiai dėl savininko nesveikatos senas saliunas lietuvių apgyventoje vietoje už pusę kainos. Biznis eina labai gerai, nes prie pat pabrikos (cukrinės). Atsišaukti reikia į "Lietuvos" redakciją.

Pigiai ant pardavimo geras senas saliunas. Biznis gerai išdirbtas. Savininkas išvažiuoja į Lietuvą. Jos Vitkevičia, 565 S. Canal str., Chicago, Ill.

Parsiduoda pigiai naminiai rakandai ir vargonai iš priežasties išvažiavimo į kitą miestą. Rakandai labai geri ir labai pigiai parsiduoda. Artesnėms žinioms kreiptis reikia adresu: 117 String str., 1-mos lubos, Chicago, Ill.

Gera proga įgyti farmą 180 akrų žemės auginti vaisiams ar javams Higgin Lake, Michigane už pinigus ar lengvomis išmokestimis arba mainan ant nuosavybių Chicagoje, Žemė beveik visa išdirbta, tik be triobų. Atsišaukti adresu: 2411 W. 38th st.

SKAITYTOJAMS.

Kurių prenumerata už "Lietuvą" jau išsibaigusi, maloniekite ją atnaujinti. Kurie savo laike neatnaujins, tiems "Lietuva" liks sulaikyta. Todėl kurie nenorite, kad "Lietuva" liktųsi sulaikyta, pasirupinkite tuojaus užsimokėti.

A. OLSZEWSKIS,
"Lietuvos" Išleistojas.

VILNIAUS KALENDORIUS 1908 m. Turi puslapių 145, kaina su prisiuntimu 30 centų, gaunamas pas M.J. Damijonaitį, 3250 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reikalauju patyrusio duonkepio, kuris galėtų kepti juodą ir baltą duoną ir kringelius; gera mokestis. Atsišaukite pas Jos. Williams, 107 Ames Str., Montello, Mass.

Vargonininkas galįs gerai atlikti gregorijonišką grajų ir giedojimą su vedimu choro jieško atsakančios vietos. Atsišaukti adresu:

John Kubilis,
1320 S. 15 st., Sheboygan, Wis.

Reikalaujame agentų turinčių didelę pažintį terp lietuvių po vieną žėdname mieste; gera mokestis atsakančiam vyrui. Kreipkis prie Chas. Z. Urnich, 45 La Salle st., Chicago, Ill.

AUKOS TAUTOS REIKAL.

Iš Cle Elum, Wash. Ig. Žilis $1.00; aukoja prieglaudos namui.

Pranešu savo draugams ir pažystamiems, kad savo kriaučių šapą perkeliau nuo Nr. 111 South Main st., į savo locną namą 211 W. Coal st., kur ir meldžiu kreiptis su reikalais.

Wm. Mineviče,
Shenandoah, Pa.

ATSIŠAUKIMAS.

Mieli parapijonai, Josvainio gyventojai, gyvenanti Amerikoje teiksitės paaukoti pinigų reikalams Josvainio bažnyčios. Daug atsiėjo mums kol ją pastatėme, o užbaigti jos viduje ir neįstengiame; sunkųs yra metai, viskas brangu, vargas gyventi Lietuvoje; mylimiejie parapijonai ir parapijonės nepasigailėkite savo triuso ir paskirkite kokią nors dalį ano garbei Dievo; jums šimteriopai bus atmokėta; tie kurie parvažiuosite į savo tėvynę, pamatysite bažnyčią ištaisytą už jusų aukas; garbė bus jusų tėvams ir giminėms, gyvenantiems Lietuvoje už jųsų geradėjystę ir męs melsime pas Dievą padėjimo jusų gyvenime. Teipogi meldžiame malonės kitų parapijonų prisidėti prie to su savo aukomis. Vardai aukadavių bus apskelbti iš sakyklos. Adresas siuntimui pinigų: Klebonas Jonas Navicki, Josvainio miestas, Stacija Keidany Kauno gub. ir pav.

'Žarija'

Savaitinis darbininkų, bežemių ir mažažemių laikraštis.

Laikraščio kaina su prisiuntimu. Rusijoj: metams 3 rb., pusmečiui 1 r. 50 kap., metų ketvirčiui 75 kap., vienam mėnesiui 30 kap. Užsieniuose: metams 4 rb., pusmečiui 2 rub., metų ketvirčiui 1 rub.

Už adreso permainymą 20 kap.

Už apskelbimų petito eilutę arba jos vietą 15 kap.

"Žarijos" Redak.
Zamkovy per. (Pilies s. ..rsg.)
N 10, b. 4, VILNIUS--RUSSIA.

TEISINGAI IR NAUDINGAI!

Drukuojama mašina "Odell Typewriter" No. 4, kuri yra geriausia iš pigesnių mašinų, o drukuoja kaip ir pirkta už $100. Ji yra padaryta iš gryno plieno, su rolso voleliu, kitokios medegos prie jos nėra, o todėl ir geriai nėra kam. Jos prekė pirmiausiai buvo $60, o dabar pas mane pigiausia, nes tik $6.75 su prisiuntimu. Teipgi parduodu visokias knygas: mokliškas, istoriškas, sapnininkus, pasakų ir monų knygas, maldaknyges, angliškus kalbamokslius ir kitokias, ir vyriausias popieras laiškams rašyti. Galima užsirašyti laikraščius: "Lietuva", "Vienybė Lietuvnikų", "Katalikas", "Keleivis" ir "Kova". Prie pirmutinių trijų užsirašant vienjems metams, duodu priedų knygutę dvidešimts penkių centų vertės.

JOHN ŽEMANTAUSKAS
69 W. Porter St., Waterbury, Conn.

REIKALAUJA PALIUDIJIMO.

Meldžiu kožno, kuris girdės kokį graborių ar jo vežėją atkalbant veseilininkus nuo fotografisto Jono P. Rashinsgo nevažiuoti pas jį. fotografijas imtis, bet eiti kur kitur, gerai atsižinoti vardą ir pravardę graboriaus ar jo vežėjo ir atėjus į mano ofisą man pranešti. Man tas paliudijimas yra labai svarbus.

Su guodone,
Jonas P. Rashinskas,
3213 So. Morgan Str.,
Chicago, Ill.

NETANKI PROGA.

Įsteigti gerą vaizbą. Reikalauju Lietuvio ar Lenko atidaryti valgomų daiktų ir mėsos sankrovą Worcesteryj, Mass., labai geroje lietuvių, lenkų ir anglų apgyventoje apielinkėje. Aš pastatysiu pinigus ar eisiu į pusininkus su atsakančiu žmogum; turi turėti pinigų kiek ir patyrimą vaizboje ir turi šnekėti kiek angliškai. Atsišaukti pas H. Rosenberg, 23 Lodi str., Worcester, Mass.

SALIUNAS CHAS. GEDMINO

Broliai Lietuviai, nepamirškite atsilankyti į mano naują vietą. Čion vieta yra smagi užeiti ir išsigerti. Užlaikau visokius kuopuikiausius gėrimus. Esmu seniai tą reikalą varau. Visokiuose reikaluose galiu Jums, Tautiečiai patarnauti. Mano vieta yra trečiose duryse į rytus nuo senos vietos.

Chas. Gedminas,
808 E. Washington gatvė.
Springfield, Ill.
Tel. Ald. 3742 (9—II)

GAMTOS STEBUKLINGA GYDUOLE.

kišeninė vuostyklė išgydo katarą, sustabdo galvos skaudėjimą, suteikia neapsakomą palengvinimą nuo šalčio ir kitų tolygių nesmagumų; vienos vuostyklės prekė su prisiuntimu 35c. Kataliogą pasiunčiame už 4 c. krasos ženklelių. Adresas John Petal, 70 13th st. Chicago, Ill.

Pranešu savo draugams ir visiems aplinkiniams, lietuviams, kad įsteigiau saliuną bei sankrovą degtinės ir siunčiu užsisakymus į kitus miestus. Pas mane yra didžiausia sankrova visoje aplinkėje ir pigiaus parduodu degtinę kaip kiti. Prašau visus aplinkinius lietuvius apsilankyti.

Su guodone,
Juoz. Glamba,
Benton, Ill.

KALENDORIAI!

"Lietuvos abudu Kalendoriai, sieninis ir knygelės formoje jau gatavi, ir kas tik užsirašys "Lietuvą" gaus mųs abudu Kalendorius dovonų.

"Lietuvos" prenumerata metams tik $2.00, pusei metų $1.00. Rašykite tuojaus siųsdami prenumerata ant adreso:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.

NAUJOS KNYGOS, GAUNAMOS — "LIETUVOS" REDYSTEJE.

Sceniškiejie Vaizdeliai. Vaišganto. Telpa čia 1) komedija - Nepadėjus - nėr ko kasti, 2) Monoliogas - Negryna sąžinė, 3) Monoliogas - Paskutinį kartą, 4) Scena - Tiktai niekam nesakyk, 5) Sceniškas vaizdelis - Namai - pragarai, 6) Eilės - Lietuvių pavasaris. Pusl. 98, prekė 35c

Pasninkai Lietuvoje. Aprašymeliai apie lietuvių žmonių pasninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stkls. pusl. 16. prekė..... ....5c

Pilėnų kunigaikštis. Tragedija V - uose veikmėse, sutaisyta pagal Kraševskio apysaką "Kunigas". Parašė M. Šiaulėniškis. pusl. 91. prekė 35c

Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius rašytų, parašytų Dr. J. Sliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. ....25c

Aritmetikos uždavinynas. Vad lis aritmetikos pradžiai; antroji lis.

Šita knygutė — antroji ir pasl nė dalis uždavinyno, paskirto metikos kursui; čionai, kaip pa stai yra daroma, surinkta uždav su skaičiais visokio didumo. P šyta Pr. Mašioto. Pusl. 68 prekė

Išsivystymas vaisiaus gyvunų. L cija Dr. J. Kulio, su daug paveik lių iš embryologijos. Pusl. 12. P kė.....

Kaip žmonės su ponais kovo Sodiečių sukilimai Išpanijoj, X amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. Prekė .....

Lietuva tėvynė mano. Eilėmis rašė K. Stiklelis, telpa 14 gražių vynišką dainelių. Puslapių 16 p kė .....

Lietuviai! ar gerais keliais žen me priekyn? Nuoširdus atsili mas į lietuvišką visuomenę D Jono Šliupo. Arba sutrauka ka laikytų Waterbury, Conn., 25 gr džio 1906, Union City, Conn., gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vas ryje 1907 m. Pusl. 47, prekė....1

Laikrodininko atminimai. Pasa Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. P veikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Prekė....15c

Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos prof. Blochman'o, sutaisė Šernas. Su daug paveikslėlių. Pusl. 138. Prekė 40c

Ratelių apėjimai. Yra linksmiau žaislas (zabova) šeimyniškuose s rinkimuose. Parašė D. Spėjik Puslapių 16, prekė 10

Tikri ir netikri šventiejie. Pavei sėliai iš gyvenimo kankintinių kankintojų. Išleista Susiv. Lietuv Laisvamanių. Pusl. 61, prekė .. 1

Tautiškos Politikos knygynėlis Telpa čia Rusijos policijos viešpata vimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žo džio ir sąžinės, ir kame išganymas Pusl. 47. Prekė 1

Vaikės Jėzaus Kristaus pas Popi žių Pijų IX. Parašė Victor Hug antra laida. Prekė 10

Žmonių užtarytojai. Vertė iš rus kalbos Šermukšnė. Aprašo apie d broliu Grakchu, 130 metų prieš Chri staus gimimą, iš Rymo laikų ir k trom laiku žmonės buvo pavergti visaip kankinami. Pusl. 32, prekė 1

Knygų Kataliog

641 Geografija arba žemės aprašy mas. Pagal Geikie, Nalkovskį ir k tus sutaisė Šernas. Su paveikslai Aiškiai ir suprantamai aprašo mu žemę, jos pavidalą, didumą ir platum jos kalnus, jų vardus, augštį, vul nus metančius iš savęs ugnį; iš kok sluogsnių susideda žemė, kur ir ki joje yra anglių, geležies, aukso, dr skos ir kitų gėrybių; kiek marių, ež rų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: suros, prėski, ka tųs; kokie juose gyvena gyvunai ir t Žemė aprašyta dalimis: išskaityto visos viešpatystės, karalystės, kun gaikštystės, respublikos ir tt. Kie kurioje žemėje yra gyventojų; jų tikėjimai, kalbos, papročiai mimai, pramonės, išdarbiai ir kokie miestai, su kiek gyvent brikų, pramonių; kur kokie or čiai ar karščiai, lytus ar giedr koks ilgis dienos ir nakties; ku da yra lygi diena ir naktis, kur per keletą nedėlių nenusileidž neužteka ir tt. Knyga didelė 6x ant geros, standžios popieros s ta. Chicago, Ill. 1899, pusl. 46 Ta pati apdaryta audimu, kiet daruose, auksinėmis litaromis sti parašai ant nugaros ir šono

655 Istorija abelna. Dalis Nuo seniausiųjų laikų Chi 2800 m. pr. Kr., iki galutiniam mui imperijos Aleksandro M škojo 146 m. pr. Kr. Surašė Baceviče. Su paveikslais, čiais tų laikų piramidus, siena tvirtynių; typus kunigų ir k Hieroglifus Akkadų rašto ir t cago, Ill. 1904, pusl. 498 .....

657 Istorija Suvienytų Valstij rinės Amerikos. Nuo atradim dėjo plaukti į Ameriką, kokie buvo, už ką kariavo ir kokiu tuose; kiek buvo prezidentų, prieš atradimą Amerikos iki Aprašo kaip Kolumbas atrado ką, kokie čia tada žmonės gy kie žmonės pirmiausiai iš Eur kiek kuris gero dėl šios šalies Prie galo knygos telpa S Valstijų Konstitucija, kuri yra lingiausia žinoti kiekvienam gyvenančiam šioje šalyje. Chic 1896, pusl. 364 .... Ta pati apdaryta audimu, kie daruose, auksu litaros ant n šono ....

658 Istorija Chicagos L rapijų ir kunigo Kriaučiūno laikraščiu "Lietuva", ig džio mėnesyje 1899 m. rašymas: kiek yra lietuv kiek lietuviškų draugysčių, su vardais ir siekiais; chronologi žvalga Chicagos lietuvių d pat čia jų atsiradimo iki pabai metų; istorija jų parapijų ir kunigo Kraučuno su "Lietuva". Ill. 1901, pusl. 580 ..... Apdaryta .....

678 Lietuvių Pratėvial Mažoje Azi-
jo. Nuo senovės iki jie pateko pa
ldžia Prusų. Parašė Lietuvos Mylė-
jas (Dr. J. Šlupas). Knyga turi
3 pusl. apie 4 didelias mapas, pa-
dan/jas vietas kur senovėje gyveno
etuvių pratėvial. Aprašo lietuvių pa-
šimą (ar 800 metų prieš Kristaus
imą. Chicago, Ill. 1899.....50c

700 Rašto istorija. Pagal A. B
chmitzerį sutaisė Šernas. Aprašo ko
iu budu žmonės rašyti išmoko, kaip
dirbo sau raštą kiekviena žmonių
uta, kokie buvo raštai senovėje daug
metų prieš Kristų, kada žmonės vie
oje rašto vartojo mazgelius ant šnin
ų, išplaustymus ant medžio, iškapoji
mus ant akmens, piešė paveikslus, ir
ik neseniai daėjo iki šiandieninio al
abeto (litarų), su kuriuom dabar ga
i parašyti kiekvieną žodį ir viską ap
albėti teip geral, kaip ir gyvu žodžiu
Yra tai knyga, kuri ištikro žmogų in-
teresuoja, parodydama kaip tobulinosi
viete raštas. Chicago, Ill. 1905, pu-
lapių 304 .....$1.00
pdaryta $1.25

722 Trumpa senobės istorija. Pagal
rof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos
). Su paveikslais senoviškų liekanų
r 5-eis spalvuotais žemlapiais (mapo-
mais). Yra tai tikriausia svieto istori-
ja nuo seniausių laikų, daug metų
prieš Kristaus gimimą iki nupuolimo
Rymo viešpatystės. Chicago, Ill. 1904,
pusl. 305 ..... $1.00
Apdaryta $1.25

851 Apie turtų išdirbimą. Parašė
chram. Vertė S. M. Veikalas gvil-
enantis politišką ekonomiją. Kokiais
celiais išsidirba turtai, kaip jie susi-
rauna ir kaip atsilepia ant gyvenim-
iraugijos. Chicago, Ill. 1900, pusla-
pių 139 .....35c

856 Aukos karės Dievui. Parašė Jo-
as Gražys. Ši knygelė aprašo kokios
ada buvo karės, kas buvo jų priežas-
ia, kiek blėdės padarė ir daro žmo-
ms ir kas į jas stumia. Chicago, Ill.
902, pusl. 40 .....10c

861 Dras J. Basanavyčius. Lenkai
Lietuvoje. Iš rusų kalbos vertė V. Gin
autas. nurodymai kaip lenkiška kal-
ba sunaikino ir sudemoralizavo Lietu-
vą ir kaip ji kenkia lietuvystei sulyg
šiai dienai. Chicago, Ill. 1903, pusla-
pių 41 .....15c

946 Priedelis prie lietuviško klaus-
mo. Raštelis gvildenantis lietuvystės
eikalus po valdžia Rusijos ir po įtek-
me lenkystės. Chicago, Ill. pusla-
pių 38 .....15c

1102 Auginimas ir maitinimas mažų
kudikių. Parašė J. Kulis, M. D. Chi-
cago, Ill. 1907, pusl. 28 ..... 10c

1135 Hygiena arba mokslas apie už-
laikymą sveikatos. Pagal Bernesą,
Dra Noll ir kitus, sutaisė Šernas. Yra
ai natūra daktariška knyga. Kas ją su
gyvenda, erskaitys, pataikys apsisaugoti
visokių ligų, užlaikyti čielybėje
sveikatą, pailginti savo amžių ir
ginti sveikus ir tvirtus savo val-
kus. Chicago, Ill. 1897, pusl. 132..35c

1176 Pamatas Visokiai Reformai,
Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei.
Populiariškas raštas apie klausimą
valstybos. Parašė Otto Cardue. Su
raštininko leidimu vertė J. Laukis.
Knygutė nurodo kad mėsa ir kai-kurie
kiti teip pavadinti diliginanti valgiai,
yra netinka čiais žmonėms maistais.
Chicago, Ill. 1907, pusl. 113..... 30c

1210 Aritmetika. Sutaisė S. Škač-
kauskas. Lesgvas budas išmokti skai-
čiuoti (rokuoti). Knyga padalyta į
enkis skyrius. Skyrius I — apie
aitlius. Skyrius II — Trupiniai. Sky-
rius I — Dešimtiniai trupiniai. Sky-
rius — Palyginimai ir proporcijos.
s V — Proporcijų prievadinės
o, Ill. 1897, pusl. 104 .....25c

Rankvedis angliškos kalbos. Pa-
rlendorf'a, Harvey, Maxweil ir ki-
rašė J. Laukis. Yra tai praktiš-
kia knyga išsimokinimui angli-
kalbos pačiam per save be pagel-
bos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, pu-
307 .....$1.25
ta $1.50

Žodynas lietuviškai - angliškos
D-ro I. Sutaisė A. Lalis. Čia
is lietuviškus žodžius išguldy-
ti angliškai. Kožnas žodis paženklin-
tas vyvoms litaroms prie kokio
likos skyriaus jis priguli. Kny-
gos formatas 6x9 colius. Kieti, mėly-
[illegible] Chicago, Ill. 1902, pu-
..... $2.00

Žodynas lietuviškai - angliškos
dalis II. Sutaisė A. Lalis.
Yra tai angliškus žodžius išgul-
dyti lietuviškai. Prie kiekvieno ang-
liško kabėse yra pridėta tarmė,
kaip žodžius angliškai tarti, teipgi
yra žodis paženklintas kursy-
vomis prie kokio gramatikos
dalies priguli. Knygos formatas
6x9. Gražinis drutais apdarais,
kampai drutos, gražios moro-
kos, šonai audimo, ant nugaros
auksiniais litaroms, lapų kraštai
..... $4.00
popieros apdaruose $3.00

Žodynas lietuviškai-angliškos ir
angliškos-lietuviškos kalbų. (Abi dalys
t. y. No. 1326 ir No. 1327)
knygoje. Yra tai reikalingiau-
norintiems gerai pažinti an-
bą. Formatas ir apdarai to-
kie kaip No. 1327 .....$6.00

Knyba ar mokslas? Tikėjimi-
niški ir draugiškai - politiški
klausimai, surankioti D-ro J. Šliupo
Pataisytas ir padidintas spaudi-
Chicago, Ill. 1901, pusl. 211 50c

Lietuviškas Sapnininkas. Su
iš daugelio svetimų sapnininkų
ir sutaisytas pagal tikrą persiškai-egip
tišką sapnininką, su 310 abrozelių, su
aprašymu planetų ir paslapčių, kokias
senovės žmonės vartojo dėl atspėjimo
ateities. Geriausiai išguldo visokius
sapnus, kokie tik žmogui prisisapnuoti
gali. Chicago, Ill. 1895, pusl. 205..50c
Tas pats drutai apdarytas 65c

1515 Orakulas. Naujas pilnas Orakulas arba knyga burtų, monų ir visokių paslapčių ir praktiška C. C. St. Germain Delnažinystė, su paveikslėliais. Surinko ir išguldė iš svetimų kalbų J. La[illegible]. Yra tai didžiausia ir praktiškiausia monų knyga, burtų ir delnažinystės mokslo. Formatas 6x9 colius, ant viršaus apdarų koloriuotas paveikslas burtininko ruimo. Chicago, Ill. 1904, pusl. 412 ..... $3.00
Drutuose apdaruose $3.50

1521 Paslaptys Magijos bei Spiritizmo Šviesoje Mokslo. Pagal svetimus šaltinius sutaisė J. Laukis. Yra tai išaiškinimas monų darymo. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslais parodytos visos slaptybės ir budai jų darymo. Chicago, Ill. 1903, pusl. 262 ..... 50c

1525 Rankvedis gromatų rašymui. Knygelė pamokinanti kaip rašyti gromatas į firmas, pažįstamus, gimines, prietelius, mylimus ir milimas prieš apsivedimą, į ponus, kunigus, vyskupus ir kitas augštos luomos ypatas. Pasveikinimai ant naujų metų, dienoje varduvių, gimimo, ir kituose atsitikimuose. Chicago, Ill. 1895, psl. 115 40c

1632 Gyvenimas Šv. Tėvo, Popiežiaus Benedikto IX, valdžiusio apaštališką sostą Ryme nuo 1033 iki 1044 metų 25c

1635 Lietuviškas Lementorius dėl mažų vaikelių. Su poteriais, katakizmais ir minstranturu. Vilniuje 1863, pusl. 52 ..... 15c

27 Gyvenimo Mokykla. Parašė Orisson Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907 ..... $1.50
Apdaryta $2.00

Užsiprašydami virš minėtų knygelių, adresuokite:

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisa arba žiuronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad žiurai ant abrozėlio, abrozėlis parirsta į naturališką paveikslą, kuriame matai čielas grupas žmonių, triobų, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir teip toliau, teip kaip kad pats toje vietoje butumei ir viską savo akimi matytumei. Teleskopas paverčia į naturališką esybę, padidina jį atskirsto žmogų nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslu, bet tikru atsitikimu.

Mes turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiškus paveikslus kaip matote žemiau surašytus.

SERIJA I.

Susideda iš 12 Stereoskopiškų paveikslėlių pundelyje. Prekė 50c. už pundelį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Stebėtini grioval Yellow-Stone Parko.
2 Kvietkinė paroda, mieste Saratogos, N. Y.
3 Bowery gatvė New Yorke.
4 Didysis vandens puolimas, Yellowstone Parke.
5 Typiška tabako farma, Kuboje.
6 Sudo butas mieste Honolulu, ant salos Hawaii.
7 Žuvų rinka, mieste Manilės, ant Filipinų salų.
8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
9 Puikiausia pilis mieste Rheinstein, Prusuose.
10 Puikiausias Žurandelis Salone de Jenets, mieste Vienoje.
11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
12 Švento Petro bažnyčia ir pliacius Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė 75c. už bakselį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
2 Orandžių sodas, Floridoje.
3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorke.
4 Stebėtinas vandens puolimas, Niagara Falls, New York,
5 Puikiausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogos, N. Y.
6 Kupčiška gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
7 Ukininko namai, Kuboje.
8 Įplukdymas galvijų mieste Manilės, ant Filipinų salų.
9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
12 Palmų daržas mieste Frankfort, Prusuose.
13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoj.
14 Pulkiausias kvietkų darželis, mieste Monte Carlo.
15 Rustoenval vandens puolimas, Norvegijoj.
16 Opera avenue gatvė, Paryžiuje, Francuzijoj.
17 Moterų duelės su kardais.
18 Moterys prie arbatos.
19 Motina kudikį prausia.
20 Kai[illegible] labai dideli tie mažiukai.
21 Vakero diskusijos.
Ir keturi kitoki paveikslėliai.

SERIJA III.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių iš Kristaus gyvenimo. Prekė $1.00 už bakselį su 22 paveikslėliu.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Kristaus užgimimas Betlejaus Stainėlėje.
2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja.
3 Kristus, dar kudikiu budamas, mokina daktarus Jeruzoliaus bažnyčioje.
4 Kristus ant svodbos, Kainoj Galilejaus. Permaino vandenį į vyną.
5 Kristus ant kalno kalba priešais
6 Judošius savo pabučiavimu išduoda Kristų žydams.
7 Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti.
8 Šventa Veronika apšluosto veidą Kristui.
9 Jėzus ramina moteris, kad jo neverkių.
10 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiavojimo vietos.
11 Žalnieriai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos.
12 Kristus paveda savo motiną Jonui.
13 Skaito Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
14 Žydai ruošiasi kalti Kristų prie kryžiaus.
16 Kristaus kuną ima nuo kryžiaus.
17 Kristus keliasi iš grabo.
18 Kristus žengia į dangų.
19 Regykla šiądieninio Betlejaus.
20 Kaip šiądien išrodo Stainėlė, kur kurioje Kristus gimė.
21 Bažnyčia apreiškimo Šv. P. Marijos.
22 Bažnyčia budavota ant grabo Šv. P. Marijos.
23 Kaip šiądien išrodo Kristaus grabas.
24 Kaip šiąden išrodo Kalvarija, kur Kristus mirė.
25 Ulytėlė po vardu Jėzaus "Štai Žmogus".

SERIJA IV.

Susideda iš 100 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė $2.00 už bakselį.

Šitoje serijoje yra 4 sykius tiek paveikslėlių ką pirmutinėse serijose. Ir Štai ką juose galite pamatyti:

101 Beslartinanti audra ant ežero Erie.
102 New York. Tavorų krovimas į didelį oceaninį laivą.
103 New York. Pilies daržas (Castile Garden).
104 Boston. Ežeras viešame darže.
105 Atlantic City, New Jersey. Pamaryj.
106 Niagara. Patkavinis vandenskritys nuo ožinės salos. (Horse Shoe Falls from Goat Island).
107 Chicago. Auditorium viešbutis ir Michigan Avenue.
108 Kaskados ir pokylinė svetainė. L. P. Parodos 1904m.
109 Moki indijonas namieje.
110 Moki indijonų gyvenimas.
111 Sioux indijonų vadas, He-No-Fraid.
112 Vartininkai (The Sentinels) 3,043 pėdų augščio. Yosemite, Cal.
113 Motina girių, 63 pėdas apėmio. Yosemite Klonyj, Cal.
114 Magdelenos Kolegija, Oxford, Anglijoj.
115 Airija. Killarney, pilis Ross.
116 Įėjimas į Muckross Kliošlorių, Airijoj.
117 Šiaurinis miestas, Gibraltar.
118 Berlynas. Bondler lovis ir Katedra.
119 Vokietija. Griuvėsiai viduramžinės pilies.
20 Vokietija. Laivas apleidžiantis Kobienc'ą, ant Rheino upės.
121 Švedija. Stockholmas nuo vandens pusės.
122 Stockholmas. Karališkas palocius.
123 Švedija. Ant kelio į Odde.
124 Švedija. Lejono pilis, Goteborge.
125 Šveicarija. Mount Blanc žiurint nuo Chamonix.
126 Thun, Šveicarijoj.
127 Žiuvinis kiemas, Alhambra, Granada, Išpanijoj.
128 Katedra Notre Dame, faskada. Paryžiuj, Francuzijoj.
129 Tullerinų daržas, Paryžiuje, Francijoj.
130 Palociai tautų ant upės Seina'os, Paryžiaus Paroda, 1900m.
131 Venus de Milo Louvre, Paryžiuje, Francijoj.
132 des Champs Elysees, Paryžiuje, Francijoj.
133 Didžiosios operos palocius, Paryžiuje, Francijoj.
134 Tvirtynė Šv. Jono ir Katedra, Marseilles, Francijoj.
135 Laivų užplauka ir ežeras, Villefranche, Francijoj.
136 Carniche kelias ir ežerėlis Villefranche, Francijoj.
137 Pajurinis kraštas Casino, Monte Carlo.
138 Vatikano daržas ir Šv. Petro katedra, Ryme, Italijoj.
139 Rymas žiurint nuo bokšto Šv. Petro katedros.
140 Didžioji galerija Colona palociuje, Ryme, Italijoj.
141 Skliautas Settinio Severo, Ryme, Italijoj.
142 Koloseumas, Ryme, Italijoj.
143 Neseniai atkastas palocius, Pompejo, Italijoj.
144 Senatas ir Kanalas, Milano, Italijoj.
145 Kelias Šv. Juozapo, Venecijoj, Italijoj.
146 Šėrimas karvelių ant pleciaus San Marco, Venecijoj.
147 Kelias Šv. Andziejaus, Venecijoj, Italijoj.
148 Mahometonų bažnyčia Omare.
149 Oceaninis pakraštis, parodantis kelio užuolanką, Algiere.
150 Gėrymo fontanas ir gatvė Sename Kairo, Egipte.
151 Besimeldžianti dervišai kieme mahometonų bažnyčios Gamoa El Ain.
152 Mahometonų bažnyčia Sultano Hasan, žiurint nuo Ciadelio sienų. Kairo, Egipte.
153 Pyramidos ir Arabų vilija, žiurint nuo Ghizeh kelio, Kairo, Egipte.
154 Arabija. Daržas išdžiuvusiame upės take.
155 Įėjimas į palocių, Singapore, Indijoj.
156 Turgaus diena Singapore, Indijoj.
157 Tautiškasis greitasis trukis, Singapore, Indijoj.
158 Policijos stacija Hong Konge, Chinijoj.
159 Žibinčius Hong Konge, Chinijoj.
160 Chiniečių vienpuoriniai laivai į plaukoj Hong Konge, Chinijoj.
161 Gražusis kelias Shanghai, Chinijoj.
162 Žvilgis ant viešos turgavietės, Shanghai, Chinijoj.
163 Tautiškas priešpiečių namas ant saloj[illegible]ava.
164 Tokyo, Japonijoj. Iriso gražybės laukai
165 Yokohama, Japonijoj. Prudas egiptiškų lotus kvietkų pilname žydėjime.
166 Junitų žinyčia Honmoku, Yokohama, Japonijoj.
167 Yokohama, Japonijoj. Šiaučius dirbantis lytines kurpes.
168 Yokohama, Japonijoj. Kriaukinių žuvių pardavinėtojaus stotis.
169 Paroda ugnagesinių atletų, Yokohama, Japonijoj.
170 Yokohama, Japonijoj. Kvietkų darže.
71 Yokohama, Japonijoj. Altorius, nešamas jaunų gerbėjų Matsuri procesijoj.
172 Japoniški vaikai, nešanti pokylinį Matsuri altorių, Yokohamoj.
173 Matsuri pokylis, muzikos pastolas ir šokėjai, Yokohama, Japonijoj.
174 Yokohama, Japonijoj. Daržovių pardavinėtojas, rodantis savo turtą.
175 Japoniški kuliukiai ledinės smetonos šėtroj, Yokohama.
176 Japoniškas žvejys priepiaukoj, Yokohama.
177 Japoniečių budas eiti pailsin.
178 Trepai į Kigomizų žinyčią, Kyoto, Japonijoj.
179 Kyoto, Japonijoj, Kigomizų žinyčia.
180 Auksinis pavilionas ant ežero Kinkakuji, arti Kyoto, Japonijoj.
181 Senoviška žinyčia Fujiyama, Mt. Fuji, Japonijoj.
182 Teatro gatvė, ligio vieną milią, Osaka, Japonijoj.
183 Nara, Japonijoj. Tukstantis žibinčių prie Ka-suga-No-Myia žinyčios.
84 Nikko, Japonijoj. Senovės akmeninis šuo, sergiantis Nikko žinyčią nuo Piktojo.
185 Hawaiiški mokyklos kudikiai.
186 Palmų daržas ant kranto Monoloa upės, Honolulu, Hawai.
187 Daktilinių palmų kelias, Honolulu. Hawai.
188 Hawaiiška moteris, gaudanti Peeheai, mažiukę kriauklinę žiuvaitę.
189 Chiniečiai renkanti ryžius, Hawai.
190 Gyvenimas Pretorijoj, Pietinėj Afrikoj.
191 Įplauka ir plaukiantį laivų taisymo dirbuvė Valparaiso, Chile.
192 Jamaicos Brookline gatvė, Port Antonio.
193 San Francisco gatvė, Mexico City.
194 Didysis pliacius, Mexico City.
195 "Jojimas šėnimis".
196 Mano apginėjas.
197 Kalėdų rytas.
198 "Tėve musų, kuris esi danguose".
199 Pagalvėlių karė.
200 Šėrimas kačinkų.

Teleskopas ir 100 virš paminėtų paveikslėlių kaštuoja ..$3.00
100 tų pačių paveikslų bakselyje be teleskopo $2.00
25 paveikslai iš Jezaus gyvenimo $1.00
Pats vienas teleskopas be paveikslų kaštuoja $1.00.

SERIJA V.

Susidedanti iš 12 maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 35c. už pundelį.

Šitoje serijoje, kiekviename pundelyje, beveik vis kitoki paveikslėliai, tai yra maišyti iš visokių gatunkų. Juose yra: gražiausių miestų, bažnyčių ir kitų bagotų triobesių paveikslai, teipgi ir komiški paveikslėliai. Ši serija yra gera tiems, kurie nori pinigus užčėdyti, nes ji kaštuoja tiktai 35 c., o joje galima tiek daug pamatyti kaip ir serijoje I.

SERIJA VI.

12 teip pat maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 75c. už pundelį.

Šitoje serijoje gražiausi paveikslėliai. Labai aiškus, yra dirbti gabiausių artistų, brangaus darbo. Į juos žiurint matai viską teip aiškiai kaip kad prieš akis nebutų jokio paveikslėlio, bet tikrai gyva regykla.

Atminkite, kad virš parodytos prekės yra tik už paveikslėlius, be Teleskopo. Pats Teleskopas kaštuoja $1. Vieno Teleskopo užtenka ant visų ir visokių paveikslėlių turėti, tai vienas Teleskopas užtenka jiems visiems.

Vienas teleskopas užtenka visokiems paveikslam. Kada turi teleskopą, tai gali imti paveikslus kokius tik nori ir visi tiks į tą patį teleskopą.

Siųsdami pinigus ant teleskopų ar ant kitokių reikalų visada adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.
A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Ar moki rent'a?

Jeigu teip, tai apskaityk kiek turi išmokėti per vienus metus, o pamatysi, kad už tuos pačius pinigus gali išmokėti namus, kuriuose galėsi senatvėje ramiai gyventi. Jeigu dabar užpirksi namus, tai per dešimtį ar penkiolika metų rentas sugrąžįs tau pinigus užmokėtus už namus ir turėsi savo savastį ant viso amžiaus.

Tėmykite kaip pigiai galite nupirkti pas mane namus su lotais. Turiu šimtus namų ant pardavimo; čionai paduodu kelias prekes, parodymui, kad kožnas gali sau pigiai namus nusipirkti:

Ant **ILLINOIS COURT** galite gauti namus už $1200, $1400, $1500, $1600, $1800 iki $4500
Ant **AUBURN AVE.** namai su lotu už $2000
Ant **LOWE AVE.** namai su lotu už $1400
Ant **35 & LOWE AVE.** namai su lotu už $7000
Ant **EMERALD AVE.** galite pasiskirti už $2500; $2720; $3000 iki $3800
Ant **WALLACE ST.** galite nusipirkti už $2800; $3200; $3600 ir brangiau.
Ant **SO. HALSTED** daug visokių namų biznio vedimui, galite pasiskirti už $3100 iki $40.000
Ant **35th STREET** murinis namas, rentas $46.00 ant mėnesio už $4500
Ant **LYMAN & FARRELL** murinis namas — Storas 2 lubų už $4600
Ant **35 ir LOWE AVE.** murinis — 2 lubų, Storas $7000
GRAND WORK, ILL. namai su lotu arti 49 av. už $2000
EAST CHICAGO, ILL. Geri bizniui namai už .. $2940

Kreipkitės pas

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Vilniaus Žinios

Pirmasis lietuvių dienraštis.

Įsteigėjas Petras Vileišis.

1 Lapkričio pereitų metų tapo pasamdytas 5 metams leisti vardu "Jonas Vileišis, Stanislovas Matulaitis ir Ko." ir tapo paverstas bepartijiniu pirmeiviu dienraščiu.

"Vilniaus Žiniose", neskaitant nuolatinių redakcijos narių, rašo ir pažadėjo į jas rašyti: d-ras Petras Avižonis, Andrius Bulota, Baltrus Dagilius, d-ras Kazys Grinius, J. Girnius, Petras Leonas, A. Karvelis (pseudon.), Gabrielė Petkevičaitė, Jurgis Šaulys, d-ras J. Staugaitis, Žymantienė—Žemaitė, Ant. Žmuidzinavičius ir d-ras Ant. Vileišis.

Laikas panaujinti 'Vilniaus Žinių' prenumeratą 1908 met.

Pinigai reikia paskubinti prisiųsti, kad nešeltų sugaištis dienraščio prisiuntime, nes metų pradžioj dienraščio administracijoj atsiranda daugybė darbo iš priežasties prenumeratos panaujinimo.

Artimiausioje ateityje dienraštis bus padidintas ir bus spaudinamas didesnėmis raidėmis, kad palengvinti jo skaitymą.

Visiems užsienio prenumeratoriams bus siunčiama kasdien.

"VILNIAUS ŽINIU" kaina prisiunčiant:

	Mėnesiams	6	3	1
Vilniuje ir visoj Rusijoj	6 r.	3 r.	1.50 k.	50 kap.
Užsienyje	12 r.	6 r.	3 r.	1 rublis.

Pasarga: Kadangi dienraštis pereitais metais tris mėnesius nebuvo siunčiamas, todėl visi prenumeratoriai, kurie buvo įsimokėję už visus 1907 metus, gaus dienraštį iki 1 balandžio. Tokiems prenumeratoriams už 1908 metus reikia prisiųsti pinigai **tiktai už devynis mėnesius.**

Apskelbimai: Už petite eilutę arba jos vietą: prieš tekstą 30 k.; po teksto — 15 k. Už apskelbimus, įdedamus laikraštin kaipo priedą ir sveriančius ne daugiaus 1 loto ekz. — imama 8 rb., už 1000 tokių priedų, už kiekvieną sekantį lotą po 2 rb. 50 kap.

Pinigus už dienraštį ir apskelbimus reikia siųsti šiuo adresu:

'Vilniaus Žinių' adm., Jurgio pr. 14, b. 2, Vilnius-Russia.

Marė Laukienė

Atsakanti Akušerka

3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Telephonas Yards 2268

Duoda visokią rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir daduri atsakančią pogimdymo. Offisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Nauji Zaislai

Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 collių su nupieštais keliais ir tinkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kaulelį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupstelį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kaulelį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50

Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 collių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė $1.25

"LIETUVOS" AGENTAI.

Juozas Šlikas,
"Lietuvos" keliaujantis agentas.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 2018 N. Washington, St.
Jonas Želvis, 711 W. Lombard St.
J. Luis, 26 So. Green St.
J. Diemedis, 521 Columbia Av.
Wm. J. Moran,
S. E. cor. Sharp and Camden Str.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand St.
A. Diržulaitis, 155 Metropalitan Av.
Stan. Rinkevičius, 73 Grand St.

Cleveland, Ohio.
Povilas Šukis 3707 E. 63rd St.

Elizabeth, N. J.
Wm. Bočkus, 211 First St.

E. St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 537 Collinsvill, Av.

Gilberton, Pa.
J. Ambrazevičius, Box 4.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 322 Caledonia st.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 775 Montello st.

Minersville, Pa.
Juozas Ramanauskas.

Mt. Carmel, Pa.
Jonas Banis, Box

New Britain, Conn.
M. J. Cheponis, 21 Pleasant St.

New York, N. Y.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry St.
A. Staniulis,
82 Jackson st., Newark, N. J.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd St.

Pittsburg, Pa.
Jonas Ignotas, 13 Diamond Square S.S.

Scranton, Pa.
Jos. Petrikis, 1514 Ross Ave.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens st.

Shenandoah, Pa.
Andrius Mačis, 138 S. Main St.

Turner Falls, Mass.
K. P. Šimkonis, Box 617

Waterbury, Conn.
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

Westville, Ill.
V. S. Kreivenas.

Springfield, Ill.
J. Klembauskas, 7 Millrow

Worcester, Mass.
Antanas Bernotas, 12 Harlem St.

OFFICIAL PUBLICATION

ANNUAL STATEMENT OF THE NATIONAL LUMBER INSURANCE COMPANY OF BUFFALO, IN THE STATE OF N. Y. ON THE 31-st DAY OF DECEMBER, 1906, MADE TO THE INSURANCE SUPERINTENDENT OF THE STATE OF ILLINOIS, PURSUANT TO LAW.

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash	$200000.00

INCOME.

Premiums received during the year	145743.13
Interest	8997.39
Total Income	154740.54

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	42872.33
Commission or brokerage	23481.62
Salaries, fees and all other charges of officers, clerks, agents and employes	10164.75
Rents paid during the year	1223.75
All other taxes, licenses and insurance department fees	2763.12
Amount of all other expenditures	19178.80
Total Expenditures	99684.37

LEDGER ASSETS.

Book value of bonds	216635.40
Cash on hand and in bank	73293.26
Agents' debit balances	23317.97
Total Ledger Assets	307136.63

NON-LEDGER ASSETS.

Interest accrued	1800.83
Gross Assets	308937.46

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.

Depreciation from book value of bonds	$ 8866.00
Agent's balances over three months due	50.00
Special deposits to secure liabilities in Georgia	10000.00
Total	18910.00
Total Admitted Assets	290027.46

LIABILITIES.

Losses in process of adjustment or in suspence	5927.43
Total unearned premiums	72250.45
Total Liabilities	78177.93

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	283200.00
Total premiums received during the year in Illinois	6392.52
Total losses incurred during the year in Illinois	4956.41

MORRIS S. TREMAINE, President.
WILLIAM P. HAINES, Secretary.

SUBSCRIBED AND SWORN TO BEFORE ME THIS 2-nd DAY OF FEBRUARY, 1907.

IRVING J. MILLS, Notary Public.
[SEAL]

Dr. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias užsisenejusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Telefon Yards 471.

Notary Public
(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

„JONAI, KO VERKI?" Neklausk manęs to, mano galva pilna visokių gerų ir blogų mislių. „Na ir kur dabar eini?" Einu pas J. Kovarską paskandyt visus vargus. „Kovarskas dar gana toli nuo čia, einam Jonai į šita karčiama." No, aš į kitas karčiamas nenoru eiti, nes gerai žinau, kad tokiu gėrymų kaip pas Kovarską niekur nerasi. „Koks Kovarsko saliuno adresas?" Nagi, štai jo kortelė:

Jos. J. Kovarskas
1181 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Kampas 25-tos gatves. Telephonas Canal 2330

Jonas J. Gudinas

Užlaiko pirmos klasos saliuną ir restauraciją, kur galima gauti geriausius gėrymus, cigarus ir valgius, teipgi turi puikią svetainę susirinkimams baliams ir vestuvėms. Temykite adresą:
223 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

LIETUVISZKAS KATALIOGAS DOVANAI!

VISOKIŲ žiedų, laikrodėlių, lenciugėlių, laikrodžių, britvų, armonikų, koncertinų, kiernetų, skripkų, bubnėlių, mandolinų, vargonų, fonografų, drutinojamų mašinėlių, lietuviškų knygų ir kitokių daiktų (visų daiktų yra paveikslėliai kaip jie išrodo).

TAUTIEČIAI reikalaujanti virš minėtų daiktų, visados kreipkites pas **M. J. Damijonaitį** prisiųsdami savo adresą ir už 2 centus markę del pačto kaštų, o KATALIOGA No. 7 gausite dovanai, iš kurio busite aprupinti geraisiais teisingais daiktais.

Vienatinė lietuvių prekystė Amerikoje, kurį išsiunčia visokius daiktus apsteluojant per laiškus, į visus Amerikos ir Canados miestus ir kaimelius. Adressas:

M. J. DAMIJONAITIS,
3250 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS.

Lietuviška Aparatų Dirbtuvė

Godotinoms tautiškoms ir bažnytinėms Draugystėms išdirba: **Karunas, Amerikoniškas Vėliavas, Šarpas, Juostas, Kukardas, Ženklėlius, Kepures, ir Maršalkams parėdus, teipogi visus bažnytinius aprėdalus.** Norėdamos godotinos Dr-stės arba godotini kunigai, kad Jusų darbas būtų pridėrančiai atliktas paveskite jį tikrai lietuvaitei.

T. Andruszevicz & Co.
115 W. Division St. Chicago, Ill.

Dabar laikas naudokites visi!

Geriausia vieta dėl pirkimo su gražiais balsais Armonyku, Skripku koncertinių, Kliarnietų, Trimbų ir daugybe visokių muzikališkų instrumentų. Geru Dziegorėliu aukslininiu, visokiu Žiedu, Lenciugėliu, geru Britvu. Albumu dėl fotografijų, Revolveriu, Strielbu, Elektrikiniu Liampukiu, Robiniu Litaru, Adresam Pečėčiu, Plukšnu auksiniu [fountain pen], Gramatiku, Žodynu, Istorišku ir Maldu knygu, visokiu gražiu Popieru dėl rašymo gromatu su visokiais apskaitymais ir dalnomis tuzinas už 25c. 5 tuzinai už $1.00. Odėl drukuojama mašinukė gana gražiai ir greitai drukuoja, litaros ir visa mašinukė padaryta iš geriausio plieno. Prekė tik **$6.50.**

Užlaikau kitokių išdarbiu mašinukų kellu gatunku ir daugybe naudingu visokiu daiktu. Kas nori apturėt katologa tegul prisiunčia už 5c. markę ir teisinga adrisa, o apturės 84 puslapiu didelį šio meto NAUJA KATULOGA DYKAI: Kuriame yra šimtais visokiu daiktu, su virš du šimtai ališkiu paveikslu ir iš kurio matysit jog mano tavoras pirmos kliasos, prekes pigiasnes kaip kitur. Štornykam, Agentam ir Perloriam parduodu visokius tavorus labai pigiai, duodu didelį rabata adresuokit:

K. WILKEWICH ***112 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.***

Lietuvių Daktaras

Dr. Marija Dowiatt-sass

723 W. 18th St. CHICAGO, ILL.

Telefonas Canal 1479.

Telefonuoti galima iš kiekvienos aptiekos. Gydo pasekmingai visokias ligas be skirtumo.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras

A. J. Zimontas (lietuvys)

3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, sudeda naujus vieton išpuoštusių, prilydo iskirpiusius auksu sidabru amalgamu. **Valandos:** Subkiomis dienoms nuo 8 ryto iki 12. nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.

Telephonas Yards 1846

Raulai kur tu begi?

Nugi pas Petra Szlaki, nes labai ištroškęs, o pas jį galima atsivėdyti, nes jis turi puikų, šaltą bavarską alų, gardžia ruską očišėną arielką, cigarus net iš Havanos, o išsigėrus gauni žmogus puikų užkandį kiekviena dieną, tai jau negalėu ilgiau su tamista kalbėti. Lik sveikas, turiu skubintis. Prie to jis turi puikią salę vestuvėms, mitingams ir paklausė kiekvieno, o ypač už vertėja susikalbėsi angliškai. Ateikite pas mane, o aš jums patarnausiu už dyką visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiavę iš kitų miestų gali gauti geriausią nakvynę.

Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave., Chicago, Ill.
Tarpe 33-ciosios gatves ir 33-ciojo Place.
Telefonas Yards 6012

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į musų ofisą **Red Cross Pharmacy 4552 So. Ashland Ave.,** o busite sveiki

Dr. Kazimieras Butkeviczia

prieinamas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose išsiunkiame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai atsiųsiami plankų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų musų užsirėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.

Red Cross Pharmacy
Maliszewski ir Jaušaitis, Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

Šitas puikus laikrodėlis $3.75

Pirm pirkimo laikrodėlio prisiųsk mums savo varda, pačto ofisa ir expreso ofiso adresus, o mes prisiųsisime expresu su dalejdimu išegzaminavimo puiku **laikrodėlį ir rotėšėli C. O. D. už $3.75.** Dvigubinai "hunting" lukštai gražiai gravirtuoti, galvukė užsukanas ir nustatomas, gera mašinerija ir gvarantuotas teisingai laika rodas, su ilgu moteriu retėšėliu ar paprastu vyrišku retėšėliu. **Jeigu tamista matai, kad laikrodėlis tygus $35.00 auksiniui laikrodėliui** tai užmokėk expresogentui $3.75 ir jis bus tamistos. Gvarantuojame kiekviena laikrodėli ant 20 metu. Pamiršk, ar vyriško ar moteriško laikrodėlio nori. Adresnok

M. C. FARBER, Dep't 53, 225 Dearborn St., Chicago, Ill.

Brangintinas Receptas

PRISIUNČIAMAS DYKAI

Silpniems ir Nerviškiems Vyrams

Aš turiu savo nuosavybėje receptą brangintinam vaistui, prirašomam garsaus daktaro, kurio aš teisavusai atlankydamas senąją šalį. Aš žinau iš patyrimo kad vaistas padirbtas pagal šitą receptą yra šiądien geriausiu silpniems, nerviškiems ir besveikačiams vyrams. Aš žinau dėlto, kad jis man sugrąžino sveikatą po ligo sirgimo nusilpnėjimu, nerviškumu ir abelna nesveikata ir tt. Aš pirma to išmėginau specialistus ir įvairius vaistus bei gydymus be matomo pagerėjimo. Teipgi žinau, kad daugelis kitų, sirgusių ta arba kita liga nuo persidirbimo, jaunystės paklydimų, prasižengimų ar perdėjimų, kaip nerviškumo, nuobėgi, sunykimo vyrybės, blogos atminties, sunaikinto guvumo, stokos ambicijos, žmurkuybės, nedrąsumo, skandėjimo strėnose, abelno nesveikumo ir tt., kurie rašė man, teipgi išsigydė, kaip ir aš pats.

Žinodamas, kaip sunku išsigydyti šitoje šalyje, aš užsimaniau pagelbėti kitiems ir kožnam reikalaujančiam tokio vaisto parašusiam pas mane, aš pasiųsiu nuorašą šito recepto ir reikalingus patarimus užpečėtytame laiške dykai. Receptą gali sutaisyti geroje aptiekoje už mažus pinigus. Klausyk mano rodos ir pamėgiuk, o pamatysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio busi sveikas, tvirtas ir laimingas. Aš už savo patarnavimą reikalauju 50c tau pasveikus. Niekuomet aš nereikalauju daugiau už šitą mažą sumą ir tereikalauju jos koltu visiškai nepasitaisysi, idant paskui geriau galėtum brangintį mano patarnavimą tau. Aš ne siunčiu nieko apmokestin ir neturiu jokio sumislo išgauti pinigus ar parduoti vaistą, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasi mane neteisingu, tai tieslog gali mane apskelbti per šitą laikraštį.

Rašyk šiądien, kadangi šita žinia gal neatsikartos daugiau. Atminк, kad gausi receptą ir visus patarimus dykai ir tu nereikalauji man siųsti 50c kol nepasveiksi. Adresas:

C. Benison, P. H. Box 655, Chicago, Ill.

Nauji Tautiszki PAVEIKSLAI.

Dabar tik išėjo iš po spaudos labai gražus tautiški paveikslai (abrozdai).

1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas.
2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis.
3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas.
4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas.

Paveikslų miera 22X28 collų.

Prekė 35c. kožnas.

Nusipirk po vieną šių paveikslų, o galėsi gražiai papuošti savo ruimą.

Prisiųsdamas pinigus adresuok:

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Pinigu Preke.

Iki 500 rublių, rublis po 52½
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po .. 52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir geral suvaikščiotų ir niekur nežutų tai siųskite per "Lietuvos" redakciją adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill

Kozminsky & Yondorf,

73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, mes su dėlaugumu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFFISAS—Kampas 31-mos ir South Halsted Gatvių ::::::

CHICAGO, ILL.

GYVENIMAS VIRŠZUI APTIEKOS

TRAUKIA DANTIS BE JOKIO SKAUDĖJIMO, INSTATO NAUJUS, AUKSINIUS AR KOKIUS KAS NORI. DARBA GVARANTUOJA. ::

A Ant 17 Akmenu Railroad Laikrodelis

Patėmytos regulatorius, aukske užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas 18K auksuotas, dvigubi "Hunting" lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai geral laika rodo. **Visur vartojamas geležinkelio tarnu kaipo teisingas laikas rodantis; gvarantuotas ant 25 metu.** Šitą laikrodėlį pasiųsime C.O.D. ant kiekvieno adreso, su pavėlyjimu išegzaminavoti. Jeigu bus toks kaip rašėme užsimokėk expresui **$3.75** ir atvežimo kaštus ir palink laikrodėlį sau, nemokėk nė vieno cento. Atminк, kad už tokį pat laikrodėlį kitų mėstų $35.00. Prie laikrodėlio pridedame 14K auksinta labai gražų lenciugėlį su kompasu **dykai.**

Excelsior Watch Co.
900 Central Bank Bldg., Chicago

IR VEL 100 TUKSTANCZIŲ ISZLEISTA

LIETUVIŠKOS Daktariszkos KNYGOS

VADOVAS IN SVEIKATA

Didzio 208 puslapiu

Nes pirmesnės po 50 tukstančių laidas; kaip bitės lietuviai išnešiojo — po visą pasaulį knygas.

NAUJA paskutiné 100 tukstančių egz. LAIDA, su daug pridėjimų ir išaiškinimų, apie visokias ligas; kaip buti sveiku, nuo ligų apsisergėt, išsigydyt ir žingeidžių paslaptybių žmogaus gyvenimo — pripildyta

Direktorius Collins NEW YORK Medical Instituto.

VADOVAS IN SVEIKATĄ parašyta aiškioj kiekvienam suprantančioj kalboje.

TĄ KNYGĄ yra naudinga vyrams ir moterims, seniems ir jauniems, sveikiems o labiause sergantiems.

ŠITĄ KNYGĄ perskaitęs, netik mokės, kaip buti sveiku, nuo visokių ligų apsisergėti, bet ir daktariškam moksle apsišvies, o ir žinosi kur ir kaip išsigydyt sergantis. „Vad. in Sveikatą" apart moksliškų išaiškinimų, net su paveikslais parodo, subudavojimo žmogaus visas paslaptybes, lygei plačiai aprašyta vyrų ir moterų lytiškas gyvenimas iš abiejų pusių, kaip darosi ir kaip buti laimingu.

KAD VADOVAS IN SVEIKATĄ didelė knyga, tik perskaitęs ją, viską galėsi atrasti. DOVANAI ją kiekvienas apturės, kuris atsiųs tik 10 centų markėms prisiuntimo kaštus.

JEI TEIP SERGI, kad be tikrų gerų vaistų ir be SUMANAUS DAKTARO, negali buti išgydytas, tai COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTAS didžiausias ir šeniausias Amerikoj, pasekmingai visokias ligas išgydo, nes jame darbuojasi daktarai specialistai ant visokių ligų ir vartoja geriausias, tinkamas gyduoles, pergalėjimui ligos, — suteikia sveikatai pagelbą, atsišaukus asabiškai ar aprašant (lietuviškai) ligą-nesveikumus, per laišką.

Kad apsiima, tai ir išgydo: VYRUS ir MOTERIS, senus ir jaunus nuo visokių ligų.

KAD TAS INSTITUTAS pasekmingai visokias ligas, paprastas, užsendėtas ir paslaptas užsikrečiamas išgydo; tai liudija pačių gydynių laiškai, palei daleidimą iš daugelio talpiname nors keletą.

Išgydyta nuo užsendintos ligos skausmingos mėnesinės, baltųjų, ir dieglių, viduruose ir strėnose kiti daktarai neįstenge išgydyt.

Agnieška Daškene
New Rockford, N. Dakota.

Mylimas Dr. SPECIALISTAS.
Dėkingas esu už vaistus, kurie mane išgyde nuo abelno nusilpnėjimo ir jaunystės gyvenime klaidų nors butų sarmata apreikšt visą buvusį nelaimingumą, bet velydamas del brolių slaptinguose atlikimuose apturėt tykrą išgydimą kad kreiptųsi prie jus ir kad visokiem be pašaukimo daktarams pinigų be naudos nemetytų. Dabar aš esu sveikas ir drutas ant visų dalių kuno – jus vardą visiem garsinsių laikydamas pagodonę.

S. A. Kardulis
719 O'Fallon st. St. Louis, Mo.

Ilgai sirgias inkstų vidurių liga, skaudėjimo kojose, rankose ir sanariuose plaučių nesveikumų kosėjimu su skrepliavimu. Išgyditas dėkingas ir prisiuntė paveikslą.

Juozas Nikelis
251 Cypres ave. Johnstown Pa.

Gyduolės visada tampa pritaikytos kiekvienam sergančiam speciališkai — atėjus asabiškai ar laišku atsišaukus. Gyduolės išsiunčiamos, po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulės. Slaptybė užlaikoma. Rašant adrisuot:

The Collins New York Medical Institute

140. WEST 34 STR. (arti Broadway) NEW YORK N. Y.

Dėlei atsilankančių asabiškai Ofisas adaras kasdien nuo 10 iš ryto iki 5 po piet; šventadieniais nuo 10 iki 1 val.

Dr. R. MIELKE, rupintojasis gydinials institute.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.

Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišaukk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Katalogas dykai.

W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.
Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literatures ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti moksliškų, svietiškų ir dvasiškų knygų, rožančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, pašėlių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Šale Lietuviškos Bažnyčios).

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Tukstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus; sulaikė slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 59. STH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

"LIETUVOS UKININKAS"

Laikraštis skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išeina kas sąvaitę iš Vilniaus, Lietuvoj. Spaudomas ant gražios popieros, 16 pusių ir mėnesiniu priedu.

Vienatinis laikraštis, kuris tėvynėj daugiausia prasiplatinęs, nes jis suteikia teisingiausias žinias iš Lietuvos ir kitų dalių svieto. Amerikos - lietuviai užsirašykite miėta laikraštį arba užrašykite savo gentėms tėvynėj gyvenantiems. Lietuvoje metų prekė $1.85, o Amerikoje $2.50. Vienas numeris ant pamatymo 5 centai. Amerikoje vyriausiu agentu yra:

M. J. Damijonaitis,
3250 S. Halsted St., Chicago, Ill.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE t.y. pagaičetas gyslos ir paršalę ir skaudėjimas

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocele, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodijimu, nusilpnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų ytiškas ligas. Tokiai garalas ofertas teikiame viršiems tiems kurie buvo gydomi nuo keliolikos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, kad parodyti, jog aš turiu vienintelį budą, su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydyma.

Skaudėjimas skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.

Sergantiejie dusulin, bronchitu arba džiova išgydomi galutinai naujausia mano metoda per įtraukimą Oxalino gazų.

Privatiškas vyrų ligas.

Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas ligas.

Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltųjų pagal mano metodą sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

Kraujo užnuodyjimus

ir odos ligas, paveizdan: ilgėjimus, skaudulius, plaukų n... mus ir tt.

aš išgydau ant vis...

Kalbu lietuviš...

Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarpe Lake ir Randolph st. **CHICAGO,**

Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryte iki 8 val. vakare. **Nedėliomis:** nuo 9 val. ryte iki 4 val.

50,000 KNYGELIŲ DYKAI

PASLAPTINES VYRŲ LYGO...

Šitoje knygoje tilpa dangelis paveikslų ir ta... yra tiesiu mokslo šaltinin senų ir jauną vyrų, ku... kenčia lytiškus nusilpnėjimus, patrotylmą vyry... mo, nerviškas lygas, kraujo užnuodijimą, lytiškų... narių puliavimą ar triperį, skilvio, inkstų, ... ir pusles lygas. Šita knyga jums išaiškin... Į ų galima išsigydyti namieje greitai ir p... Rasome pacientams jų pačių kalboje. ... Lietuviškai.

RODA DYKAI. Urėdiškos valandos nuo 9 iki 5; nedėliomis nuo...

DR. JOS. LISTER C.
40 Dearborn Street. La. 8 CHICAGO, ILL.,

THE WEST SIDE TRUST & SAVINGS BA...

12ta IR HALSTED GATVĖS - - CHICAGO

VIRŠININKAI

S. R. Flynn, prezidentas, Ira N. Morris, vice-prezidentas
Chas. F. Hoerr, kasierius, C. N. Stanton, kasierius pagelb...

DIREKTORIAI

Nelson Morris, J. A. Spoor, Ira N. Morris, L. H. Hey...
Arthur G. Leonard, S. R. Flynn, Charles F. Hoerr

BANKOS VALANDOS

Nuo 9 ryto iki 4 po pietų **Panedėlyj nuo 9 ryto iki 8 v...**
Subatoj nuo 9 ryto iki 12 pietų **Subatoj nuo 5 po pietų iki ...**

Parduodame laivakortes ant geriausių linijų ir s... čiame money orderius ir chekius į visas dalis svieto pigiausią prekę. Perkame ir parduodame kitažemis... pinigus. Atdara subatos ir panedėlių vakarais. Taup... mą (čėdijimą) gali pradėti su vienu doleriu. Už sud... pinigus mokame 3%.